

URANIA VICTRIX. Animae Christianae CERTAMINA.**SENSUS I. VISUS. EPISTOLARUM LIBER PRIMUS.**

VISUS URANIAE.

U1_1 v.1 Quinque sumus gemini fratres. Dignissimus horum,
 2 te quoque semper ego iudice visus eram.
 3 Nam cur blandiris tam caute ac molliter uni ?
 4 Cui dicis, mea Lux : quid mea vita facis ?
 5 Ut circumspecies te met ; pars altera certe
 6 clarior haud fuerit corporis ulla tui.
 7 Omnipotens aliud nusquam maiore paratu
 8 in membrum tantas contulit Auctor opes.
 9 Quicumque expendit fabricae miracula nostrae,
 10 victus laudandis se neget esse parem.
 11 Nescit Aristoteles ; dubitat Galenus , et horret ;
 12 gratior utilitas, an mea forma prior.
 13 servo caput summa custos speculator in arce ;
 14 excubiasque tuo nomine semper ago.
 15 Lene supercilium graciles curvatur in arcus.
 16 Qui te custodit ; non hic inermis adest.
 17 Stella tuens praefixa foris. Sic quisque viator
 18 noverit Uranien hoc habitare loco.
 19 Hic vigilo. Neque enim ipsa negas ; fidusque satelles
 20 intromitto tibi, quidquid habere cupis.
 21 At ne decipiar ; nunc rectum missile vibro :
 22 nunc minor obliquum cominus, acre tamen.
 23 Jactavit pelles clypei septemplex Ajax :
 24 munitus septem sum tunicis et ego.
 25 Tres tibi prae reliquis carae. Quis nomina rete
 26 et cornu spissae lucis, et uva dedit.
 27 Tale nihil molli depectunt vellere Seres :
 28 tale nihil Phrygio pollice fecit acus.
 29 Sed neque Arachnaeae certent subtilia telae
 30 viscera : et in teretes stamina ducta rotas.
 31 Laedere pupillam, gravis est injuria, nostram.
 32 Talitro frontem laedere, ludus erit.
 33 Praeterea nihil est oculi velocius ictu.
 34 Non aequat Parthus , non jaculator Arabs .
 35 Praevenit excussae rutilantia fulgura nubis ;
 36 summaque, momento temporis, astra ferit.
 37 Femina praesertim nostris accingitur armis :
 38 quando alia imbellis sexus inopsque negat.
 39 Militat aspectu, cum vult se fortiter uti.
 40 Hinc velut ex pharetra fulgida tela jacit.
 41 Jacta, Cupidinei penetralia pectoris intrant :

42 perque animum rapidi fulminis instar eunt.
 43 Da faciem quamvis, nulla non parte venustam.
 44 Ni videat, foeda est : ni videatur, abest.
 45 Turpe rudis catulus, communique aethere cassus.
 46 Idem, cum caecus desinit esse, placet.
 47 Vile pecus talpa est. Lynces celebrantur acuti :
 48 Plaustraque non humili Bacchica sorte trahunt.
 49 Solantur maestam noctem procul aetheris ignes.
 50 Sidera sunt oculi, pulcher Olympe, tui.
 51 Aspice pavonem : quid enim formosius illo ?
 52 Nimirum gemmas explicat ille meas.
 53 In me viva suam fixerunt Gaudia sedem.
 54 Hic habitant Charites : hic genialis Amor.
 55 Hinc manant lacrimae : quas cum miseranda profundis :
 56 amittit vires egeriturque dolor.
 57 Crede mihi, non est humor pretiosior isto.
 58 Unica saepe Deum flectere gutta potest.
 59 Hoc Superum nectar quoties metanoea propinat,
 60 exceptum phialis Angelus ipse bibit.
 61 Flent quoque jucundo vites imitamine nostri.
 62 Fletibus his ridet dulcius uva magis.
 63 Cur quidquid carum est, ex me censetur ? Et inde
 64 exauget pretium dos duplicata suum ?
 65 Urbs, "oculus regni", si qua est "Augusta", vocatur ;
 66 Urbis ut in vasto Curia pulchra Foro.
 67 Euryalus Niso , Pylades dilectus Orestis ,
 68 iste meos oculos, dicit, amicus habet.
 69 Hac leviter quoque nemo volet cum parte joculari :
 70 qui tamen in tergum saeviet usque flagris.
 71 Cum subit intrepidus fulvam gladiator arenam,
 72 mutuaque adverso conserit arma viro :
 73 non parcat manibus, latus obicit, omnia pugnam
 74 membra cient : oculis sed cavet ipse suis.
 75 Vincat : at his laesis queritur de sorte triumphis :
 76 et, mallet fracto succubuisse genu.
 77 Mecum laetitiae, mecum sunt mille lepores :
 78 mille voluptates pupula parva capit.
 79 Per nostras tamen ipsa soles laetata fenestras
 80 prospicere, et Mundi commoditate frui.
 81 Utque frui possis, meus est tibi nervus ad usum.
 82 Delicias omnes "opticus" ille refert.
 83 Ah dolor ! humani compacta in corporis artus,
 84 haud secus ac taetro carcere clausa lates.
 85 Tristia praesentis toleras fastidia vitae :
 86 et pateris tenebras deteriore situ.
 87 Visus adest, aperitque fores, maestumque timorem
 88 discutit, et magna taedia parte levat.
 89 Ah, quoties longa noctis caligine mersa
 90 optasti reducem, me reserante, diem !
 91 Ah, quoties, cum jam caneret cristata volucris
 92 nuntia Leucotheae ; me vigilare jubes !
 93 Evigila, clamas : quam longo tempore dormis ?
 94 Sat somni nebulis est tenebrisque datum.
 95 Vix igitur valuas pando tibi frontis eburnas,
 96 palpebraque absterso mota sopore micat :
 97 protinus Auroram , me connivente, salutas ;
 98 et gaudes spatio liberiore poli.
 99 Cernis discursus, studia et contraria vulgi :

100 quid vetus hic noster, quid novus Orbis agat.
 101 Est aliquid, speculo, variarum et imagine rerum,
 102 captivam luctus fallere posse suos.
 103 Flaventes spicis quis te deducit in agros,
 104 quaeque superfusis prata rigantur aquis ?
 105 Unde dari, noscitis distinctos floribus hortos,
 106 albaque purpureis lilia mista rosis ?
 107 Non tibi praestat idem nasus captator odoris :
 108 nec gustus, nec qui sensus in aure sedet.
 109 His opto meritis in amici foedera sumi
 110 ante meos fratres : si tamen aequa peto.
 111 Aequa peto : modo tu, sicut propiore ministro
 112 non gaudes ; cupias non propiore frui.
 113 An suspecta timens consortia mobilis astri
 114 moribus incipies indubitare meis ?
 115 Ne timeas noctem, quae nil moderabile suadet.
 116 Odimus hanc. Obstat nox inimica mihi.
 117 Lumen amo : tenebras omnes odisse necesse est.
 118 Bubones aquilis ni sociare velis.
 119 Sidereas volucres genio sectamur et ortu.
 120 Sint aliae Veneris ; sum Jovis ales ego.
 121 Pone metus igitur. Nobiscum virgo manebis,
 122 a solo visu nulla puella perit.
 123 Annue : communis te per primordia vitae,
 124 nec nisi per mortem dissocianda precor.
 125 Per si quid dulce est, fuit aut umquam tibi mecum.
 126 Scis tamen his oculis dulcius esse nihil.
 127 Si quod in Aegypto Pharos optatissima nautis,
 128 taedifer in cymba corporis usque fui.
 129 Taedifero nunc redde vices, taedamque jugalem.
 130 Dicere jam liceat : sis mea, simque tuus.
 131 Ambo felices : ego, quem cumulabis honore ;
 132 Tuque, ministerio quod potiare meo.

URANIA VISUI.

U1_2 v.1 Nam cur dissimulem reliquis praeponere sensum,
 2 praecipuam cujus sentio semper opem.
 3 Vive, vale. Nostro precor omnia fausta videnti :
 4 et puros soles, et sine nube dies.
 5 Quo magis admiror fumare Cupidinis aestu :
 6 quem delectari non nisi Sole decet.
 7 Cum potior tua dos stet in hoc, ut lumina praestes :
 8 parsque sit officii prima, videre, tui :
 9 quid tibi cum nato Vulcani , et forcipe fabri ?
 10 Quam rem cum caeco, dic mihi ; visus habet ?
 11 Ecce, tuis votis etiam natura repugnat.
 12 Quod cupis, adversum est. Vis, quod habere nequis.
 13 Lurida pro nitidum praecingunt nubila sensum.
 14 Nescio quas tenebras, hospes an hostis, amas ?
 15 Non eadem lynxi, quae grata cubilia talpae :
 16 non habitant uno noxque diesque loco.
 17 Nec bene conveniunt oculatus et aetheris expers :
 18 idem Tiresias , et simul Argus eris ;
 19 ejice, quas oculo putri spes pascis inanes.
 20 Contentus propria condicione mane,
 21 assignata tui frons est, non pectus herile

22 usibus ulterius quid petis ergo mei ?
 23 Pectore se ponunt animae stratoque locantur.
 24 Interior nullis sensibus aula patet.
 25 Hoc velut in thalamo servum renuente quiesco.
 26 Limina defendas exteriora domus.
 27 Impiger observa, ne proditor otia turbet.
 28 Commissas lictor sta vigil ante fores.
 29 Nec tamen irascor, quod ames. Quis amare vetabit ?
 30 Dummodo sit castus, non vitiosus amor.
 31 Hoc quoque enim dubito. Nam quid temerarius ambis ?
 32 Nil potes in Dominam juris habere tuam.
 33 Tecum blanditiae, tecum sunt mille lepores.
 34 Cur totidem fraudes, junctaque damna siles ?
 35 Lene supercilium Cyprios declinat in arcus :
 36 unde jecur figens, torta sagitta volat.
 37 Grandibus, atque coma majoribus, incubat ingens
 38 saepe superciliis fastus, et horror inest.
 39 Laudatae quaecumque refers praeconia formae,
 40 ostentare potest non minus illa culex.
 41 Est structura quidem, fateor, mirabilis omnes
 42 attonitos reddit Numinis istud opus.
 43 Vix tamen inficiunt aliud ; vel atrocius urunt
 44 Haemoniae matres, Thessaliaeque nurus.
 45 Fascinus infamat : corrumpit dira libido :
 46 inquinat impuro sanguine turpis anus.
 47 Jam quod pelliculas tunicarum nomine jactes ;
 48 non debes nimium complacuisse tibi.
 49 Has propter tunicas, tunica quandoque molesta
 50 moechus templorum plectitur ante fores.
 51 O quoties ad turpe nefas discinctus adulter
 52 debuerat simili non nisi veste tegi.
 53 Sit tibi praeterea pupillae nobilis uva :
 54 an non Autumnus letifer inde fluit ?
 55 Quando propinavit sese Juditta videndam ?
 56 Expressa est oculis mustea forma nocens.
 57 Ebrius hoc musto, velut a vertigine, Princeps :
 58 ebria turbati mens Holofernus erat.
 59 Ex facie infusi tantum bibit ille decoris,
 60 ut rueret titubans, evomeretque animam.
 61 Quod loquor obscuris perplexa aenigmata verbis ;
 62 hoc facio, mihi si credis, amore tui.
 63 Ne sim dura tibi, quantum licet, abdita celo
 64 crimina, vulgatum diminoque malum.
 65 Atqui vera loqui me scis : et scire fateris.
 66 Publica sunt nullis infitianda modis.
 67 Nec culpo humores, quibus uteris ; hos tamen ipsos
 68 causam naufragio saepe dedisse queror.
 69 Submersit plures oculi crystallinus humor,
 70 quam mare, et Hesperii concitus Auster aquis.
 71 At, tua quae fraus est, praecepsque audacia ; solo,
 72 scribis, ab aspectu nulla puella perit.
 73 Dina tamen periit, Sichenque imbellis amator :
 74 ille suis oculis captus, et illa suis.
 75 Lumina Samsoni meretricis lumen ademit.
 76 Abstulit immeritam Dalila visa comam.
 77 Perdidit et vires una fortissimus Heros,
 78 paelicis infami forfice tonsus herae.
 79 Quam bona res oculus simplex, sancteque pudicus ;

80 tam mala lascivus, nequitiaque salax.
 81 Hic et Jessidae transfixit pectora telo ;
 82 et ducis Assyrii sustulit ense caput.
 83 Argivos Patriae caecus non intulit ignes :
 84 aut certe solo caecus amore fuit.
 85 Sed neque quam rapuit, secumque ad Pergama duxit
 86 Priamides , legitur lena fuisse myops.
 87 Ut vidi, ut perii, clamat miserabilis exul ;
 88 jussus ad Euxini litoris ire fretum.
 89 Se quoque spectantem Narcissus fonte peremit.
 90 Usque adeo et falso lumina visa nocent.
 91 Arte regendus equus : sed non minus arte regendus
 92 visus ; ab indomito nil alienus equo.
 93 Palpebra pro freno datur, ut moderamine certo
 94 clausa modo astringat ; laxet aperta modo.
 95 Hoc uti quoniam neglexit Alypius olim :
 96 fertur in Ausonio paene perisse foro.
 97 Cum furerent saevi, circensia publica, ludi :
 98 prodigeretque suas Roma cruenta neces :
 99 sedit, spectavit : mox et clamavit et arsit :
 100 belua cum visis factus et ipse feris.
 101 Si tibi thesaurus lacrimarum est creditus uni :
 102 forte unus causas, cur lacrimeris, habes.
 103 Ex oculis caedes, incendia, bella, rapinae,
 104 monstraque luxuriae sanguinolenta fluunt.
 105 Tam notum est : animas oculi praedantur amantes ;
 106 quam notum est : oculi sunt in amore duces !
 107 Sint utinam et vitae, qui mortis saepe fuerunt.
 108 Unde haustum est virus, profluat inde salus.
 109 Noscitur ex vultu plerumque domesticus hospes :
 110 noscitur ex stellis vultus et ipse suis.
 111 Ah, niveae quoties inter duo sidera frontis,
 112 Stella nocens Veneris currere visa fuit !
 113 Ergo per faciem rivi ducantur aquarum.
 114 Turbida laxato flumina fonte ruant.
 115 Ite, quis arcebit ? Quot stant in vertice crines :
 116 in pectus scatebris tot fluat unda novis.
 117 Idalias aliis flammis restinguite thermis,
 118 quam quas Baiano littore fundit humus.
 119 Salsa placet Superis placandis victima. Salsae,
 120 dulcia quae purgent furta, petantur aquae.
 121 Pupillae quoties philtum fatale biberunt !
 122 Egerat hic medicus blanda venena liquor.
 123 Quid tamen egereret ? Nihil est fallacius imbre,
 124 qui fluit ex oculis : aridiusque nihil.
 125 Nam quis jam lacrimae fidat ? Simulare docetur :
 126 quodque est deterius ; jam simulare docet.
 127 Illa nil citius mediis arescit in undis.
 128 Tantalus has aequae non bene prendaat aquas.
 129 Conjugis effertur funus, comitante marito ;
 130 flere putes : ficto risus in ore salit.
 131 Luditur alternis vicibus comoedia fallax.
 132 Deplorat functum Fulvia maesta virum.
 133 Scissa genas, adaperita sinum, percussa lacertos.
 134 Tota madet facies : luctus in ore gemit.
 135 Et tamen (o Manes !) hora levis uxor eadem,
 136 qua plangit, dici jam nova vota potest.
 137 Atra prius, subito candet. Nova flammea sumit.

138 Gutta nec est fletus lugubris ulla super.
 139 Qualis anas, stagnum longo tenuis abdita collo
 140 immergenda subit, perluiturque caput :
 141 vix egressa vadis, jam toto corpore sicca est :
 142 et levis nullo penna liquore madet.
 143 Flevit, et Hypsipylem flendo decepit Iason.
 144 In Lemno madidus, Phaside siccus erat.
 145 Troius Oenonae quondam juravit amator
 146 per Paridis lacrimas, per lacrimasque Parin.
 147 Idem deceptor ficti post oscula vultus,
 148 Oenonen potuit deseruisse Paris .
 149 Nec moveor tantis, quas dotibus ipse recenses :
 150 quamvis his movear ; nec tamen ipsa nego.
 151 Multa quidem, parvoque capis spectacula nervo,
 152 sed fugiunt sensum plura videnda tuum.
 153 Tu pecudum ritu tantummodo corpora cernis.
 154 Altius o quanto Mens mea lumen habet !
 155 Subtilis, velox ego sum : leve simplicis aurae
 156 fulgur : et aeterni proxima imago Dei :
 157 non potes obductum nebulis transcendere Caelum :
 158 fulget ubi facies invidiosa nimis.
 159 Non potes aligeras acies, sine labe vagantes,
 160 obtutu Genios interiore sequi.
 161 Divinas penetrare nequit tua pupula fibras :
 162 intendat sese quamlibet omne jubar.
 163 Cogitur, ut nolit, contentus quisque manere
 164 materio sphaerae conveniente suae.
 165 Sors tua terrestris ; nec plene excedit opacum.
 166 Rustica concreto pulvere gemma nites.
 167 Sors tua mortalis. Quid eris tellure sepultus ?
 168 Nempe lacertarum denique pastus eris.
 169 Ast ego nec Fatis, nec debita tristibus umbris,
 170 post mortem primum luce micabo mea.
 171 Exspectata simul me transformaverit in se
 172 gloria : quod tempus non procul esse reor.
 173 Aspiciam Numen summum sine fine beata :
 174 quale suo immensum de Mare fonte fluit.
 175 Tunc vere meritura decus nomenque videntis
 176 Uranie liquidae filia lucis ero.
 177 Ergo cave aequalem Dominae deponere sortem.
 178 Finio. Responsi summa sit ista mei.
 179 Quos habeo famulos, dedignor habere maritos.
 180 Impar conjugium non bene firmat Hymen .
 181 Me penes est sensus sceptri dominatus in omnes.
 182 Haud patiar, servos scribere jura tori.
 183 Si tamen admittis leges mentemque clientis :
 184 non oculus tantum ; noster Ocellus eris.
 185 Sin aliter sentis ; pergisque rebellis, et acer,
 186 et vagus, erronum more, nocere mihi.
 187 Lucia fortis ero ; frontemque haustura profunde,
 188 effodiam rapida lumina bina manu.

SYMPHORIANUS CINNA PICTOR URANIAE.

U1_3 v.1 Cujus verba legis tereti signata papyro,
 2 a veteri clarum ducit Apelle genus.
 3 Non sum tam vilem Fato damnatus ad artem,

4 fortunam ut cogar dissimulare meam.
 5 Effigiem pictoris habes. Ne plura requiras ;
 6 tantum non loquitur, nostrarque verba facit.
 7 Vivimus, Uranie . Potes hac vel in icone vitam,
 8 flabraque pulmonis paene notare mei
 9 pinximus ad speculum. Quid agat, si quaeris, imago,
 10 aut desiderium quod patiatur ? Amat.
 11 Dum ne displiceam, quod nostram invenerit artem,
 12 pastor, uti perhibent Lydius inter oves.
 13 Quippe pedo signans projectam, reddidit umbram
 14 lanigeræ pecudis : justaque forma fuit.
 15 Non est dedecori mihi pastoralis origo :
 16 nec lucem ex umbris elicuisse pudet.
 17 Pastor erat Moses soceri Raguelis in agro :
 18 quem similem meritis, quem dabis ore virum ?
 19 Pastor et Obedides : is, qui juvenilibus annis,
 20 prostravit funda te, Goliathe, sua.
 21 Pastor et ille fuit ; dubiam tres cujus in Ida
 22 iudicio formam supposuere Deae.
 23 Aspice roriferis suspensum nubibus Arcum :
 24 occidui pictum nobile Solis opus.
 25 Quid sunt graminei, nisi picta tapetia, campi ?
 26 Istorum Zephyrus floridus auctor erat.
 27 Non ego, ut artifices alii, sum portio vulgi :
 28 nec mea communi digero fata tribu.
 29 Respuimus nomen vilis triviale magistri.
 30 Principis hic titulum, qui bene pingit, habet.
 31 Discimus exemplo veterum ritumque Sophorum.
 32 Multaque in hunc finem clara Lycea patent.
 33 Floret apud celebres non una Academia Belgas :
 34 floret in Italia , totaque Roma fovet.
 35 Conveniunt Itali , statuuntque ante ora Senatum.
 36 Gallus, Iber, Scotus, Teuto, Britannus adest.
 37 Hic et Parrhasii renovant fallacia vela,
 38 picta tumet botris Zeuxidis uva novis.
 39 Hic se Nicomachum profert, aliusque Nealces :
 40 et sonipes picto vivus adhinnit equo.
 41 Timanthis gladio fossus monstrabitur Ajax :
 42 procumbet passis Iphigenia comis.
 43 Alterius genium ductusque examinat alter :
 44 ipsaque censuram linea Coa subit.
 45 Sic tandem excolitur, nomen qui grande mereri
 46 gestit, et aeternum conciliare decus.
 47 Ut sileam priscos : nullum non protulit aevum
 48 illustres aliquot conspicuosque viros.
 49 Quorum posteritas cineres quoque sera veretur :
 50 relliquiasque sacri muneris instar habet.
 51 Angele tunc Michael famose taceberis Urbi :
 52 cum perdet linguam Roma diserta suam.
 53 Tot poni Raphael Urbinas dignus in aris ;
 54 quot positas ejus nomine fama canit.
 55 Palma : tuae semper Judittae palma virebit :
 56 dum stabit Veneta Marcus in Urbe Leo.
 57 Saecula Bassano similem non multa tulerunt.
 58 Majorem, credo, saecula nulla ferent.
 59 Functorum monumenta satis vel muta loquuntur ;
 60 quae monumenta tuae sint, Titiane, manus.
 61 Quamvis Zuccatum subduxerit Atropos orbi :

62 clarus adhuc hominum viva per ora volat.
63 Bellino debet Gonzagae Julia formam :
64 qua vultus Helenae vincere visa fuit.
65 Quid Caligarettum Tindorettumque sagacem,
66 Cumque Trevisano te, Mutiane loquar ?
67 Aetas Albertum Durerum nulla silebit.
68 Dum Mosa , dum Rhenus , Danubiusque fluent.
69 Noricus hic omnes illo discrimine vincit :
70 ars a Natura quo superata latet.
71 Uxoremne tuam vis, Collatine , videre ?
72 Urbem, quam Monachus nomine monstrat, adi.
73 Aut hodieque potest dici Lucretia viva :
74 aut tua, cum nupsit, sic quoque picta fuit.
75 Ergo etiam pingi vivam potuisse, fatendum est ;
76 sit licet unius viva coloris ope.
77 Vel certe falsum est, talem vixisse puellam,
78 libera quae moriens concidit ense suo.
79 Haec si Tarquinio rursus spectanda daretur ;
80 cogeret ad saevum rursus adulterium.
81 Illa videretur mucrone resolvere pectus
82 velle ; probrum casta fortiter ultra manu.
83 Concolor ex picta posset Lucretia nasci,
84 esset Durerei si quis in orbe gener.
85 A sonitu vocis vox ut geminata resultat ;
86 effigiem pareret sic licet umbra suam.
87 Tu quoque non minor es summis, gemmaque notandus
88 inter Boiugenas candidiore, niger
89 Schwarzius in paucis felix, ubi principis Aulae
90 moenia vicinis Isara plangit aquis.
91 Pictorum potuit, Nasarenae Virginis ora,
92 suavius ex omni ducere nemo choro.
93 Tanquam si praesens caelo delapsa sereno,
94 ora propinasset, sidereasque genas :
95 ac si sedisset. Porrexissetque labella,
96 et frontem, et pueri basia vesca Dei.
97 Omne tulit punctum niger hic, dixere periti.
98 Inter censores, candidus ipse fuit.
99 Contulerant alios ; non aequavere vel ipsi
100 quis superant alios ! Tam lepor omnis inest.
101 Aspice : sunt hujus veri, non hujus, ocelli !
102 Haec facies viva est : ista cadaver olet.
103 Cura dolorque procul. Divinus Pusio vere
104 ridet et halanti subsilit ore rosa
105 Virgo, tamen Virgo est, et vultu Mater eodem.
106 Ex illo scires non sterilem esse Deam.
107 Sed nil matris habet luctum redolentis, et Evam :
108 nec tamen et vacuum Virginis uber habet.
109 Miscet utrumque color. Genitrix et virgo resultant.
110 Haec peperit Numen : nesciit ista virum.
111 Jamne vides, artis quae sit praestantia nostrae.
112 Nec decus artificis vilis esse scias.
113 Quin et feminei fuerit non ultima sexus
114 gloria : cui laudi pingere posse datur,
115 peniculo, vel acu : sicco madidoque colore.
116 Inferior tamen est pensa trahentis honos.
117 Marcia Varronis, Miconis Timareta, Cratonis
118 Irene , titulos hinc habuere suos.
119 Sed neque opes desunt : nec quae commixta colores

120 temperet, auriflui deficit unda Tagi.
 121 Unus saepe puer pharetratus et aliger, aere
 122 immenso stabit ; Tyndareumve caput.
 123 Augetur pretium censendo : exaggerat Auctor,
 124 laetior hac vita est ! Ditior esse potest !
 125 Exemplum nostri sit Belga Rubenius aevi,
 126 ingenio felix, divitiisque potens.
 127 Ante suas Scaldis revocabit corniger undas
 128 in caput, et retro fluminis agmen aget :
 129 quam damnet tenebris, et adhuc memorabile nomen
 130 rubigo tanti deleat ulla viri.
 131 Ut Jovis ex almo cerebro Tritonia Pallas
 132 prosiliit, solo Filia nata Patre :
 133 sic varias proprio formas e vertice fudit,
 134 et quasi progenuit corpora mente sua.
 135 Eminet ex tabulis, et anhelat truncus, et icon
 136 clamat, se natam Deucalione novo.
 137 Scilicet hic lapides projecit, et iste colores :
 138 refert in jactu, pone vel ante, nihil.
 139 Consurgunt utrimque homines, animantur, et exstant.
 140 Membra lacertosos posse movere putes.
 141 Atque hic est pictor, qui testamenta reliquit
 142 regia : cui census Persica gaza fuit.
 143 Pransus in argento, laticem sumebat in auro,
 144 sed de communi non erat ille latex.
 145 Massicus influxit, seu pressus vite Falerna :
 146 vel minimum praelis, Rhene jocose, tuis.
 147 Ecce : vehebatur late per compita curru :
 148 si non Hesperii terga premebat equi.
 149 Finge novem Musis operatum : finge secutum
 150 nomen, et armati castra fuisse ducis :
 151 transque peregrinos tractus sulcasse carinis
 152 aequora : non tantas accumulasset opes.
 153 Si rite expendas ; (Manes et funera testor,
 154 et Dea, cum Parcis te, Libitina , tribus :)
 155 Terrigenum debent nobis tot milia lucem,
 156 quae jam perpetua nocte sepulta forent.
 157 Saepe patrem gnatus numquam vidisset ademptum
 158 posthumus ; aut matrem filia rapta suam.
 159 Pictor adest : quaque arte valet, succurrere gaudens
 160 naufraga Lethaeis eripit ora vadis.
 161 Per nos Heroum spirat sub cespite virtus :
 162 sparsa licet multo sanguine terra premat.
 163 Tillius occubuit : sed enim post nobile vulnus
 164 vivit in effigie non minus ille sua.
 165 Gustavum posita Suecum Mors abstulit hasta :
 166 pugnantem gladio picta tabella refert.
 167 Sic tenuit ferrum : sic arma ferebat Adolphus .
 168 Nimirum nostra sic tulit arma manu.
 169 Quae Lycius rapuit campus, nos reddimus illi.
 170 Arduus in nostro Fata triumphat equo.
 171 Mulceat in primis teneras pictura puellas :
 172 nam formae fragili subvenit illa bono.
 173 Destruit hanc penitus Lachesis, vel deterit aetas.
 174 Nostra resistendo frangit utramque manus.
 175 En, haec Eugenia est Isabella, virilis Amazon :
 176 demisit faciles cui Leo Belga jubas.
 177 Ista Palatini Constantia principis Anna :

178 haec ducis Alberti clara Renata fuit.
 179 Eheu ! Caeciliam fixit Mors Sarmata telo.
 180 Perdideras oculus tunc Marianna tuum.
 181 Quam Leopoldinam lugebat Caesaris Aula,
 182 sic cupis in primo flore videre, potes.
 183 Sic Jovis Austriaci fulsit pulcherrima Juno :
 184 purpureum petiit cum generosa torum.
 185 Et tua, si nostram non aspernabere concham,
 186 effigies dabitur conspicienda foro.
 187 Est aliquid, digito monstrari in imagine posse,
 188 desuper adscripto carmine : talis erat.
 189 Cum Fama multas ibis spectanda per urbes :
 190 credenda a populo praetereunte Dea.
 191 Sive Themis digressa Polo : sive una sororum.
 192 Quam putet applaudens esse Thalia suam.
 193 Sive aliqua illarum, quae aversae terga renident,
 194 altera in alterius mutua nexa manus.
 195 Tu potior pingi : tu dignior omnibus illis.
 196 Uranie Charis est, pro tribus una triplex.
 197 Non Clytie Phoebi , non te Babylonia Thisbe ,
 198 pulchrior in terris non Atalanta fuit.
 199 Hippomenes si te videat, Schoeneida temnet.
 200 Hippomenes oculos non tamen unus habet.
 201 O nova Schoeneis , vere Schoeneia Virgo.
 202 Nomine quo pulchras gens Alemanna vocat.
 203 Per te, perque tuum, Schoeneia Nympha, decorem.
 204 Qua forma gaudes, utere : Cinna rogat.

SYMPHORIANO CINNAE PICTORI.

U1_4 v.1 Miror : et effigiem transmissam, nescio, cujus
 2 esse putem : varii Proteos , anne proci ?
 3 Improbe, quid sibi vult hinc sparsus et inde character ?
 4 Qualibus Aegyptus mystica sensa notat.
 5 Scimus, quo spectent emblemata : dextera dextrae
 6 consita ; cumque suo compare turtur : amas.
 7 Hoc sane liceat : dum me tamen oderis unam ;
 8 quamlibet ex aliis insipienter ames.
 9 Simia missa quoque est, et cercopithecus, et ales
 10 discolor, Eoae psittacus erro plagae.
 11 Muneribus visis, quibus exaequanda rependam !
 12 Agnovi genii symbola certa tui.
 13 Scilicet humanos mores imitantur ut illi ;
 14 et risum, mimo subsiliente, creant :
 15 sic tu Naturae dum callidus exprimis ora ;
 16 ejusdem dici simia vera potes.
 17 Haud equidem invideo, quod Princeps lege recepta
 18 diceris. Haec artis gloria prima tuae est.
 19 Si tamen admittis, nomen tibi dignius edam.
 20 Majus adhuc virtus conciliare potest.
 21 Disce prius castis tua pingere moribus ora :
 22 disce prius placitis non inhiare bonis.
 23 Non tantum modicus Princeps, sed major Ibero
 24 Rex eris. Hunc titulum, qui bene vivit, habet.
 25 At nondum appares sceptris regalibus aptus.
 26 Qui servit vitiis quomodo liber homo est ?
 27 Cui Puer insultat Paphius : quem verberat arcu,

28 collaque captivi sub pede pressa tenet.
 29 Nam quibus illecebris incautam fallere leno
 30 niteris, blandis illaqueare dolis ?
 31 In me tanta quidem spargis praeconia formae ;
 32 posset ut auditis ipsa Diana rapi.
 33 Jam sum Schoeneis ; jam sum Schoeneia Virgo :
 34 jam neque Teutoniae pulchrior ulla Dea est.
 35 Quae tam dura silex istis impulsibus obstet ?
 36 Nec mihi stat rigido cornea fibra gelu.
 37 Ambiguos sensi concusso pectore motus.
 38 Immeritas etiam laus violenta trahit.
 39 Et cur rejiciam, quod donat idoneus auctor ?
 40 Si sum, cur faveam non Atalanta mihi ?
 41 Sed, qui sic laudat, mercari velle videtur :
 42 ac pretium linguae me petit esse suae.
 43 Ergo tibi videor deludi posse puella,
 44 cyprigenae pomis, te jaciente, datis !
 45 Curras, stes, sedeas : pingas fingasve licebit.
 46 Nec meus Hippomenes, nec paranympus eris.
 47 Commendas alios, atque inclita nomina profers
 48 scimus, et Ausoniis civibus illa patent.
 49 Bellini , palmae , Titiani , pagina fiunt :
 50 Romanus Michael cum Raphael suo.
 51 Ultima, mi bone vir, de te fit quaestio. Quales
 52 exprimis auctores ? Quos imitaris avos ?
 53 Laudatur Durerus . Ego quoque laudo. Quid ultra est ?
 54 Scilicet ut simus Symphoriane , pares.
 55 Fortibus ut factis aequemus fortia verba.
 56 Nullum majorem laus aliena facit.
 57 Tu quoque Judittam Gonzagiadesque venustas
 58 pone sub aspectus : Angelus alter eris.
 59 Quid te Dureri Lucretia clara per Orbem ;
 60 quid Caligaretti glauca Minerva juvat ?
 61 Si pro Cassandra Xanthippen pingis anilem :
 62 quam neque censores, Socratis esse putent.
 63 Amphora si calamo signatur, et urceus exit.
 64 Proque lupo vulpes, proque leone canis.
 65 Si nescis aliud, quam vel simulare cupressum :
 66 vel pavidum leporem, saetigerumque suem.
 67 Dic : quoties de te, fecit, faciebat, in Urbe
 68 cantatur ? Quota fert nomen imago tuum ?
 69 Cujus in aulaeis, cujus monstraris in aula ?
 70 Quis dicit : tantum Cinna peregit opus.
 71 Sed nihil infirmo. Neque enim, quia nescio multa,
 72 compertum est ideo, te quoque scire parum.
 73 Fac modo me gnaram, tabulasque ostende : favebo
 74 laudibus ante alios quoslibet ipsa tuis.
 75 Jamque tibi faveo. Plura ac majora requiris ?
 76 Esse utinam posses, Symphoriane, meus.
 77 At meus esse nequis. Voto est aliena voluntas ;
 78 promissamque sibi me tuus alter habet.
 79 Ditior hoc non es, promas licet omne metallum ;
 80 quantum Pactoli ripa Tagique vomit.
 81 Pace tua dicam : modica est opulentia vestrae
 82 artis ; et innumeri, qui celebrantur, egent.
 83 Vidi pannosum quandoque incedere Apellem ;
 84 pro lauta vacuum qui dape sumpsit olus.
 85 Quamvis penderet pictis onerata canistris,

86 artificis mensam pauperis ante Ceres ,
87 vidi corrosum gnatis apponere panem.
88 Mandebant farris mucida frusta nigri.
89 Plorabant pulli : mater miserabilis una.
90 Nil facit ad stomachum vanus inopsque color.
91 Schwarzius ipse tuus, fama usque ad sidera notus ;
92 qualem laudasti, Cinna diserte, mihi :
93 Iro pauperior tandem decessit. In arca
94 dicitur argenti vix habuisse scobem.
95 Fertur adhuc hodie naulum debere Charonti .
96 Defecit miserum nummulus iste, triens.
97 Paene, quod ad feretrum lacrimas excussit inanes,
98 exequiis caruit flebilis umbra suis.
99 I nunc, et jacta centum sestertia. Frustra
100 ad Scaldim causam magnaue dicta crepas.
101 Nam quotus est isto labente Rubenius aevo ?
102 Aut quis, qui micas colligat hujus, erit ?
103 Rara avis in terris. Peregrini veris hirundo
104 tempora praeveniens, hic, puto, Belga fuit.
105 Ille quidem meritos opibus cumulavit honores.
106 Quae poterant hominem nobilitare novum.
107 Sed magno ex numero primus monstratur et unus.
108 Squalet, et in trivio cetera turba jacet.
109 Hic quoque, non cuivis contingit adire Corinthum,
110 esse rear verum, quod Venusinus ait.
111 Vive Midae Croesique bonis dignissime pasci.
112 Possideas omnes Pygmalionis opes.
113 Sed madidos vita fratres, quia cuncta veremur.
114 Vitanda est sociis crebra popina tuis.
115 Egregium hoc hominum genus insanabile, semper
116 potat, et assiduo proluit ora mero.
117 Tot sunt frugales fortasse, quot ostia Nili ,
118 ex centum, septem vix reperire queas.
119 Malunt ex vitro rubrum sorbere colorem.
120 Commissus lino siccius ora rigat.
121 Spernitur in muro plantata a Zeuxide vitis,
122 gratius ex vera vina bibenda fluunt.
123 Ergo diu noctuque tenent spumantia musto
124 pocula ; qua fuerat concha tenenda manu.
125 Italicae quo fama Scholae ? Stoa vestra lupanar
126 rectius, aut pecudum mandra vocanda foret.
127 Nota lues : nullos pictoribus atque poetis,
128 majores foedae Cypridos esse popas.
129 Tot Veneres Veneri , frontes sine fronte pudendas
130 immolat amborum, corpora nuda, furor.
131 Sunt qui nil aliud chartis inducere possunt
132 praeter Hamadryades , cum Satyrisque lupas.
133 Hic ponit vestes : hic Salmacis Hermaphroditum
134 implicat. Ex illo femina mollis aqua est.
135 Venatur virides pecoris Deus , ecce, Napaeas .
136 Hoc stat, ais, centum milibus artis opus.
137 Non ego dem septem nummos. Insumere gazam,
138 atque oculum tanto pascere, stultitia est.
139 Ut bene de vivis fatear functisque mereri :
140 culpa tamen multos non facit una reos.
141 Vana superstitio per vos increscere coepit :
142 diis quoque sacrilegis est patefacta via.
143 Primus in orbe Deum statuit timor. Impius illum

144 primus item pictor sustulit arte sua.
 145 Innumeros finxit falsos, verumque removit,
 146 fingendi causam mors inopina dabat.
 147 Forte patri gnatus Fatis praereptus acerbis,
 148 aut matri soboles occidit ante diem.
 149 Ille leonis atrox instar furit, illa leaenae.
 150 Deflebant catulos orbus et orba suos.
 151 Mitiget ut saltem tenuis praesentia luctum ;
 152 funus adumbratur : supplet imago vicem.
 153 Defuncti effigies Laribus suspenditur altis :
 154 paullo post cultos inter habenda Lares.
 155 Accedente situ, succrevit gloria Larvae.
 156 Numen habebatur, quod neque nomen erat.
 157 Huic caput inclinant : huic vina et tura ministrant.
 158 Ponitur ad flavos plurima cera pedes.
 159 Spiceaserta gerens in imagine filia, dici
 160 post aliquot messes debuit alma Ceres .
 161 Illius natam, dum laeta vagatur in horto,
 162 abstulerat, rapta virginitate, procus.
 163 Infremuit genitrix. Quia cara Proserpina , picta est :
 164 credita in Elysium denique rapta nemus.
 165 Credita Plutonis conjux, Hecateque triformis :
 166 matribus infernis exululata nurus.
 167 Purpureus juvenis, turgentique uvidus ore,
 168 mortuus autumnis tempore, Bacchus erat.
 169 Hoc illi dederat, lustris ter quinque peractis,
 170 artificis, curva falce putanda, manus.
 171 Hinc tot falsorum prostat jam turba Deorum :
 172 semibovesque viri, semivirique boves.
 173 Saturnus, Janus, Liber, Silenus, Apollo :
 174 Vesta, Thetis, Cybele, Delia, Juno, Rhea.
 175 Mercurius furtis gaudens, Cythereia stupris :
 176 Marspiter arma sonans, Juppiter igne tonans.
 177 O utinam formata Jovis cum fulmine primo
 178 obruta fulmineis esset imago rotis.
 179 Atqui et virginibus, dices, sacravimus aras.
 180 Laudo : nec inficias, maxime pictor, eo.
 181 Vidi Caecilias : Agnes spectantur et Agnus ;
 182 calcat Thecla feras, et Catharina rotas.
 183 Sed vidi in vestris Erycinam saepius aris ;
 184 quam Divam Costo Pallada rege satam.
 185 Plura pudicitiae saeva irritamina laesae
 186 intulit obscena lubricus arte labor.
 187 Susannam quoties nudam violatis in horto !
 188 Non poterant gemini quam violare senes.
 189 Jessiden semel una lavans fataliter ussit.
 190 Accendunt plures vestra lavacra faces.
 191 Semper, io, semper vobis Diana lavatur.
 192 Non satis est, visam turpiter esse semel ?
 193 Forsitan et nostram faciem committere vulgo,
 194 quae tua libertas est male sana, voles.
 195 Deprecor indignans, quamvis hoc Tyndaris optet,
 196 prostitui medio publica lena foro.
 197 Contenta est oculis Superum mea forma probari,
 198 illis si placeo, sum speciosa satis.
 199 Casta palam refugit vultu quocumque videri.
 200 Quo velata magis, pulchrior intus erit.
 201 Si qua potest capitis sacrum deponere peplum ;

202 huic quoque cum zona perdere sarta, leve est.
 203 Jam delibatur media plus parte pudica,
 204 cujus in aprico pendet imago loco.
 205 Ut tamen ipsa velim faciem praebere colori :
 206 quid facies ? Visum non subit iste decor.
 207 Uranie non est corpus, sed corporis hospes
 208 Spiritus aetheriis sedibus ille venit.
 209 Quomodo me pinges ? Cujus tibi nulla videndae
 210 copia, ni claudas lumen utrumque, datur.
 211 Virtus, est animae verus color. Hic latet intus.
 212 Interiore sinu conspicienda mico.
 213 Hoc quoque, si nescis, jam dudum est ille receptus,
 214 quem primum et solum dignor amore meo.
 215 Illius effigiem veram mihi siste : favorem
 216 non aliter certe, sic meriture meum.
 217 Pinge crucem, qualemque tibi descripsero, querno
 218 stipite suspensum saucia membra virum.
 219 Palleat : et, quoniam violae color ornat amantes ;
 220 accumules violas, quotquot habere potes.
 221 Suffixus clavis, concretus sanguine crines.
 222 Satque, ut sit major, nullus in ore decor.
 223 Bina premant sentes et acuti tempora rhamni.
 224 Quod caput amplectar, talia sarta decent.
 225 Vulnere per lacerum stillent immania corpus.
 226 Ut sunt, quina tamen fac spatiosa magis.
 227 Frange oculos : melius sic integra lumina cernam.
 228 Obscura vultum : clarius inde nitet.
 229 Misce et livorem : totus fuit una cicatrix.
 230 Adde rubens ostrum : fluxit, ut unda, cruor.
 231 Cernuus in mediae nutet confinia mortis :
 232 immortalis ibi nam mea vita latet.
 233 Hic meus, hic meus est, quem stringo tenacibus ulnis,
 234 sponsus. Abi pictor. Jam tuus alget Amor.

U1_5 v.1 ALLONIUS PHISCO, MATHEMATICUS URANIAE.
 2 Qui trutinat montes, terram metitur et undas :
 3 concita qui sistit flumina, pigra movet :
 4 qui pelagi numerat guttas, et sidera coeli :
 5 signaque Zodiaci per duodena meat :
 6 qui tempestates, Lunae Solisque labores,
 7 publica qui mundi praevidet ante mala :
 8 si sinis Uranie , tantusque ac talis amator
 9 te salvare jubet, tempus in omne, suam.
 10 Possem etiam magnetis acu mea figere verba :
 11 quo nullum ingenii clarius exstat opus.
 12 Utque lapis virtute sua mirabilis ipse est ;
 13 sic nostri inventi suspicienda fides.
 14 Tango stylum : tactoque legas distantia longe :
 15 certior ad votum littera nulla venit.
 16 Non tamen hunc lapidem mihi jam tractare vacavit.
 17 Fortior ipsa trahis. Vis tibi major inest.
 18 Tu facis, ut scribam consueto more procorum,
 19 pectoris, o magnes, conscia gemma mei.
 20 Ut rigeant solido constantia lumina ferro :
 21 nostra tuum visu cogis obire Polum.
 22 Huc contendit Amor remis velisque profectus.

22 Altera non potior sit Cynosura mihi.
 23 Blanda fave coeptis, et in aequore dirige cursum.
 24 Intrabit portum laeta carina suum.
 25 Optimus ut quisque est, sic addictissimus astris
 26 semper, et astronomis, ac tibi, Virgo, fuit.
 27 Per reges numeramus avos. Chaldaea vetustas
 28 testis, et Assyriae Persia juncta plagae.
 29 Quosque ad Bethlehemiis sidus venerabile cunas
 30 duxit, odorifera de regione, Magos .
 31 Parthenope Alphonsum, Ptolemaeum Memphis adorat.
 32 Rex meritum stellis cinxit uterque caput.
 33 Ambo gemmiferis hanc praeposuerunt coronam,
 34 quam tua sideream frons, Ariadna, tulit.
 35 Ad nos spectat Atlas , caelum qui vertice fulsit :
 36 donec in Herculeo nobile sedit onus.
 37 Nostri Alpharabius, Manilius, Omar, Aratus,
 38 Euclides, Proclus. Quosque referre mora est.
 39 Hipparcho veteri praefert Florentia Paulum,
 40 Tychonem Archytae Dania tota suum.
 41 Tycho mathematicae classis fuit ultima Thule.
 42 Ultra nec clavum Clavius ipse regat.
 43 Sistendum fuerat doctis, ubi destitit ille.
 44 Propterea Thulen , ultima claustra voco.
 45 Hoc ego perfecti Sphaeram monstrante Magistro.
 46 Unus prae cunctis iste magister erat.
 47 Ardua stat turris, stagno circumdata curvo :
 48 populea silva consita ripa jacet.
 49 Huc ego tendentem, sublustri nocte, sequebar
 50 pervigil adjutor, continuusque comes.
 51 Tum vero innubi defigens lumina caelo,
 52 caelesti docuit me quoque voce loqui.
 53 Protendensque manus, en, Phisico, aiebat Orion
 54 hoc gladio totam findere posset humum.
 55 Cassidis en conum, cristasque ardore comantes !
 56 Cingula quot bullis, ecce, superba micant !
 57 Aspice sublimis labentia sidera Mundi :
 58 certa ut in occiduas lege vehantur aquas.
 59 Ut quaedam renuant, vel tardent aequore tingi :
 60 pleraque curriculo praecipitante ruant.
 61 Circuit Arctophylax, Helicenque minaciter urget.
 62 Sicca tamen mergi Parrhasis ursa fugit
 63 ut rutilat Pollux , fratricum arridet amice !
 64 Idem, mutato nomine, Castor erit.
 65 Lactis in Oceano remis propellitur Argo.
 66 Stellifer Eridanus picta per arva fluit.
 67 Plurima cognosces, verarum imitamine rerum,
 68 Piscibus et variis assimilata feris.
 69 En oculum Tauri, spoliisque immane Leonis !
 70 En aquilam ! Placido mobilis igne volat.
 71 Haec avis arripuit Phryga , pincernamque futurum
 72 sustulit ad mensam, Juppiter, ungue tuam.
 73 Aureus hic Aries Phryxi, qui perdidit Hellen.
 74 Hoc est Europe trans mare vecta bove.
 75 Nonne vides ignes Lunam stipare minores,
 76 ordine tam longo, quam radiante via ?
 77 Hic praeit, hic sequitur. Credas agitare choreas.
 78 Dispositos gyrat tam bene quisque pedes.
 79 Talibus ostentis nos oblectare solebat.

80 Cimber, qui summus, Caesare teste, fuit.
81 Credis et hoc nobis ? Me contemplatus, et inter
82 stellas Erigonem , Andromedamque videns :
83 talis erit, dixit, vel Virgo simillima tali,
84 olim quae cupiet nubere, Phisco, tibi.
85 Sic tua fert Genesis primoque horoscopus ortu
86 annuit, et blando numine mota Venus.
87 Huc ades e caelo promissa ac debita Nympha :
88 certe prae stellis omnibus una places,
89 quo, nisi ad astronomum vultus Astraea reflectat ?
90 Uranie proprii nominis esto memor.
91 Quo, nisi ad Uraniam caeli vertatur alumnus ?
92 Admonet officii cura laborque mei.
93 Utque vides, paribus studiis retinemur uterque :
94 inque vicem tibi me, te mihi jungit Hymen.
95 Indecoris nec te venturam in jura mariti,
96 nupta Mathematico, degenerisve puta.
97 Invenies aliquem, visis qui dixerit astris,
98 Cum caelum aspicio, quam mihi sordet humus !
99 Arte mea totum, modo pes stet in aere fixus,
100 terrarum a propria sede movebo globum.
101 Arte mea summas ascendent flumina turrets :
102 rursus et in vallem praecipitata ruent.
103 Arte mea, aligerum plumbum per inane volabit :
104 sulphur inexstinctae lampadis unda vomet :
105 arte mea Solem referet crystallinus orbis :
106 qualis ab Eoo surgere fonte solet.
107 Arte mea, vitro Siren inclusa natabit :
108 adque lyram saliens Virgine ludet aqua.
109 Arte mea statuens numeratis regia saxis
110 culmina tot dicam, saxa colossus habet.
111 Eminus ingentis succendam robora navis :
112 aequoreque in medio fiet adusta cinis.
113 Nec tamen infartum pyrio tonitrале metallum
114 pulvere, fulmineis exonerabo globis.
115 Opponam speculum facili tantummodo flexu :
116 non aliter, clypeum quam Geta Thraxque suum.
117 Aeris in umbonem convexum, flammea forti
118 sole lacessitum rectaque tela cadant :
119 collectos centro radios jaculabor in hostem.
120 Juverit urendas nec maris unda rates.
121 Nempe Syracusis se defendentibus olim,
122 hoc Sículus civis fortiter usus erat.
123 Heu mihi, si solam te non accendere possum :
124 et triplicis ferri in pectore frigus habes.
125 Virgo meis assuesce libens mitescere votis.
126 Tam mollem sexum non decet iste rigor.
127 At non et totum Phisconem ex carmine nosti.
128 Plura tenet, paucis quam numerare queat.
129 Christophoro videor mihi non minor esse Columbo ;
130 orbem qui reperit perdomuitque novum.
131 Praecessit tantum : laudes non abstulit omnes.
132 Exaequet sumptus regia gaza : sequar.
133 Et sequar Americum, Magellanumque, Dracumque :
134 quotquot sub pedibus nos habuere suis.
135 Sub Tropicum cancri, nudos veniemus ad Indos :
136 semper ubi Meroe torrida Sole calet.
137 Nullam ubi, vel dextram tibi nunc miraberis umbram,

138 a laeva capitis serpere parte tui.
139 Aspicias cristata suis capita alta sagittis.
140 Annulus inseritur naribus : ora tument.
141 Lumbos praecingunt pennis. Fert dextera clavam.
142 Herbarum succo pingitur uda cutis.
143 Rex horum assiduo radicem mandit odoram :
144 quem, pro lectica, pensile rete gerit.
145 Quamquam non opus est, pedibus percurrere Mundum :
146 aut longinqua cava puppe secare freta.
147 Ne labor, Uranie, vel te via longa fatiget ;
148 cuncta sub aspectus unica mappa dabit.
149 Cosmographus mecum te per compendia ducam,
150 quae neque Triptolemus novit, et ipsa Ceres.
151 Quamvis aligero serpente vehatur uterque ;
152 et volucrem currum ventilet aura levis.
153 Unius folii Liber, et non grande volumen,
154 exhibet immensas totius orbis opes.
155 Clauditur hoc gyro ; quidquid complectitur aer,
156 quidquid terra parit, quidquid Olympus habet.
157 In tabula videas aequae, quo cardine caeli
158 diversis jaceant maxima regna locis.
159 Monstrorum fecunda parens hoc Africa tractu ;
160 divitis hoc Asiae barbara terra jacet.
161 Oppida cum castris numerare licebit et urbes.
162 Coctilis hic Babylon, hic sita Memphis erat.
163 Surrexere novi post diruta moenia muri.
164 Euphrates, Tigris, Nilus, ut ante, fluunt.
165 Ultimus hoc barathro caput abscondisse putatur.
166 Jam tantum septem bracchia nuda patent.
167 Ecce Palaestinam, Libanisque virentia terga.
168 Hic Banda, hic mixtis est Balaguata Syris .
169 Cernis Abyssinos, Mardochos, atque Javanos ?
170 Hic habitant Cafri : gens fera, siqua fera est.
171 Haec elephantorum patria est : haec ora camelis
172 utitur. Hic frenis impediuntur oves.
173 China potens fastuque ferox : numerosus Japon.
174 Florida nil spinas praeter et arma parit.
175 En, decantata est haec illa Canaria felix :
176 unde sua excellens nomina sumpsit avis.
177 Heu me ! non ludos, heu ! nondum cetera dixi.
178 Uranie, jam nunc pande, quod opto, sinum.
179 Pegmata suspendam nullo nitentia tigno.
180 Nixa tamen jures : machina tanta crepat.
181 Armatis venient e nubibus, inque theatrum
182 descendunt prono corpore Martis equi.
183 Si volo, stat templum positus immane columnis :
184 falsus ubi refluas Nereus egit aquas.
185 Vix oculum veritas : eadem structura dehiscet ;
186 Hesperidumque recens fertilis hortus erit.
187 Ridebunt flores : ridebunt aurea mala
188 arboris : Uraniae qualia vultus habet.
189 Vis, ut in orchestram prorumpant plana viarum ?
190 Et fiat campus, quod fuit ante domus ?
191 Nulla mora est : subitis mutabo frondibus urbem.
192 Uva teget colles : vestiet arva seges.
193 Silenus tardo curvus gradietur asello :
194 et Fauni comites otia ruris agent.
195 Protinus, ad nutum, simulati germina veris,

196 horrida momento depopulatur hiems.
 197 Crinitum calvus Maium migrare December
 198 coget : et in scenam grando nivesque cadent.
 199 Nonnumquam veros imitamur fulminis ignes.
 200 Insternit canam saxeus imber humum.
 201 Audiet ipse Tonans, dicetque : hic nubis hiulcae
 202 esse solet strepitus, cum mea tela probo.
 203 Efficiam, celeres ut libret lignea pennas,
 204 ac volet occultis acta columba rotis :
 205 indicet ex auro fabre factus araneus horas ;
 206 visceraque in mensae circinet orbe sua.
 207 Adjice jam dictis me prosagire futura.
 208 Vulgo fatidici numinis esse loco.
 209 Dii sumus in terris : neque nobis major Apollo est ;
 210 intra cortinam mugiat usque licet :
 211 multaque ab Aonio spiret praesagia luco ;
 212 concitet et sacras Phocidos omnis aquas.
 213 Nos paria audemus sine motu fontis equini.
 214 Nulla per obscurum sibilat aura nemus.
 215 Spernentes Tripodem, solis innitimur astris,
 216 pendet ab his nostri Diphthera vera Jovis .
 217 Hinc derivamus monitus : arcanaque Fata
 218 monstrant Oleniae vellera visa Caprae.
 219 Quid matutinae dubitanda crepuscula lucis ;
 220 quid serus Vesper, noxque soporque vehant.
 221 Quid vacuo cornu, quid pleno nuntiet ore
 222 Luna : quid expallens, aut rubicunda genas.
 223 Proelia ventorum, ventisque tonitrua mista,
 224 frigoraque et madidos, vel sine nube dies,
 225 signamus fastis ; multo praedicimus ante
 226 ubertatis opes, bella, venena, famem.
 227 Ex nobis sterilis, vel opimus dicitur annus.
 228 Scita Kalendarum continet ista liber.
 229 Praedico : nisi, te, nisi me tibi junxeris uni :
 230 omine non fausto cuncta sinistra cadent.
 231 Assensum praebe : totus consentiet aether :
 232 laetaque cantantes experieris aves.
 233 Utque velis (utinamque velis) haec splendida, nostro
 234 quantumvis voto dona minora cape,
 235 quod referat varias, vitrum tibi mitto trigonum,
 236 irides, et pictis atria plena rosis.
 237 Apparent viridi pendentes aere silvae ;
 238 Hyblaque cum pratis, Coryciumque nemus.
 239 Florida in acclives cuneos tentoria surgunt :
 240 qualis et in tremulis flamma renidet aquis.
 241 Colludunt beryllus, onyx, hyacinthus, iaspis.
 242 Multus ubique color, nullus et omnis adest.
 243 Praeterea donanda tibi debetur imago.
 244 Prima quidem facies, lurida, curva, minax.
 245 Si plebs aspiciat rudis atque ignara : Medusam
 246 anguineis cinctam crinibus esse putet.
 247 Admoveas oculum puncto : spectabis Adonin.
 248 Acis erit, sponsus, Siceli Nympha, tuus.
 249 Me miserum ! nostro nova si Galatea moveris
 250 nequidquam ingenio, difficilisque manes.
 251 Quid ? Quod in abstrusos rerum simulacra recessus
 252 Adriaco fundam qualiacumque tubo.
 253 Plenus fusilibus formis immittitur aer :

254 qua cerebrum noctu Morpheus arte subit.
 255 Protinus antipodes nanos objecta papyrus
 256 excipit. Erectos altera charta refert.
 257 Heu mihi ! quod nanus quoque se penetraverit una,
 258 certa nimis figens tela Cupido puer.
 259 Improvisus enim tacitas immiscuit alas :
 260 et nunc in vacuo pectore regnat Amor.
 261 Adjicimus speculum, quod nos conflavimus ipsi.
 262 Vix hoc crystallus clarior esse potest.
 263 Utile, cum Libyco distingues pectine crines :
 264 aut quoties formam conciliare cupis.
 265 Insuper, oppositum soli, me luce reflexa
 266 exhibet. Ingenio disce favere meo.
 267 Hoc igitur, donec firment conubia taedae,
 268 perpetuum nostri pignus amoris habe.

URANIA ALLONIO PHISCONI MATHEMATICO.

U1_6 v.1 Ut tua laxata est filis, et Epistola lecta :
 2 sensimus insolitis cor tremuisse modis.
 3 Obstupui confusa genas ; et fronte relicta
 4 surrexere comae : diriguique gelu.
 5 An Deus, an magus est, scripsit qui talia, dixi :
 6 tantaque promittens, ater an albus homo est ?
 7 Quod mihi magnetis tribuas sine pondere vires ;
 8 scimus, adulanti quae sit habenda fides.
 9 Non traho te, quod ais. Sua quemque insana voluptas,
 10 ac te praesertim stulta libido trahit.
 11 Candori ignoscas. Non sum me iudice tanti ;
 12 inter formosas ut nigra gemma vocer.
 13 Scilicet ante nefas illustria nomina dantur.
 14 Post scelus, abjectum stramen et alga sumus.
 15 Forma pudorque bonum fragile est, sed firmitus, opto
 16 propositum maneat, quam tua dona, meum.
 17 Confiteor : speculi missum mirabile munus
 18 decidit in terram. Futilis orbis erat.
 19 Frustra jacent dispersa solo. Tua numina testor,
 20 sacra Syracosii quae colis ossa senis.
 21 Dum manibus servans conum explorare laboro ;
 22 elapsus subito, me renuente, fuit,
 23 forsan et ipse tuus vitro splendente probetur
 24 non durabilior, qui simulatur, amor.
 25 Iridis utque color, te iudice, nullus et omnis ;
 26 sic amor apparens, nullus et omnis adest.
 27 Falluntur donis speciosis saepe puellae :
 28 quomodo viscatae decipiuntur aves.
 29 Si verum est, quod amas : cur non ex aere polito
 30 misisti solidum, nobilis auctor, opus ?
 31 Vitrea non durant pascentia munera visum.
 32 A minimo flatu talis arena perit.
 33 Nec tu succense. Facilis jactura bonorum :
 34 qualia Fortunae cernimus esse levis.
 35 Tunc coruscantis credebas atque subacti
 36 pulveris aspectu, me potuisse capi ?
 37 Atqui non soleo nitidis specularibus uti :
 38 cura nec Idalii pectinis ulla tenet.
 39 Siqua volet Virgo dimittere nominis usum,

40 et castum certa jungere lege torum :
 41 haud ea propter opes, aut dona fugacia nubet :
 42 mutua legitimus foedera sancit amor.
 43 Plus multo est, votis quod me certantibus ambis :
 44 innuba, quod videor digna favore tuo ;
 45 quod mire sollers opifex spectacula centum,
 46 mille novas artes polliceare mihi.
 47 Metator caeli, geometres, pictor, aruspex,
 48 augur, Schoenobates, nauta, Tragoedus ades :
 49 Magna, nec invideo, magnasque moventia mentes
 50 nomina. Dent Superi plura, dabuntque, precor.
 51 Ah, tener Alloni ! quandoque scientia, ne nos
 52 strangulet, est numero diminuenda suo.
 53 Divide tot dotes : non sufficis omnibus unus.
 54 Vitibus haud prodest luxuriare nimis.
 55 Jugera destituunt male multiplicata colonum.
 56 Proficit exiguo limite cultus ager.
 57 Quod bene te jactes, et grandia verba loquaris ;
 58 nautica quae flatu trudere vela queant.
 59 Si non ardalio es, certe potes esse videri.
 60 Talis ego conjux ardalionis ero ?
 61 Bellus es arte lyrae, quantus fuit Attalus olim :
 62 depositaque lyra, bellus es arte pilae.
 63 Credamus : neque enim mihi sit dubitabilis ille,
 64 concita qui sistit flumina, pigra movet.
 65 Qui trutinat montes, terram metitur et undas.
 66 Vix ego te possim, Phisco , negare Deum.
 67 Explorare libet. Speculeris in aere tantum,
 68 scitor ; an et justum te duce surgat opus ?
 69 Nam, nisi me fallo, successus judicat artes.
 70 Eventus pretii libra fit apta sui.
 71 Multa quidem spondes : tamen experientia mussat :
 72 Famaque non timide testificata negat.
 73 Arte tua, coluber vel aranea nuntiat horas !
 74 Saepe nec ad Solem tangis, amice, scopum.
 75 Vidimus errantes bene correxisse cylindros,
 76 custodem nostri Baucida ruris anum.
 77 Quas tabulas, bone vir, muro depangis aprico,
 78 retrahe ad octonos, dixerat illa, pedes.
 79 Fecit : et in puncto lampas Titania tempus
 80 reddidit ; umbrantem restituitque stylum.
 81 Hic lepor, ista fides, haec coetus gloria vestri !
 82 Cum jactas, istud provenit, arte mea.
 83 Arte tua nitens pennis testudo volabit !
 84 Fac prius, ut plano tramite repat humi.
 85 Arte tua volucrem ceram librabis in auras.
 86 Icarus es, quando Daedalus esse cupis.
 87 Arte tua, magni sumptu pereunte canalis,
 88 nil profecturis fontibus haesit aqua.
 89 Arte tua, steterant quae proxima culmina caelo,
 90 diruta succusso procubuere solo.
 91 Sic loculi procerum, regum fraudantur hiatus.
 92 Dum struitis lapides, dilapidatis opes.
 93 Multa Mathematicus temere promittit ; et audet.
 94 Facta tamen verbis inferiora scias.
 95 Si potes e medio proferre oracula caelo ;
 96 et supra Phoebum Pieridesque sapis :
 97 fac Domino lucrosa suo Sapiencia prosit.

98 Eia : tibi vates vaticinare prius.
 99 Cujus in amplexus ibis ? Quando omnia nosti ;
 100 cur nescis sponsae foedera certa tuae ?
 101 Jactatis vanos, ventosa volumina, Fastos :
 102 fata Sibyllarum ceu veneranda decem.
 103 Plurima narrantur Graias visura Calendas :
 104 somnia, prudentum non meritura fidem.
 105 Signatum nonis, implebitur Idibus : Idus
 106 praedictas, nonis saepe videmus agi.
 107 Venduntur positis caro mendacia nummis.
 108 Pro verbis, populus cogitur aera dare.
 109 Heu, miseris tantum constant exordia Jani !
 110 An non dicatur Janus hic esse biceps ?
 111 Nec modo bifrontem, sed eundem et saepe bilinguem
 112 invenias. Gemino friget et ore calet.
 113 O quoties signum nivis algorisque tremendi
 114 ponitur : et Zephyris mollibus aura tepet !
 115 O quoties tepidum stillans promittitur Auster :
 116 arvaque cum fluviis, flante Aquilone, rigent !
 117 Versuti quales jam notae fraudis agyrtae ;
 118 undosum populo circumeunte forum ;
 119 pro botris fungos, pro baccis poma loquuntur :
 120 alia pro caepris, pro cerasisque nuces.
 121 Qui non vult falli, teneat contraria fastis.
 122 Fixa leget quoties nubila ; nulla legat.
 123 Pro pluvia sudum ; glaciem pro fulmine ponat.
 124 Vincet ridiculas hac ratione minas.
 125 Aestus erit ? Densas ursi circumspice pelles ;
 126 pluraque languenti suffice ligna foco.
 127 Acre gelu ? Nullas opus est conducere vulpes.
 128 Arcebit gelidum trita lacerna Jovem.
 129 Fumabit rapidis fortasse vaporibus aer :
 130 haud aliter, quam cum Sirius urit agros.
 131 Saepius agricolae discernunt doctius annum :
 132 perque suas numerant tempora certa vices.
 133 Praecipiant ventos : (horum quoque gratia fratrum,
 134 rara ; nec Hippotades abnegat ipse pater.)
 135 Praesensuque notant discrimina Solis in ortu :
 136 ancipites lunas, Mercuriique dolos.
 137 Auriculas asini vestris Rex praetulit unus.
 138 Dixerat his motis : demite frena ; pluet :
 139 cumque reducendis venatica plaustra molossis
 140 sistite. Caeruleis imminet imber aquis.
 141 Unus ad haec ringens : quae vani caussa timoris ?
 142 Panicus inceptum cur remoratur iter ?
 143 Venari jubeo. Nihil hic discriminis. Aura
 144 Dianae studiis aptior esse nequit.
 145 Ite bonis avibus : constans promitto serenum.
 146 Ite bonis canibus : certior, auctor ego.
 147 Itur. Itum vix est : cum Juppiter omnis, et omnis
 148 Juno madet. Nimbi, qua data porta, ruunt.
 149 Abruptique micant laceratis nubibus ignes,
 150 cum tonitru. Relegit tota caterva viam.
 151 E campo reduces asinus clamore feroci
 152 excipit ; et rauco fortius ore rudit.
 153 Vapulat astrologus furcis, sannisque jocisque.
 154 Cetera continuus poena cachinnus erat.
 155 Riserunt Dryades : risere et Oreades omnes ;

156 et Satyri bifido subsiliere pede.
157 Arcadicam pecudem placuit redimire corona,
158 sumpta de ramis, Thessala Virgo, tuis.
159 Judice me, quadrupes ostro velandus, et alta
160 prae Tychone fuit dignus ad astra rapi.
161 Jamque illo radiare loco : quo Castoris albus
162 fulget, et alatus Bellerophontis equus.
163 Proh ! quae monstra Polo miseri statuistis utroque.
164 Stridet apud Boream major et Ursa minor.
165 Scorpius et Cancer, Delphin, sed et ipse Medusae
166 inter Centauros trux quoque vultus adest.
167 Hinnit equus, rugit Nemees Leo, sibilat Hydra,
168 balat ovis, mugit bos, ululantque canes.
169 Augiae stabulum vestri, puto, regia caeli est !
170 Herculis emeriti sudat ubique labor.
171 Adde, quod inter vos summa est discordia rerum.
172 Quaeque serit litem secta superba novam.
173 Alter enim liquidi nos lactat imagine caeli :
174 alter idem solido firmius aere putat.
175 Huic stellae per inane natant, ut in aequore pisces :
176 illi sunt fixae, sicut in orbe globi.
177 Hic probat immoto terram Titane moveri,
178 producens tabulas, docte Polone, tuas.
179 Iste negat : totoque, ait, axe Copernicus errat.
180 Sarmata, quis mentem devius error agit ?
181 Sarmata, quae patrium gyrat vertigo Booten !
182 Sarmata, quo capitis tegula rupta modo est ?
183 Credo equidem, nec vana fides : sine fine tuenti
184 plurima noctivagas damna creare faces.
185 Multi adeo ex vobis stellis fatalibus icti,
186 impressum cerebro non leve vulnus habent !
187 Martis obest acies, observatique Triones.
188 Cynthia nocturnum verberat alba caput.
189 Astrologus pernox plures, quam Luna laborans
190 creditur eclipses corde animoque pati.
191 Illa tamen reedit ad sese, vultumque serenat
192 fratris ope, et tenebras discutit ore suas.
193 Sed quotus aspecto semel obfuscatus Olympo ,
194 lumen ad amissum iudiciumque reedit ?
195 Ut Phaethon curru semel est excussus ab alto,
196 numquam praecipites deinde recepit equos.
197 Haec tibi sic refero : non quod jam vulnera passum,
198 viribus hellebori fortis egere putem.
199 Vivis, et exultas (vivas, precor) integer aevi :
200 certaue florenti sanguine vena tremit.
201 Et rubor in malis, et flos juvenilis in ore :
202 et validum caput est, ingeniumque micat.
203 Nec non et pretio, nec non et dignus amore :
204 et peream, si non bellus et aptus homo es.
205 Sed metuo ne, quod potuit contingere multis,
206 et tibi contingat. Casus ubique valet.
207 Obscuris volitant passim infortunia pennis.
208 Sollicitam reddit me tua, Phisco , salus.
209 Nam quamvis nullas mediter conjungere taedas ;
210 certe aliquem culpa nolo perire mea.
211 Parcius ergo tubis rimantibus utere caelum :
212 Quippe maligna diu sidera visa nocent.
213 Praecipue vita Capricorni sidus iniquum.

214 Arietat in frontes : cornibus ora ferit.
 215 Post hunc, ingentem metuas Orionis ensem.
 216 Imminet hinc capiti maxima plaga tuo.
 217 Falx quoque Saturni curvato dente timenda est.
 218 Iste senex pueros falce virosque metit.
 219 Inflictum nullo cures medicamine vulnus.
 220 Vitta piae Matris, cuspide laesa, nocet.
 221 Quo magis Haemonios etiam vitaveris arcus.
 222 Lucida Nessaeum spicula virus habent.
 223 Heu ! fuge serpentem, qui nexibus implicat Arcton.
 224 Causa venenato mortis in angue latet.
 225 An dubitas, nocitura tibi, quae brachia curvat
 226 Scorpius ? In cauda noxia stella sedet.
 227 Ah, miser Alloni ! jam saucius esse videris :
 228 qui speres nostri foedus inire tori ?
 229 Serius hoc poscis. Dudum praevenit amator
 230 dignior. Alterius jus violare cave.
 231 Scribis, ut ex proprio conubia nomine discam :
 232 clara Mathematicum poscere Fata virum.
 233 Crede mihi, nondum potavi flumina Lethes .
 234 Uranie memor est nominis usque sui.
 235 Ut non displiceas ; tamen haud potes esse maritus.
 236 Alter nobilior me sibi vinxit Hymen.
 237 Non ignoramus, cujus vox illa feratur :
 238 Cum Caelum aspicio, quam mihi sordet humus !
 239 Scimus et hoc : visis idem quod dixerit astris :
 240 pulchrior o quanto est, qui super astra nitet !
 241 Ille mihi ante alios, qui me, qui condidit illa,
 242 milibus e multis semper amandus erit.
 243 Quantumvis toto me latius aethere pascam :
 244 non satiant animum summa vel ima meum.
 245 Despicienda mihi promisit sidera sponsus.
 246 Omnibus ex aequo suspicienda patent.

SENSUS II. AUDITUS. EPISTOLARUM LIBER SECUNDUS.

AUDITUS URANIAE.

U2_1 v.1 Nec, quia rivalis visus praevenerit, obstat.
 2 Auditum primas nunc quoque ferre decet.
 3 Ipsa tamen dubites, si flebilis optio detur,
 4 auribus, anne oculis, orba carere velis.
 5 Sunt tenebras qui noctis ament : modo voce canora
 6 praeconis possint eloquioque frui.
 7 Quis non optaret Ciceronem audire loquentem ?
 8 Triste novus strueret si Catilina nefas :
 9 dicturum "o mores, o tempora", Conditor Urbis !
 10 Hoc ausi cives, Romule Dive, tui !
 11 Illa tonans Latiis famosa Philippica Rostris,
 12 deciderit quanto rhetoris ore, putas ?
 13 Exundare forum : mirari lapsa Senatus
 14 flumina, quae in gyrum lingua diserta rotat.
 15 Tale nihil surdus : qui bruti marmoris instar
 16 adstat, et, ut vacuum mente cadaver, hiat.
 17 Alloqueris ? Saxum pulsas. Blandiris ? Anhelat.

18 Concinis ? Ignorans ad tua verba stupet,
 19 non intellectos sermones perdis ad hujus
 20 Pasquini statuam. Desine plura loqui.
 21 Cui bona verba bono ? Quid sollers fabula surdo ?
 22 Fas sit, eum scopulis annumerare maris.
 23 Litoreae cautes dicantur et aequora surda.
 24 Quando procellosis sunt agitata Notis.
 25 Mors quoque cuncta metens, et inexorabile Fatum ;
 26 stagnaue Tartareae surda vocentur aquae
 27 quaeque omnes superat ventos, Stygiasque paludes,
 28 ferrea nocturno janua clausa proco.
 29 Heu ! nimis infelix Fato damnatus eodem :
 30 heu ! nimis adverso sidere natus homo.
 31 In caecis tamen esse solet Sapiencia quaedam :
 32 ac saepe his duplici faenore major inest.
 33 Pro cujus patria decertavere tot urbes,
 34 publica lux vatam, caecus Homerus erat.
 35 Caecus Tiresias, tenebris oculatus in ipsis :
 36 auditu vates non minus ille fuit.
 37 Narcissum monuit, sese ut speculumque caveret.
 38 Eventus, verum praemonuisse, dedit.
 39 Caecus et ille fuit, Mundi qui grande volumen
 40 nullius didicit luminis usus ope.
 41 Quisquis in auditum peccat, vel plectitur illo
 42 vindice, surdaster fit miserandus homo.
 43 Ingeniis faveo, studiisque ex omnibus unus,
 44 si quisquam Musis ingeniisque favet.
 45 In cerebri sedem largo Sapiencia fluxu
 46 derivata meat, me faciente viam.
 47 Multa trahit secum simulacra scientia rerum.
 48 Castalis est vatam lympa : canalis ego.
 49 Scilicet ut rorem, matutinamque pruina
 50 diducto potat concha marina sinu :
 51 sic geminae pendent circum quae tempora conchae,
 52 tractibus arcanis versa profusa bibunt.
 53 Hoc sensu vacuum doceant vel mille Platones :
 54 nemo discipulus, nemo magister erit.
 55 Ausculata, clamat relegens praecepta Palaemon :
 56 huc adverte puer ; Quintilianus ait.
 57 Cecropiae frustra sine me panduntur Athenae.
 58 Totus Aristotelis plausus in aure sedet.
 59 Jactet nunc caros pro cunctis visus ocellos :
 60 extollat gemmas, lumina bina, suas.
 61 At certe auriculis grandes mandantur elenchi.
 62 Pendet ab his rubri splendida gemma maris.
 63 Pendet berylli, nexique adamante smaragdi.
 64 Corporis haec colitur pars pretiosa magis.
 65 Integra nonnumquam regni patrimonia portant.
 66 Testis erit sceptri dos, Cleopatra, tui.
 67 Candentem baccam perfossae detrahis auri.
 68 Illa diluitur prodigiale merum.
 69 Sumis, et Aegypto tota te proluis unam.
 70 Stante Pharo, tanti non stetit ulla sitis.
 71 Utilis in primis ad magna negotia sensus,
 72 tela per et flammam expedienda valet.
 73 Qualia multa foro tractat mercator, et Hermes.
 74 Qualia Mars campo sanguinolenta gerit.
 75 Ante tubam marcent acies, segnique pavore,

76 aut luxu nimio languida castra jacent.
 77 At simul insonuit turmali buccina signo :
 78 militiam residem classica rauca movent.
 79 Pectora continuo belli furor altius intrat :
 80 cumque viris alacres exhilarantur equi.
 81 Projicitur leti terror, vitaeque cupido,
 82 miles, "io", magna voce, "trumphe", canit.
 83 Disce alias vires : rumpuntur cantibus angues,
 84 rumpuntur Pario marmora caesa jugo.
 85 Sopitur tremulo plorans infantia cantu,
 86 cum sedet ad cunas, et pede motat anus.
 87 Labitur in dulcem somnum sub fronde viator :
 88 quam prope lene fluens vitrea garrit aqua.
 89 Cantantis pariter, pariter data pensa trahentis
 90 fallitur ancillae decipiturque labor.
 91 Fallitur et duro campum sulcantis aratro :
 92 quoque sub aestivo sidere farra metit.
 93 Promovet adjecto per flumen carmine cymbam
 94 laetior, et refluxum navita scindit iter.
 95 Nil animos aequae rapit ac symphonia discors :
 96 nil aequae lacrimas tristitiamque ciet.
 97 Haec facit, ut, mersus veluti sub gurgite piscis,
 98 tota in deliciis mens liquefacta natet.
 99 Utque extra sese ferri videatur in altum,
 100 Terra, vale, caeli vita beata vocat.
 101 Non est vana fides : aliquem tria saecula passum,
 102 unica detinuit, filia lucis, avis.
 103 Illa ter, illa quater circumvolitavit euntem :
 104 traxit in Elysium denique rapta nemus.
 105 Si non traxit eum : potuit traxisse videri.
 106 Vim gratam passus dulce peregit iter.
 107 Temporis hoc spatium vix unam credidit horam.
 108 Ergo momentum vix trieteris erat.
 109 Ah tota, Uranie, fieri, sine solibus, auris
 110 optares : ad idem si raperere melos.
 111 Tunc oculo cuperes fortassis utroque carere :
 112 dummodo contentum continuaret avis.
 113 Hoc demum movear, ne sim tibi vilior aequo.
 114 Spretus peccanti tristitia damna creo.
 115 Noxa, male audire est : virtus, bene. Sensus honorat
 116 iste suam Dominam : dignus et ipse coli.
 117 Auditus sensum non est contemnere tutum.
 118 Dii melius ! Votis annue Nympha meis.

URANIA AUDITUI.

U2_2 v.1 Ne te postponam cognatis sensibus, instas.
 2 Nescis, quid metuas : omnia tuta times.
 3 Nam tibi nos ultro multum debere fatemur.
 4 Nec scio, post oculum quo magis utar ego.
 5 Auxilio cujus rara atque incognita disco.
 6 Impletur multis rasa tabella notis.
 7 Hactenus ergo tibi post visum defero primas :
 8 delictum Dominae praesidiumque tuae.
 9 Si tamen in fratres dominatum quaeris honoris :
 10 difficili clivum quaeris adire via.
 11 Heu ! cave, ne rumpas naturae foedera sanctae ;

12 juraque convellas, quae temerasse nocet.
 13 Cuique suum munus certum assignasse notabis :
 14 et, quo contentus debeat esse loco.
 15 Anne etiam hic verum : fratrum quoque gratia rara est,
 16 per te, perque tuum, perfide crimen erit.
 17 Interea patiar medio in discrimine pugnae !
 18 Quae non peccavi, jurgia vestra luam !
 19 Sin etiam primus dici praesumis amator ;
 20 Spes abit in ventos. Nomen inane petis.
 21 Scilicet hoc oculi patientur, et ante fideles
 22 excubias frontis carior auris erit !
 23 Quantis aspicerent praelatum et qualibus hircis !
 24 Aegre liventes lis aliena videt.
 25 Urimus invidia, quoties vicinus abundat :
 26 censeturque bonis nos cruciare suis.
 27 Ne cupias nostri pervertere corporis usum,
 28 dixit non nemo : quidquid es, esse velis.
 29 Indigne ferres, si te praecedere vellent,
 30 partibus officii pesve manusve sui.
 31 Ergo et luminibus per te sua gloria constet,
 32 dignior illorum functio : major honos.
 33 Munere nativo non hos assurgis ad actus.
 34 Auditum visus vincere jure potest.
 35 Vile animal porcus : tamen hoc praecellere fertur.
 36 Ille notat mutos per fruticeta canes.
 37 Quantumvis tacitus silvarum confraga lustres :
 38 tenuia praecerpit murmura Marsus aper.
 39 Plus etiam justo celebranda largus in aure es.
 40 Hinc fit, ut auritum plus satis esse rear.
 41 Invenies fratres, Cadmeum Actaeona falso
 42 mutatum cervo, Mygdoniumque Midam .
 43 Ambobus longum cava mobile tempora circum
 44 Delius huic, illi Delia laesa dedit.
 45 At sine te populum nequeat mulcere disertus
 46 Tullius in patria, pro patriaque sua.
 47 Attonitam Cicero dicendo fecerit urbem,
 48 callidus Ausonios detinuisse Patres.
 49 Praestiterat potius, linguam frenasse loquacem.
 50 Eloquii torrens, ni modereris, obest.
 51 Quamvis laurigeros attollat Curia fasces ;
 52 liberaque exsultet consule Roma suo :
 53 ejus, quae coetu plaudente Philippica dicta est,
 54 merces, Popilii stricta securis erat.
 55 Non semper prodest audiri, et dicere : dixi.
 56 Saepe nec audire est utile quemque sonum.
 57 Nonne aliqui posito pretio obsurdescere mallent ?
 58 Stridet ubi rauco mobilis axe mola.
 59 Quem non, Ranarum sub aqua clamantia, vexant ?
 60 Perstrepit in putri pessima rixa lacu.
 61 Cum tonat, et rapidae quatiuntur in aethere nubes :
 62 quam multi cuperent auris habere nihil.
 63 Audit, et expallet, seque imis occultit umbris :
 64 et folium lauri ruminat ore Nero.
 65 Turbidus atque tremens Jovis ignea tela, relictis
 66 in mensa muscis, Flavius antra subit.
 67 Quam misera est uxor, fremitus audire mariti
 68 ferventesque mero ferre coacta minas.
 69 O venti, nostrum procul hinc avellite corpus,

70 terrata crudeli dixerat una viro.
71 Quid ? cum nocte canes ululant, adimuntque soporem :
72 quid ? cum bubones tristia fata gemunt ?
73 Multi nec galli cantum, cum plaudit, et alis
74 suscitat Auroram, tempore noctis amant.
75 Ismariae volucris dulci testudine surdus
76 fraudatur : sed nec pavo molestus erit.
77 Nec passer, nec pica loquax, convicia mille
78 praetereunt talem more silentis aquae.
79 Crastina furacis cessant fastidia corvi :
80 nec curat lessum noctua dira tuum.
81 Quandoque est virtus, ut saxum adstare loquenti :
82 vultu marmoreo, fronte, Medusa, tua.
83 Impia cum levibus volitant perjuriam pennis :
84 per fas atque nefas cum violatur honos.
85 Ac veluti funda stridente calumnia torta,
86 spargitur in reges : in populare forum.
87 Laudabor, si stem veluti Marpesia cautes.
88 Si fiam Niobe, vel lacrimosa silex.
89 Saepe homines oculis peccant ; sed saepius aure.
90 Nam quoties lingua taetra venena bibit !
91 Non datur ebrietas Bacchaea nocentior illa.
92 Hausta per auditum crimina mane vomit.
93 Idcirco spinis aures saepire monemur.
94 Creditur ex rhamno spina nocere minus.
95 Quaere, quid astuta laudetur in aspide : cujus
96 exemplo, si vis, providus esse, potes.
97 Illa canente Mago, ne torpens audiat hostem,
98 colligit in teretem squamea membra globum.
99 Spira fit, atque caput subductum obturat et aures.
100 Sic a Thessalico carmine tuta manet.
101 Aspidis in morem, Sirenum ad cantica quisquis
102 temporibus valvas obstruit, ille sapit.
103 Non tam Dulichii clypeum miramur Ulyssis
104 quam quibus effugit, cerea claustra, necem.
105 Felix, qui quoties tinnit malesuada voluptas,
106 aure soporata dissimulare potest.
107 An non in laqueos cadit ales et aucupis uncum,
108 quando sub arbustis fistula dulce canit ?
109 Excute fastorum libros. Plerumque Tragoedos
110 plenior exemplis tristibus auris alit.
111 Cur igitur membrum hoc gemmis ornemus et auro ?
112 Nonne stylis ideo vulneribusque patet ?
113 Mirer ego, aut laudem sumptus luxumve puellae,
114 fert ibi quae dotem Sardonychata suam ?
115 De qua scripsisti, meretrix famosa Canopi,
116 ex Ptolemaeorum sanguine nata fuit.
117 Nulla bibit sapiens sic Virgo, nulla propinat,
118 regali scorto, quae libuere, licent.
119 Ut caream gemmis, quales Ptolemis habebat,
120 Coram Romano prodiga lena duce :
121 si nescis, alias nobis donavit in aures,
122 qui sedet in medio pectore sanctus Amor.
123 Quales nec legitur pulchrae donasse Rebeccae
124 tangere juratus servus herile femur.
125 Celsior Abramide sponsus praecordia circum
126 ludit, in aure sedens interiore tamen.
127 Sperne leves crotalos, luxumque et tinnula sinistra :

128 nil citharae prosunt, nil lyra mollis, ait.
 129 Nil satiant animam vocalia. Cantus, inanis
 130 est sonus, et flatus : praetereaue nihil.

PAMPHILUS SARGA MUSICUS URANIAE.

U2_3 v.1 Cur non esse sinas ? Vix me praestantior alter,
 2 ore ciere modos, aere ciere viros.
 3 Orpheis etiam fidibus bene ludere doctum,
 4 nomine non uno, summus et imus amanti.
 5 Si tuus accedat votis amor : anchora jacta est.
 6 Navigat in portu salva carina suo.
 7 Da faciles ventos et nostris annue velis :
 8 musicus intrabo non novus hospes aquas.
 9 Lesbius assuetos inter Delphinas Arion,
 10 unius imposito corpore terga premens :
 11 concita cum venti turbarent aequora ; fertur
 12 arte procellosum composuisse fretum.
 13 Illum Cymodoce nando sequiturque praeitque :
 14 illum omnis Phorci , Nereidumque chorus.
 15 Consule naturam : cantandi blanda libido
 16 insita, ab uberibus matris et ore fluit.
 17 Flet puer in gremio : quatiet simul aenea nutrix
 18 cymbala ; subridens oscula pauca petet.
 19 Utque solet purgans dispellere nubila ventus,
 20 Eoae domitor Parrhasiaeque plagae :
 21 non injucundo sic dulcis tibia flatu,
 22 curas atque metus, tristitiamque fugat.
 23 Dum secat Alsaticas messor Burgundus aristas,
 24 mitiget ut falcem, lassaue membra, canit.
 25 Sole cadente redux saltando tendit in urbem :
 26 praevia sed buxus dat sine lege modos.
 27 Eia ! Tagasteno si quidquam credimus Afro ;
 28 cujus canitiem mitra verenda premit.
 29 Quantus hic est, una est totus symphonia Mundus.
 30 Cantat in hoc libro, quidquid ubique vides.
 31 Pondere, mensura, numeroque haec machina constat :
 32 quae tria perficiunt consona dulce melos.
 33 Sol et Luna canunt : nec non vaga sidera caeli.
 34 Hinc causam sumpsit Pythagoraea lyra.
 35 Arduus urgetur metricis concentibus Aether,
 36 continua in geminis volvitur oda Polis.
 37 Silva, ferae, volucres, montesque et grandia Cete,
 38 ipsaque divinae sunt elementa notae.
 39 Mollia dum duris, crassisque liquentia pugnant ;
 40 miscent discordes, conveniuntque, sonos.
 41 Corporis humani structura est Numinis hymnus :
 42 artificem cantant singula membra Deum.
 43 Non puduit Solymae Regem contingere chordas,
 44 Jessides sacrum percutiebat ebur.
 45 Cum socer attonitus furias pateretur Averni :
 46 sacraque convulsum stringeret ira jecur :
 47 vexatum rabie, generi medicina levavit.
 48 Illa, nihil praeter fila Davidis erant.
 49 Lusit, et immitem genium pacator abegit.
 50 Est aliquid, stygium perdomuisse canem.
 51 Quondam etiam citharam fortis percussit Achilles,

52 illa, qua vertit Pergama capta, manu.
 53 Nostrum aliquis sola testudine condidit urbem.
 54 Hinc veteres Thebae nobile nomen habent.
 55 Nostrae aliquem montes, silvaeque fuere secutae :
 56 fluminaque in ripis clausa steterere suis.
 57 Vidisses mota radice incedere quercus,
 58 agmine, quo pulsans tympana miles ovat.
 59 Ibant et cedri, mistaeque virentibus alnis ;
 60 nigra comas abies, populus alba comas.
 61 Ibant et si quas non impediere cupressus
 62 funera : nam tumulos visere saepe solent.
 63 Ingemuere truces ursi : flevere leones,
 64 insontes agnis accubere lupi.
 65 Hinc nobis accessit honos ; hinc gloria crevit.
 66 Gloria non vacua est ; sed nec inanis honor.
 67 Purpurei Patres, diadematique dynastae
 68 conducunt pretio. Nos quoque Caesar emit.
 69 Annuimus tarde : tamen allicit aurea vulpes :
 70 qua visa, cujus sit taciturna chelys !
 71 Mille per ambages alios prudentia juris
 72 efficiat claros : me mea Musa beat.
 73 Quasque aliis toto sudor vix afferet anno ;
 74 unicus ingentes fert mihi mensis opes.
 75 Quam facile est, graciles digitos intendere plectro !
 76 Quam facile ex collo vox modulata fluit !
 77 Gutturis exemplo tali flavissima merces
 78 (scis bene, de quali flumine sumpta) datur.
 79 Nobis Pactolus rutilas eructat arenas :
 80 delinit et fauces divitis unda Tagi.
 81 Nuper cum belle canerem, e fulgente metallo
 82 injecta est humeris torquis opima meis.
 83 Cingula resplendent : chlamydes subteximus auro.
 84 Auratis clavis tendimus, ecce, fides.
 85 Tinnit in aure sonus : tinnit quoque nummus in arca.
 86 Dulce est, alternis hunc variare chorum.
 87 Jamque adeo sentis, haud dona uxoria quaeri.
 88 Te peto, non dotem, cara puella, tuam.
 89 Hoc ita non pridem memoranda nocte canebam :
 90 cum tibi delicias fecimus ante domum.
 91 Ibam cum sociis calcantum more plateas.
 92 Intremuit solidas passibus icta silex.
 93 Non tunc excubias, non ferrum, umbrasque volantes,
 94 non timui strictas in mea Fata manus.
 95 Ventum erat ad limen : tunc nostra resolvimus ora,
 96 instructi gladio, pectine quisque suo.
 97 Ac nisi decipior, visa es mihi signa dedisse,
 98 ter rota, ter strepitu mota fenestra fuit.
 99 Cynthia, cantabam, toto nitidissima caelo.
 100 Numine mutato, tu mihi sidus eras.
 101 Phyllida dicebam : salve dignissima custos
 102 Elysiae villae : tu mea Phyllis eras.
 103 Chloris, io, florens, Zephyro dilecta marito,
 104 in mea prata veni : tu mea Chloris eras.
 105 Musica Gens laeta est, pronoque in gaudia sensu
 106 fertur, et affectus ad sua vota rapit.
 107 Finge coronatos onerari lancibus orbes :
 108 fercula mutari ; Massica vina bibi.
 109 Si lyra nulla sonat, quid sunt convivium muta ?

110 Orgia quid Bacchi ? Si lyra nulla sonat.
 111 Luxus iners, ubi nulla fides, et barbita torpent.
 112 Mota movent animos, exhilarantque dapes.
 113 Ipsa quoque hac anima nisi se comoedia ludens
 114 induat : absque choro, triste cadaver erit.
 115 Ne dubites igitur sociare cubilia mecum.
 116 Quam mihi das vitam, reddere, Virgo, volo.
 117 Quemcumque anteferas : sterilis, vel frigidus Hymen ,
 118 vel morosus erit ; si Citharoedus abest.
 119 Non potes, ut cupias etiam, sine nubere nobis.
 120 Ni, ceu Persephone , nubere rapta velis.
 121 Durius ut quercu rigeas, scopulisque marinis
 122 surdior : in partes arte trahere meas.
 123 Si Geta diis genitus (nam Dii genuisse feruntur ;))
 124 Threicia potuit saxa movere lyra :
 125 non ego te fidibus nostris adducere possim !
 126 Et mihi testudo est. Et mea fila trahunt.
 127 Dummodo non metuas ; ne, qui nunc ardet, ut ignis
 128 vanescit fatuus, sic vagus erret amor.
 129 Chorda levis nobis : sed sunt constantia corda.
 130 Mobilis est citharae, non animique fides.
 131 An non Eurydicen Orpheus constanter amavit ?
 132 Maestus ab infernis cum revocavit aquis.
 133 Tu quoque descendens Erebum, post Fata, sub imum,
 134 per nos ex Hecates eripiere sinu.
 135 Te propter rapido peterem nigra Taenara saltu :
 136 nulla moraretur cymba Charontis iter.
 137 Item Cerbereos cantu sopire colubros,
 138 demulcens placida colla torosa manu.
 139 Haec, si non ita sunt, sicut tibi juro : trisulco
 140 fulmine Taenarii mergar ad ima lacus.
 141 Hac me obstringo fide. Tu, quid nolisve, velisve ;
 142 responso facili (nam puto, velle) refer.

URANIA PAMPHILO SARGAE MUSICO.

U2_4 v.1 Non sine vocali strepitu tua, Pamphile, nuper
 2 incidit in nostras littera missa manus.
 3 Credo, ut continuo scirem, qui scripserat illam,
 4 phonascum celebrem temporis esse sui.
 5 Gratulor hunc titulum. Sed nondum exacta voluntas :
 6 ut cupiam partem laudis habere tuae.
 7 Nescio quem verbis sublimibus Orphea jactas.
 8 Plurimus Amphion semper in ore tuo est.
 9 Illos saxa, feras, fluvios traxisse canendo :
 10 his ut te proavis suspicer esse satum.
 11 Quin igitur patrias exerces callidus artes ?
 12 Et pariter fluvios, saxa ferasque trahis ?
 13 Cur me sollicitas precibus, cum cogere possis ?
 14 Quae duci renuit, nonne trahenda fuit ?
 15 Si videor tibi dura silex, torrentior amne,
 16 saevior Hyrcana tigride : fila move.
 17 Nimirum vanis rumoribus improba serpit
 18 fabula : veridici nil ea vatis habet.
 19 Fabula sunt veteres, saltantia moenia, Thebae.
 20 In terris, Cadmi non fuit ille nepos.
 21 Fabula, quem Bacchae Thyrsis mactasse feruntur :

22 aut cui delphines supposuere caput.
 23 Qui propria plerumque domo Laribusque caretis ;
 24 posse rear muros aedificare lyra !
 25 Nullus ab Aegypto tam late Cingarus errat ;
 26 quam grex, qui vocem vendere et ora solet.
 27 Jamque ducum pronas, regum jam raditis aures :
 28 ultima Romani Caesaris Aula tenet.
 29 Interea indocti, nullo sermone politi,
 30 otia per noctes ducitis atque dies.
 31 Ex his qui norunt septem discrimina vocum,
 32 Pierii quota pars est studiosa chori ?
 33 Quis canit, et pariter studiis operatur honestis ?
 34 Musicus, et Musas vix reperitur amans.
 35 Oderunt potius : quoniam plerumque vagantur.
 36 Unde vagabundi mobile nomen habent.
 37 Annua sollemnis redeant certamina ludi :
 38 non qualem spectat campus, Olympe, tuus.
 39 Sed qualem merito statuit Parnassus honori.
 40 Qui bene stat, currit : qui sedet, illa volat.
 41 Curritur hic pedibus, quibus aut Elegia movetur ;
 42 aut tuus Aeneas, Dauniadesque, Maro.
 43 Ingeniis certant juvenes. Nova lucta Palaestrae
 44 incipit, atque oleo gaudet inuncta cutis.
 45 Sumitur hoc oleum nocturna ex lampade : qualem
 46 ipsa rigat cerebri rore Minerva sui.
 47 Tum vero ad caestus, arcusque : asperrima cernas
 48 virtute et doctis bella movere dolis.
 49 Quisque suos acuunt calamos et spicula tergunt :
 50 quot pleni capitis viva pharetra gerit.
 51 Contrahitur facies : oculi sub fronte reducta
 52 invigilant : mutat pallidus ora color.
 53 Scanditur exacto ludo sublime theatrum.
 54 Ordine, victorum nomina praeco legit.
 55 Hic apium, hic sertum de glauca tollit oliva.
 56 Sunt, quos laurigeros Thessala Virgo facit.
 57 Saepius adversum est : Phonasci, debita jure
 58 praemia pauca ferunt : si tamen ulla ferunt.
 59 Quid jactas artem ? Cujus primordia, priscis
 60 si qua fides, haec sunt ; Malleus, atque faber.
 61 Ferrea Cyclopum, repetitis ictibus, Echo
 62 intonat, alterna percutienda manu.
 63 Hinc observatus resono concentus ab aere ;
 64 fit subito mollis, qui modo durus erat.
 65 Non puduit Solymae Regem contingere chordas.
 66 Credo equidem. Vates Entheus ille fuit.
 67 Admovitque fides dignas caelestibus Aris.
 68 Non poterant tangi nobiliore manu.
 69 Praesagus fibris divinas expulit odas :
 70 ad quarum sonitus intonare Poli.
 71 Sacraque quam genii velarunt grandibus alis ;
 72 sensit, et arcanis annuit arca modis.
 73 Ille potens totum cantu tremefecit Avernum :
 74 ut retro versis Styx ulularet aquis.
 75 Tu quis es ad tantum, nervis instructus ovinis ?
 76 Non mulcet Phoebum, Faune, Camena tua.
 77 Quod certamen erit, si sus doctura Minervam est ?
 78 Scilicet ad cygnum corvus inane strepit.
 79 Plerumque impuros tantum cantatis amores :

80 quaeque manu geritis plectra, Cupido dedit.
 81 Illius ardentes jaculantur vestra sagittas
 82 ora : nec auditur vox, nisi bella Venus,
 83 bella Venus scenas omnes et comica tecta
 84 personat : haec stultis fabula sola placet.
 85 Quin etiam Aeaciden , animosaque nomina profers,
 86 nullus Achilleo major habetur honos.
 87 Heu miser ! ille fuit magni Chironis alumnus.
 88 Cujus tu fueris ; forte referre pudet.
 89 Inter equos, interque tubas, interque leones
 90 nutritum docuit, quae cecinisse juvet.
 91 Et tu femineam bello committere buxum !
 92 Et tu, semiviri quae docuere Phryges !
 93 Frange lyram Paridis molles agitantis amores.
 94 Illa nihil prorsus fortis Achillis habet.
 95 Musicus in castris, quamvis armatus oberret,
 96 scilicet in curru deside quinta rota est.
 97 Quem Suecum terrebit enim Philomela canendo ?
 98 Cantum alio tactu fortius ille movet.
 99 Parce, precor, lituis citharas confundere, Sarga.
 100 Non bene conveniunt, nec modulantur idem.
 101 Terribilis nostra leviozem aetate repellit
 102 fistula nec valet hic : fistula dulce canit.
 103 Haec quoque Martis aves, aquilas, corvosque rapaces,
 104 nedum lusciniis, agmina parva fuget.
 105 Suadeo, si me audis, dilecte, domestica castra
 106 pace tua : pacem Protesilaus ames.
 107 Quam neque securam tamen, aut sine crimine puram
 108 audio te solitum continuare diu.
 109 Dicitur et vobis mirabilis humor inesse.
 110 Nescio quo monstrum nomine tale vocent.
 111 Verminat introrsum, subitosque ad Gorgonis ictus,
 112 innato lepidum sibilat angue caput.
 113 Nunc celeres animi motus : nunc pondere mens est
 114 tardior : et stertit non madefacta chelys.
 115 Nonnumquam subeunt primi fastidia coepti.
 116 Mox desperatum continuatur opus.
 117 Vina resumuntur, plectrumque resumitur una,
 118 sobrius hesterna non volet ire via.
 119 Invito quondam canitis : cantare rogati
 120 abnuitis : quamvis Caesaris Anna roget.
 121 Haeret propositum Phalaris licet ipse minetur :
 122 non solvet nisi bos aureus ora datus.
 123 Nec tamen hoc oestrum censura damno severa :
 124 fertilis ingenii cum sit amoena seges.
 125 Magnorum causa est operum : sine vermibus istis
 126 vis animi marcet : nullaque vena micat.
 127 At simul erepunt, tractimque a fronte moventur :
 128 titillant nervos, succutiturque caput.
 129 Gaudia subsultu crispant praecordia miro.
 130 Ostendunt certas os oculique notas,
 131 se sapiens prodit furor ; et vivacior ardet
 132 impetus : et risum laeta Medusa ciet.
 133 Libertas timidus non displicet illa puellis.
 134 Austeros etenim non decet esse viros.
 135 Certe ego festivo malim nupsisse marito :
 136 radicem cerebri cujus hic humor alit ;
 137 quam tetrico vultu semper qui durat eodem,

138 seu Capricorne tuo, bubale sive tuo.
 139 Dummodo non tandem manifesta insania rixas
 140 inchoet : et vermibus, fiat echidna nocens.
 141 Hoc quoque enim timeo. Vidi considerare septem
 142 sub platano foliis luxuriante novis.
 143 Bacchus adest : (bacchantur enim) majoribus urnis
 144 poscitur ; et crescit, dum bibit, ipsa sitis.
 145 Jamque suo vehitur Senior Silenus asello :
 146 et quae Bassarides cum sene semper eunt.
 147 Ergo simul caluere mero, caluere tumultu :
 148 fit fragor, et sparsim pocula jacta volant.
 149 Mensa supinatur. Mox instrumenta canendi,
 150 telorum subeunt nablia fracta vicem.
 151 Frustra resumptorum tristes adhibentur ad usus.
 152 Vulnera distillant : sanguine mappa rubet.
 153 Cum Lapithis summas Pindi jaculantibus ornos,
 154 ipsos Centauros accubuisse putes.
 155 Centauris ut ego caelestis Filia nubam !
 156 Non sum Peliacis edita Virgo jugis.
 157 Sis tamen exceptus, neque turba notus in ista.
 158 Sarga meus comis : Sarga benignus homo.
 159 Sed mitem genium posito quo pignore sancis ?
 160 Quis pro te sponsor, quis volet esse vadis ?
 161 Omnia nam metuunt, quibus haec sunt proelia nota.
 162 Sollicitam justa suspicione leva.
 163 Dissimulant, simulantque : et multa precantur abusi
 164 saepe puellarum simplicitate proci.
 165 O quoties dicunt : mea lux, mea sola voluptas !
 166 Nec mea, nec sola est, et mea sola minus.
 167 Invidiosus amor fatuos transfumat in ignes :
 168 inque truces iras suspiciosus amor.
 169 Mille sonans fidibus laetis promittitur aether :
 170 ex his servatur saepe nec una fides.
 171 Succedunt valles lacrimarum montibus aureis :
 172 in quibus infelix maestaque nupta jacet.
 173 At Phrygio cultu spectandi incedimus, inquis.
 174 Hoc est, quod lites invidiamque movet.
 175 Musicus induitur sutoris filius auro :
 176 cerdonem Tyrio murice lana tegit.
 177 Teutona majorum claris natalibus ortum,
 178 nobilitas panno vestit avita rudi.
 179 Unica vox, causa est tanti discriminis hujus.
 180 Atque adeo refert : vir canat, anne spado.
 181 Dives fit, Tuscis ferro castratus in oris :
 182 integer, et nullo vulnere castus, eget.
 183 Plus igitur fuerit, Martis cecinisse tropaea :
 184 hostes in campo quam superasse suos ?
 185 Cedunt arma togae : concedit laurea linguae :
 186 Arpinas vere vaticinatus erat.
 187 Cogitur ignavis labor, et, quae classica proflat,
 188 imbelli citharae succubuisse tuba.
 189 Vertere Rhene retro : virtutem gratia vincit ;
 190 eunuchusque viros : vertere Moene retro.
 191 Quo rapior demens ? Quales effundo querelas ?
 192 Turpis an offensam me quoque livor edit ?
 193 Gratari potius, quam sugillare decebat.
 194 Ex aequo partas Dii tueantur opes.
 195 Haud equidem invideo : multo flavete metallo :

196 gratia quos regum, voxque canora beat.
 197 Sed paucos Fortuna levat. Quos tollet in altum,
 198 forsitan e multis unus et alter erit.
 199 O quot jejuni rumpunt ad pulpita fauces !
 200 Insignes Codros jure vocare queas.
 201 Dum cantant, saturi tosta perdice putantur :
 202 sed redolet lentem pulchraque vestis olus.
 203 Ore fluunt voces ; quas credas Attidos esse :
 204 latrat in exeso ventre canina fames.
 205 Funera nonnulli fiant, si funera desint.
 206 Macra sepulcralis corpora lessus alit.
 207 Ah ! praeunt funus, lugentque cadaver inane.
 208 Verius ob proprium corpus inane gemunt.
 209 Dira fames cruciat, roditque domesticus hostis.
 210 Occidet miseros : ni Libitina juvet.
 211 Illa juvat, nummoque dato solatur egenos.
 212 Cur tu non etiam dives avare juvas ?
 213 Fratres nempe tuos. Quot mendicabula cantant
 214 ante fores tenebras, atque nomisma petunt !
 215 Quos inter quidam lacero centone teguntur :
 216 multorum in pedibus calceus alter hiat.
 217 Tu facie torva transis, et despicias illos.
 218 Ecce hoc est ; mihi quo Sarga placere nequis.
 219 Saepe etiam vestris concentibus Ecloga praestat.
 220 Tam tremulo vanos editis ore modos.
 221 Hic interrupto gemitu luctatur ; et hiscit :
 222 ac si stultitiae tura litare velit.
 223 Ille sonum obfuscat, tractimque resorbet eundem.
 224 Miscetur corvo nescio qualis olor !
 225 Alterius credas veluti labentia vocem
 226 flumina, confusae radere littus aquae.
 227 Praefero lucis aves : carmen meditantur ineptum
 228 omnibus in silvis. Praefero ruris aves.
 229 Hae non emungunt proceres : nec carmina vendunt ;
 230 aut pro gratuita voce talenta petunt.
 231 Vos nimium caro sumptu suspiria vestra
 232 venditis, et rauci gutturis exsequias.
 233 Quadringenta sono demus ! Sestertia sumat
 234 musicus ! An tanti stet mihi pulmo tuus !
 235 Forsitan exspectas illius praemia noctis,
 236 quae nuper, Maio mense, canora fuit.
 237 Scilicet applausi : ter motis laeta fenestris
 238 cantanti signum visa dedisse tibi !
 239 Heu ! nimium simplex ! decepit opinio vana.
 240 Mentitur votis saepe cupido suis.
 241 Increpui temere rotulas, digitoque removi,
 242 quae retinent vitreas claustra minore fores.
 243 Audivi celebrem nostris de laudibus oden :
 244 cujus nec minimo pectine digna fui.
 245 Illa vel aversam poterat placare Dianam :
 246 Junonemque trucem conciliare tibi.
 247 Cynthia jam pleno vultu formosa vocabar :
 248 casu fulgebat Cynthia, et alba quidem.
 249 Floraque dicebar flores dispergere digna :
 250 qualibus exultim fertilis Hybla fragrat.
 251 Sunt suspecta mihi de caelo encomia lapsa.
 252 Non cupio falsae nomen habere Deae.
 253 Phyllida cantasti. Quoniam fuit illa modesta :

254 illius exemplo rustica Phyllis ero.
 255 Rustica sim sane, dicarque ligonibus apta :
 256 rustica dum vitae sim sine labe meae.
 257 Callosis manibus glebas fregere Sabinae.
 258 Castior his Virgo nulla Latina fuit.
 259 At non matronas tales aequare vetabor ;
 260 moribus et factis annumeranda meis.
 261 Qui bene noverunt, nullo me crimine damnant.
 262 Nostra (velim, quaeras) fama pudica manet.
 263 Illam tu primus laeso libabis honore :
 264 ut citharae pretium nobile dicar ego !
 265 Constarent audita nimis tua barbita magno,
 266 quae cupio semper Virgo manere, mihi.
 267 Adde : quod exsilii locus hic epicedia poscit :
 268 non Fescenninos, cantica blanda, jocos.
 269 Tempus plangendi. Gaudendi sera sequentur
 270 tempora, post longas non properata moras.
 271 Interea salicum suspendimus organa ramis.
 272 Non patitur cantum terra aliena tuum.
 273 Flere vacat. Nondum maturi cedite risus.
 274 Pronior ex oculis tristibus unda cadit.
 275 Undique circumstant me tot mala, totque dolores ;
 276 littora quot conchas, gramina campus habet.
 277 Mole sub hac laeter ! Frontemque ad falsa serenem
 278 gaudia, cum mentem nubila maesta premant !
 279 Immo ais, hoc ipso, tibi opos cantore marito,
 280 qui pellat. Fateor ; pellere multa queas :
 281 quod nisi jam mecum statuissem vivere sola,
 282 et sic bis genito vivere certa Deo :
 283 uni forte tibi poteram promittere taedas,
 284 et canis, et mulces, et placuisse potes.
 285 Non adeo a plectris hic noster sexus abhorret.
 286 Inter Pierides nos quoque turba sumus.
 287 Quae procul Aonios distinguunt vocibus hortos,
 288 an non sunt Musae, terque puella triplex ?
 289 An non Calliope liquidas dat gutture voces ?
 290 An non divinos nostra Thalia modos ?
 291 Omnia si fias, numquam Polyhymnia fies.
 292 Ter centum similes vinceret illa tui.
 293 Hanc quoque contemnam. Video meliora, proboque :
 294 sed non, ut Colchis , deteriora sequar.
 295 Ergo, quas caelo pridem sacravimus aures ;
 296 parce supervacua Sarga ferire lyra.
 297 Altera quae medio scintillat in aethere, major
 298 me lyra delectat ; cedat in Orbe minor.
 299 Nonne vides volucrem, quae a laude vocatur Alauda,
 300 aeria sursum tendere in astra via.
 301 Describit pennis gyros, et circinat auras.
 302 Quo propior caelo est, suavius illa canit.
 303 Sidereis lapsus de sedibus aliger oscen,
 304 Francisci steterat debilis ante torum.
 305 Vixque chelyn strinxit ; cum plaudit et exsilit aeger :
 306 ut prae laetitia pectora paene crepent.
 307 Iste, precor, fidicen nobis quoque ludere pergat.
 308 Angele caste veni : Pamphile noster abi.

U2_5 v.1 TH. ROPERTUS GAMBARA POETA LAUREATUS URANIAE.
 2 Scribimus insontes : nisi forsitan alma Poesis
 3 fraudi, vel probro sit mihi castus amor.
 4 Carmina dant vitam : revocantur carmine Manes.
 5 Sistuntur volucres Solis euntis equi.
 6 His quoque, cum vultum tenebras invadere sentit,
 7 Luna laborantes corrigit aegra boves.
 8 Concita Pierio sternuntur fulmina cantu :
 9 adque pedes, ala deficiente, cadunt.
 10 Vatibus ut Dii sunt ; sic vates cura Deorum.
 11 Implentur sacro flamine, quando canunt.
 12 Ora ferox quoties pallentia Spiritus intrat :
 13 corporis exuimus pondera, Diique sumus.
 14 Quod locus, et, quantam premimus, quoque sella fatetur.
 15 Cum trepidans patior Numen, et ipsa tremit.
 16 Ac simul hinnitum sonipes attollit, et alas :
 17 gaudet, et ingenti terga fragore quatit.
 18 Ignescit facies : coma turbida surgit in altum.
 19 Bullit, et undanti sanguine vena fremit.
 20 Antra sonant : fumant rupes, silvaeque moventur.
 21 Exsultat vivo spumeus amne latex.
 22 Est aliquid, medio subduci pectora mundo.
 23 Aspectu Phoebi sic propiore frui.
 24 Si videas, tota perculsa movebere mente ;
 25 et dices : Superos hic habitare puto.
 26 Ne dubites, habitant, nostroque in corde morantur.
 27 Delius hic sedem fixit Apollo suam.
 28 Me quoque praefecit luco, montique bicorni.
 29 Officium nobis utile spero fore.
 30 Est locus in medio Parnassi vertice, juxta
 31 fontem, quem scalpens ungula fecit equi.
 32 Vallis ibi platanis et amica consita lauro,
 33 herbida vivaces pone residit aquas.
 34 Circumstant modici colles : formamque theatri
 35 exhibet incurvis silva reducta jugis.
 36 Pegaseo de fonte fluens, per gramen et herbas,
 37 purior illimi rivulus exit aqua.
 38 Hic ego, dum saltus, devexaque confraga lustro ;
 39 obviaque incertis profero verba sonis :
 40 clara repercussae me vocis imago salutatur :
 41 cumque loquebar, ave : vox remeavit, ave.
 42 Intremui circumspiciens. Nihil usque videbam.
 43 Protinus agnovi montis adesse Deam.
 44 Echo, dulce decus, nostrarumque una sororum,
 45 alloquor : infelix ecce poeta tuus.
 46 Heu miser, et cura thalami non anxius una !
 47 Unam, non multas, in mea vota peto.
 48 Sed quod mireris : quae dat mihi vivere, non vult,
 49 quamvis sollicitem, nubere Virgo mihi.
 50 Nescio quem sponsum nostro praeponit amori :
 51 cujus percipiat mentis in aure sonum.
 52 Qualem credideram tantummodo corporis esse,
 53 deberique meis auribus : illa negat.
 54 Vaticinare soror : conjux erit illa petentis,
 55 quae festiva procos ludere quaerit ? Erit.
 56 Quae modo stat nostro metuendae cura repulsae,
 57 semper in afflicto pectore stabit ? Abit.
 58 Atque adeo Uraniae socianda jugalia vincla

58 duratura putas, et fore grata ? Rata.
 59 Si rata sunt, cur ergo fugit, velut avia Daphne :
 60 tam cito, quam remis concita navis ? Avis.
 61 Opto : sit Alcyone ; Ceyx ego. Prospera curret
 62 tunc vita. Ad nomen, vita ; remisit, ita.
 63 Sufficit. In noctem declinat vespera. Dices.
 64 Commodius reduci cetera mane. Mane.
 65 Cur maneam ? Dic ergo : meas cupiatne fovere
 66 spes, an ludibrio ducere malit ? Alit.
 67 O alat. Interea resonent mea carmina silvis.
 68 Ingeminet voces laetior Hymen. Hymen.
 69 Dixerat : exsilio, mecumque audita reporto.
 70 Jam saltem, Uranie , durior esse nequis.
 71 Irridere Deam, (certe est Dea Pieris Echo :
 72 quamvis responsum det brevior sono.)
 73 Irridere Deam, vanoque eludere fastu,
 74 consultum non est. Haud ea tuta fides.
 75 Scis, quantum obfuerit despectus Acontius olim
 76 Cydippae : poenas corporis aegra dedit.
 77 Quod contempsisset, coram praesente Diana,
 78 verba pharetratam testificata Deam ;
 79 febribus incaluit : nec erat spes ulla salutis.
 80 Paenituisse, simul convaluisse fuit.
 81 Tanti etiam refert, non temni Numina : solo
 82 quando vel in pomo se quoque culta velint.
 83 Si potes exemplis veterum poenisque moveri.
 84 Cypris Anaxarete Virgo superba fuit.
 85 Atque ideo in saxum membris concrevit obortum :
 86 diriguere manus, diriguere pedes.
 87 Cur me despicias ? Non sunt de plebe poetae.
 88 Cedat laurigero turba profana choro.
 89 Prisca sacerdotes Phoebi nos Roma vocavit.
 90 Esse quid hoc tanto majus honore potest !
 91 Marmoreis quondam statuis donamur, et aris.
 92 Quid superest, nisi tus, prociduumque genu ?
 93 Inque foro vatem signata orichalca loquuntur.
 94 Proxima purpureis Regibus ora gerit.
 95 Quod vultus altis sublimes fontibus exstant :
 96 fontis Castalii numine surgit honos.
 97 Effigies steterat Stilichonia bella canentis
 98 aenea, Trajano conspicienda Foro.
 99 Tam Verona suo, quam Mantua debet alumno,
 100 altius erectum tollere visa caput.
 101 Plus dedit Andinus pastor tibi, Roma triumphans,
 102 quam dederit niveis Scipio vectus equis.
 103 Dic : ubi sciretur toties celebrata Lycoris ?
 104 Si non a Gallo sic celebrata foret.
 105 Lucet adhuc hodie facundi clara Properti
 106 Cynthia : caelestis, plus neque lucis habet.
 107 Opetiit duram cum passere Lesbia mortem :
 108 sed vivit versu, docte Catulle, tuo.
 109 Dilectam Lalagen transcripsit Horatius aevo.
 110 Quid plus a Fabiis Paulla recepit avis ?
 111 Gracchorum fuerit grandis Cornelia mater :
 112 non minus est Flacco Lydia nota suo.
 113 Famosam fecit Phoenissam Musa Maronis.
 114 Hujus enim Dido regia claret ope.
 115 Exulis ob meritum, toto non exsulat Orbe

116 nominis et formae fama, Corinna, tuae.
 117 Frustra se gemmis coluisset pulchra Neaera :
 118 ni tuus auxisset, culte Tibulle, decor.
 119 Illa, illa ingenuae frontis notissima Laura,
 120 Petrarchae Lauro vindice, nota viret.
 121 Est ubi vos ipsae clarum nomenque decusque
 122 quaeritis : et coeptis blanda Thalia favet.
 123 Hinc decus aeternum famosa poetria Sappho
 124 promeruit, Musas inter habenda novem.
 125 Quid memorem Pollam ? Polla Argentaria vates
 126 Pharsaliae vatem juvit et ipsa virum.
 127 Bella per Emathios plus quam civilia campos
 128 fertur Lucano concinuisse suo.
 129 Tu quoque digna tuo (fuit ille Boethius) Elpis
 130 conjuge, Romulidas clarior inter eras.
 131 Elpis, io, sperata tenes encomia famae :
 132 subque tuo Clio nomine tecta latet.
 133 Tales, Uranie, felix Heroidas aequa.
 134 Quae tibi perpetuae copia laudis erunt.
 135 Utque velis, tamen ipsa nequis odisse poetas.
 136 Forsitan ignoras, quis tuus auctor erat.
 137 Numinis, Uranie, nihil es nisi carmen amantis :
 138 Virgo divinis emodulata modis.
 139 Qui te composuit, nitidumque exegit ad unguem ;
 140 ille Pelasgorum voce poeta fuit.
 141 Finxit enim, figulique modo sua vasa rotantis,
 142 corporis eduxit singula membra tui.
 143 Finxit : ut ex cerebro lepidas miscente figuras,
 144 sacra poetarum carmina mille fluunt.
 145 Cum tam formosam sacro te fudit ab ore :
 146 an non tunc cedro digna locutus erat ?
 147 Carmen Parthenium, scriptumque in Virgine charta es.
 148 Carmen, quod jungi versibus opto meis.
 149 O Nymphe gracili constans pulcherrima metro :
 150 o ebur, o Libycae dente polita ferae.
 151 O carmen minioque rubens, et pumice rasum !
 152 Condere quale potest ingeniosa manus.
 153 Regali folio impressum Rex edidit ille,
 154 edere qui potuit non nisi solus Amor.
 155 Oblectat Superos tam suave poema : suique
 156 nobilis auctorem mulcet imago Deum.
 157 Ah ! modo ne versum cogar te dicere durum :
 158 aut maletornatum, degeneremque sibi !
 159 Ille placet, qui lene fluit. Placet illa poetae,
 160 cujus amica nihil vena rigoris habet.
 161 Da mihi te facilem, sicut mea carmina se dant.
 162 Illis asperior ne, precor, esse velis.
 163 Ecce, velut sponsae dilecta ad vincula currunt.
 164 Ecce, fluunt liquido nil remorata pede.
 165 Sponte sua numeros, sine vi, glomerantur in aptos ;
 166 sponte sua veniunt ; tu quoque sponte veni.
 167 Et venies. Pendent cognatae ut vitibus uvae :
 168 carmina sic haerent Vatibus usque suis.

URANIA TH. ROBERTO GAMBARAE POETAE LAUREATO.

2 Avertant Superi, Dii mediique juvent.
 3 Verba poetarum foliis leviora caducis,
 4 qualia brumali flamine lapsa volant.
 5 Ludicra quis credat mendacia fingere doctis ?
 6 Haec ars, haec vestri vomeris alta seges.
 7 Integra stipantur figmentis horrea vanis :
 8 incumulum plaustris exonerata ruunt.
 9 Ede : quis ex vobis insedit Pegason umquam ?
 10 Frena quis alipedis, quis juga vidit equi ?
 11 Non est, et numquam visus fuit iste caballus.
 12 Troja suum saltem capta fuisse probat.
 13 Fons ubi ? Quem potans, secreti Numinis haustu
 14 ebrius, extemplo fata futura videt.
 15 Vultus ubi ? Quem si videam, lapidescere cogar !
 16 Tam rigidus colubris stantibus horror inest.
 17 Aut ubi spirantes furtiva oracula silvae ?
 18 Scilicet in ramis Phocidos illa sedent.
 19 Scilicet ex illis, mota velut arbore poma,
 20 Cumque suis nidis decutiuntur aves.
 21 Gurgite limosos natat anceps gloria vatum :
 22 quaeque etiam summa est, saepius ima petit.
 23 Ut verbo dicam : furor est sapientia vestra.
 24 Idem Thyrsigeros sonticus humor agit.
 25 Quando insanitis, sanos vos esse putatis.
 26 Ille magis, sibi qui credit inesse Deos.
 27 Quisque suos patimur manes, clamatis et ipsi.
 28 Constat vos cunctos pectore posse pati.
 29 Spes, timor, ira, dolor : (sed amor magis omnibus istis)
 30 omnibus in libris pagina vestra canit.
 31 Sirenum quod in ore sonat, quod in Aegide terret,
 32 quod salit in Circe , corde poeta fovet.
 33 Invenies aliquos, emota mente, putantes,
 34 omnia rimari, muneris esse sui.
 35 Scire, quid occulte frater Junonis in aurem
 36 dixerit ; atque viro non bene nupta soror.
 37 At sacer est Helicon ; sacer, aetheriusque poeta.
 38 Ignea divinae semina mentis habet.
 39 Tota sacerdotum titulo nos, scribis, honorat
 40 curia Achivorum, Dardaniumque domus.
 41 Vos sacri ! Qui pro templis delubra subitis ;
 42 fulgentes tenebris, impietate pii.
 43 Vos sancti ! Vestris qui diis affingitis omnes
 44 nequitias : quaevis furta probante Jove.
 45 Vos sacri ! quorum doctrina et vita profana est :
 46 unguis equi, crater : Delphicus, ara, tripus.
 47 Vos sancti ! quos dedecorum scelerumque magistros
 48 in vitium praeceps esse Juventa probat.
 49 Vos Sacri ! per quos discincta licentia regnat :
 50 exiit virtus : induiturque Venus.
 51 Auri sacra fames : morbus sacer esse Dianae
 52 dicitur : et sacer est, quem sua furca gravat.
 53 Hoc fortasse modo, si divinare licebit,
 54 ex vobis aliquis ter sacer esse queat.
 55 Quo Gallus Corybas Cybeleia tympana pulsans :
 56 mystica Curetes dum Jovis arma rotant.
 57 Multa per antiphrasin veterum sunt dicta Sophorum.
 58 Visne per hanc titulis pondus inesse tuis ?
 59 Sic Parcae parcunt : lucus caligine lucet.

60 Eumenides , Furias , lingua jocosa vocat.
 61 O detestandi, genus exitiale, poetae !
 62 Per quos nec Caelum sordibus omne caret.
 63 Totus adulteriis vestris impletur Olympus.
 64 Omnibus ex stellis unica Virgo nitet.
 65 Quid facit in Superis Ganymedes Troius oris ?
 66 Sparsaque caeruleas Cassiopeia comas ?
 67 Quid faciunt Hyades, et maesta Pleiade natus ?
 68 Quid Nonacrinae paelicis Arcas agit ?
 69 Falsa avis ; ausa sinum pulchrae incestare Lacaenae,
 70 in medio petulans aethere Cygnus ovat.
 71 Leda sciet melius, quo tempore venerit ales :
 72 tunc saltem in nido non fuit ille suo.
 73 Crimina plura micant : scintillantesque choreas
 74 proh pudor ! Ex alto fabula turpis agit.
 75 Ante chaos vestrum fulsit castissimus Aether :
 76 nunc nimis a facie dissidet ille sua.
 77 Non tanto in caelum pugnavit Phlegra tumultu,
 78 horridus Aegeon, Enceladusque gigas.
 79 Nempe etiam vestri vultus ducuntur in aere :
 80 marmoreoque levat celsa columna tholo !
 81 Accipio hoc omen, vigeat modus iste loquendi,
 82 laus statuis non est invidiosa tuis.
 83 Multi prae vivis, fateor, verique poetis,
 84 tantum sunt statuae : mutaque signa voces.
 85 Tam rigido miseram constringunt frigore chartam.
 86 Tot spargunt febres, totque venena vomunt.
 87 Non omnis, quicumque canit, dicetur Apollo :
 88 nec quivis vacuans pocula, Bacchus erit.
 89 Quantula res, aliquem metro contexere nodum :
 90 stridulaque in numeros cogere verba suos.
 91 Saepe aliquos crines vincit Peneia Daphne,
 92 ut ducibus credas Caesaribusque pares.
 93 Proteus urticis caput, atque palustribus ulvis,
 94 stramineoque liget dignius orbe Ceres.
 95 Quid ? Quod egestatis Parnassus labe notetur !
 96 Non multum argenti clivus inanis habet.
 97 Nec mons Swacensis, quem profert alta Tyrolis,
 98 uncis fossorum tot fabricatus hiat ;
 99 quot mons iste biceps. Vix spes tamen ulla metalli :
 100 quale decet reges : unde corona micat.
 101 Res angusta domi vexat plerumque poetas.
 102 Vilius ingenium ditior arca beat.
 103 Quo mihi sit conjux ornatus imagine macra :
 104 squalida nil adipis si trahit inde penus ?
 105 Quo foliis aliquot succinctus tempora glaucis,
 106 qualia cum salicis flore capella metit ?
 107 Quid prosunt virides, marcentia sarta, corymbi,
 108 si numquam ex hederis aurea gutta fluit ?
 109 Quo calor, et fervens Thebano Statius aestu ?
 110 Si tenuis friget mensa focusque domi.
 111 Paucos viderunt Lucanos secula Romae.
 112 In tota locuples unicus Urbe fuit,
 113 quid multis opus est ? Ipse insimulatur Homerus
 114 pauper in angusta consenuisse casa.
 115 Scribenti Iliadem, Phrygioque Agamemnona bello
 116 implicitum, et summi Dorica castra ducis :
 117 si vellet placare famem, sine nectare, cocta

118 servulus in patina pisa fabasque tulit.
 119 Nupturae in dotem numeravit carmina natae.
 120 Maeonides nullas ipse reliquit opes.
 121 Vendidit Euripides lacerum Sophoclesque cothurnum :
 122 exhausti merces pulveris, hircus erat.
 123 Vilius hoc aliquid ! Quo sex in fercula forte
 124 digesto, rediit tristis et atra fames.
 125 Ah miseri ! totam noctem impallescere chartis !
 126 Pervigiles nullo mane rubere mero !
 127 Sic saturat vos solus Honor ! Quo me quoque vultis
 128 pascere. Sed fumum non reor esse cibum.
 129 Scilicet ut dicar famosa poetria ! Numquam
 130 in vacuas laudes ambitiosa fui.
 131 Lesbia cum Lalage, cantata Neaera, Lycoris,
 132 nomina virginibus ne memoranda quidem :
 133 o quanto satius, quantoque decentius essent
 134 tradita vel ventis, vel putrefacta situ.
 135 Malo pudicitiae cum laude obscura latere ;
 136 quam tua cum probro, Naso, Corinna legi.
 137 Nondum me taedet castam producere vitam.
 138 Durat adhuc primus virginitatis amor.
 139 Sed promissa fui. Quis me promittere quivit ?
 140 Cujus mandato sponsa vel uxor ero ?
 141 Nimirum cultrix nemorum resonabilis Echo,
 142 hoc tibi jam pridem vaticinata fuit.
 143 Credere mira jubes, si tam quoque vera juberis :
 144 deciperes aliquam non sine laude sua.
 145 Quid mihi cum spectris habitantibus antra ferarum :
 146 aut prope convalles praetereuntis aquae ?
 147 Quam Juno punivit, erit mihi pronuba Juno !
 148 Illa memor nostri, quae nequit esse sui ?
 149 Nam memor esse sui qui possit vocis imago ?
 150 Aut qualis tandem vocis imago Dea est ?
 151 Non igitur spondens alienae foedera taedae,
 152 ad nutus potuit flectere vota tuos.
 153 Ipse perorasti : quaesita novissima carptim
 154 ipse recepisti. Tu tuus augur eras.
 155 Scilicet agnoscam clamantem in valle Sibyllam :
 156 quae numquam prodit, nec tibi visa fuit.
 157 Proderit, fueritque tibi per somnia visa :
 158 in me quid Nymphae garrula juris habet ?
 159 Improba conubiis si tam bene praesidet Echo :
 160 favisset thalamis rectius ante suis.
 161 Non potuit supplex lacrimis gemituque remisso
 162 Narcissi celerem sistere questa fugam.
 163 Elusit cupidus juvenis Cephisius ulnas.
 164 Montibus ex illo sprete pudore latet.
 165 O lateat. Quid enim saevo transcribit amori
 166 invitam ? Sortes temperet illa meas !
 167 Aut ego Virgo pias ibo intemerata sub umbras ;
 168 et spolium de me nullus habebit Hymen .
 169 Aut ego te potius ; quando Deus ipse poeta est,
 170 quam vilis lenae perdita verba sequar.
 171 Ecquid ais ? Numero, mensura, et pondere consto !
 172 Virgo divinis emodulata modis !
 173 Ergo ego sum Versus ! Sum carmen amabile magni
 174 Numinis ! O faveo laudibus ipsa meis.
 175 Et quid ni faveam ? Quantum est, ex arte placere !

176 Si cedro, qui me, digna locutus erat !
 177 Gambara, quis possit blandos odisse poetas ?
 178 Ingenii partus, carmina fusa sumus.
 179 An non quodque suum genitorem pignus amare
 180 cogitur : et genitor pignus amare suum ?
 181 Quod si vera canis, nimirum debeor illi ;
 182 qui meus ut vates, sic meus auctor erat.
 183 Desine velle meum metrum convellere. Qui me
 184 condidit, hic habeat carmen ametque suum.
 185 Ille manus dedit atque pedes, quibus ambulo, constant,
 186 ut nosti, pedibus carmina quaeque suis.
 187 Si sum carmen ego : caveam, ne censear inter
 188 Sapphica : nam Sappho lubrica Musa fuit.
 189 Sed neque contingat me vates Teius, opto.
 190 Tu quoque nil casti mollis Adonis habes.
 191 Herois potius cur non heroica tentem ?
 192 Quorum principium est : arma virumque canam.
 193 At non Aeneam, Trojae qui pulsus ab oris
 194 multa tulit terra, multa pericla mari.
 195 Arma virumque canam, caeli qui missus ab oris
 196 mira quidem fecit, sed graviora tulit.
 197 Arma, flagella crucem, galeamque ex vepribus hirtam ;
 198 vertice gestantem spinea sarta virum.
 199 Arma : catenarum nodos, et vincla columnae :
 200 diraque portantem corpore flagra virum.
 201 Arma : truces clavos, laterique hastile refixum :
 202 perfusumque sui sanguinis imbre virum.
 203 Haec majore sono, caelesti innixa cothurno,
 204 non Phryga semivirum Virgiliana canam.
 205 Vergiliae pro Virgilio plorantia fundent
 206 carmina. Septenis associabor ego.
 207 Ite profanato versus Helicone profusi :
 208 Cumque elegis lepidi mollibus ite joci.
 209 Non ero lascivum, praetextatumque poema :
 210 quale sed in charta Virgine pinget Amor ;
 211 rubrica dorsi, ductis vibicibus alte ;
 212 prodiga de scisso corpore vena fluet.
 213 Pumice non poliar ; sed adacto ad pectora saxo,
 214 quod Stridonensis Dalmata fecit, agam.
 215 Tegmine purpureo nolim spectanda notari.
 216 Non est conveniens luctibus iste color.
 217 In vili corio flagris compacta rubebo :
 218 quale diu versans cerdo parabit Amor.
 219 Hoc habitu si me vis Gambara noster habere :
 220 ad sacco indutam lugubris ipse veni.
 221 Sin aliter sentis ; neque nos hoc schemate curas ;
 222 Parnassi repetas claustra relicta tui.
 223 Mons meus est Solymae, quem sacra attollit Oliva :
 224 mons meus est, nomen cui sua "Calva" dedit.
 225 Hic tragicos meditata modos in Syrmate longo,
 226 flens super extinctum, mortua lessus ero.
 227 Altius egressis hinc nobis carmina Regis
 228 maesta Palaestini, psalmus et hymnus erunt.
 229 Nil aliud speres : instes, ut Apollo licebit :
 230 protinus effugiens altera Laurus ero.
 231 Qua potero, fugiam : qua continuare negatur ;
 232 in virides arbor versa manebo comas.

SENSUS III. ODORATUS. EPISTOLARUM LIBER TERTIUS.

ODORATUS URANIAE

U3_1 v.1 Afflat odoriferam sensus tibi, Virgo, Salutem :
 2 in medio vultu qui sua regna tenet.
 3 Quid ni regna loquar ? Tota est Panchaia juris
 4 et Tellus Arabum, Gensque Sabaea, mei.
 5 Paret Achaemenius cultor, fragransque tributum
 6 mittit, et assiduo pastus odore Calix.
 7 Me Botune, me Chloris amat : vernantibus annis,
 8 utraque per campos laeta virensque Dea.
 9 Te tamen, Uranie, si credis vera fatenti,
 10 praefero nobilius numen utrique simul
 11 Tu das et cerebro vires : nervique meatus
 12 officio fungi posse benigna facis.
 13 Te sine non fluerunt scintillae simplicis aurae :
 14 per quas halantis sentio flabra rosae.
 15 Inque vicem quoties anima fugiente laboras :
 16 liquitur aut habeas, fessaque membra cadunt :
 17 naribus admoveo stacten, casiamque recentem :
 18 paulatim tremulus Spiritus inde redit ;
 19 et color et robur fugiunt a corde dolores ;
 20 venarumque tenor certus, ut ante, salit.
 21 Hoc casu, quid agant oculi ? quid juverit auris ?
 22 Talia solus enim munia nasus agit.
 23 Nobis debetur servatae gloria vitae
 24 plus radio possunt cinnama, plusque sono.
 25 Praestat odoratus nec tota est vana voluptas ;
 26 quam, licet aeriam, spica cilissa facit.
 27 Abdomen fateor, pingui non impleo perna.
 28 Ex nidore satur non parasitus erit.
 29 Altius assurgo supra mantelia gustus.
 30 Infra me dentes et gula bruta jacet.
 31 Quid ? quod et Assyriis , Latiamque tenentibus urbem
 32 regales sine me desipere dapes.
 33 Splendida fragrabant nostro convivium nardo.
 34 Murres unguentem nobile fudit onyx.
 35 Gramen Orontaeum spirabant cena Neronis ;
 36 et Corcyraeas citrea mensa rosas.
 37 Gratius, Uranie, stratum tibi signa parabo :
 38 si modo nos aliquo ducis habere loco :
 39 nec, quod amem, culpes. Optemque admissus amari.
 40 Est ab odoratu non alienus amor.
 41 Praecipuos juvenes, florum modo nomen habentes,
 42 jamque omnes nostri juris amasse scias.
 43 Narcissus pulcherque comas Hyacinthus, amati :
 44 ignibus ille suis notus, et ille suis.
 45 Huic nocuit discus : illum sua forma peremit.
 46 Ambo jam prosunt germina culta mihi.
 47 Pulcher Atys quondam, nunc pulchra est pinus in hortis :
 48 mutavit folio luxuriante comas.
 49 Dilectique puer moriens in funere cervi,

50 plorat cupressus, qui Cyparissus erat.
 51 Carpitur, ut plagas Anemone caerulea sanet
 52 sic ipsum medicus mactat Adonis aprum.
 53 Vulnera quae pando figit sus improba rostro ;
 54 haec, mora ni fuerit tardior, herba levat.
 55 Quid crocus et smilax ? An non fuit utraque Virgo ?
 56 Laudantur rubri mollia fila croci.
 57 In mentham menthe concessit aquatica lotos,
 58 indole levata nunc quoque lambit aquam.
 59 Leucothoe sudat manantque ex cortice guttae :
 60 unde sacerdotum major acerra litat.
 61 Populeis liquidum destillat frondibus aurum.
 62 Affluit electro divite ripa Padi.
 63 Sunt Phaethontiadum lacrimae : quibus usa peremptum
 64 deflevit fratrem praefica silva suum.
 65 Caraque tum fuerit Clytie notissima soli,
 66 flos novus ad Solis vertitur ora sui.
 67 Observat gyros igitur cursumque maritis
 68 Cum surgente oritur, cumque cadente cadit.
 69 Quid melius Myrrha fuerat sata sanguine regum,
 70 progenies Cynarae multaque rixa procis.
 71 In nomen conversa suum post vota Deosque
 72 Fata frutex. Frutici nobilis humor inest.
 73 Durat enim arcanis imbuta cadavera succis.
 74 Integraque et nulla tabe soluta manent.
 75 Purpureas mortes ceroma hoc sancit in aevum
 76 plebeias etiam trans mare nauta vehit :
 77 aegrotis medicos ut dispensentur in usus.
 78 Viribus his pollet lotus et unctus homo.
 79 Me scit vera loqui Nilo circumflua Memphis.
 80 Mumia, tres cara est. Hoc quoque nomen habet.
 81 Servat munitos artus ab edacibus aevi
 82 dentibus : et mutilat, debilitatque necem.
 83 Si mihi te dederis, neque dedigneris amantem :
 84 tecum etiam Pario more videbis agi.
 85 Quod semel amplector, nec in ipsa morte relinquo
 86 corpus ; et aeterni nectaris imbri rigo.
 87 Defendo a colubris : servo putredinis experts.
 88 Effugies per me secula, Fata, situm.
 89 Dilectae exuvias rapiam de faucibus Orci :
 90 inque tuos cineres murrhea dona dabo.
 91 Adjiciamque super sudantia balsama funus.
 92 Tanto fragrabit postuma fama magis.
 93 An quoque tura piis adoleri manibus optas.
 94 Dona potestatis religiosa meae ?
 95 Tura Deum placant : hominumque petentia tristem
 96 vindictam grata crimina nube tegunt.
 97 O quotiens meritum laniarent fulmina Mundum !
 98 Per me si posset mittere tela Tonans.
 99 Offundo suaves nebulas, velamina, fumi,
 100 apta oculos etiam fallere Caelicolum
 101 qualem succendit pater objecitque Noemus :
 102 cum salva Armeniae constitit arca jugis.
 103 Dumque Deus nostrae suffitu pascitur arae ;
 104 exarmo tacite, surripioque faces.
 105 Illecebra hac captus demi sibi tela trisulca
 106 vix sentit : placiti tantus odoris amor.
 107 Utque solet genetrix plectendum abscondere natum

108 Patris ab irati praecipitante manu :
 109 sic interposito celans peccata vapore,
 110 eripio poenis, quas metuere rei.
 111 Auditu et visu quidquid peccatur in Orbe,
 112 expiat olfactus ! Pro populoque facit.
 113 Jam mereor mundi communis Mysta vocari :
 114 terrigenum culpas deleo ture meo.
 115 Adde : quod ad causas humanae sortis agendas,
 116 sensus hic in pretio est, utiliterque sagax.
 117 Sive Forum visas, merces empturus iniquum :
 118 sive Palatinos, regia tecta Lares :
 119 si non olfacias nummum, technasque latentes :
 120 fraudibus et centum decipiere dolis.
 121 Praemoneo : teneris opus est hic moribus aula
 122 vulpes astutas insidiosa tegit.
 123 Qui naso caret, accipiet manus improba qualem,
 124 aut crepitans rostro candida format avis.
 125 Laudentur, si vis, oculi ; laudentur et aures :
 126 sed nasus pars est suspicienda magis.
 127 Fronte licet niteas alta : stet eburnea cervix :
 128 involitent nigrae colla per alba comae :
 129 pingat flamma genas : flagrans rosa surgat ab ore.
 130 Fulguret ex oculo mirus utroque decor :
 131 si nasum tamen aut nullum, aut fortassis ineptum
 132 vultus habet : speculum consule turpis eris.
 133 Decedat clavo talis puppemque relinquat :
 134 nec pisces, nec aves, terrigenasve reget.
 135 Ille nec in terris bigam nec in aequore cymbam
 136 torquebit : nullis Fascibus aptus erit.
 137 Majestatem olim nasos regnantibus addit.
 138 Egregios index arguit iste viros.
 139 Quique aquilae in morem modice curvantur, et exstat :
 140 dignior est aquilis imperioque Jovis
 141 effigies veterum lustrentur ab Alpibus usque :
 142 claruit hoc signo Romulus atque Remus .
 143 Dentati, Numa, Scipiades, Nasica, Camillus
 144 armaque Serranus sed magis arva colens.
 145 Et Fabius Fasces jussus capere inter arandum :
 146 ut dignus trabea, sic meliore faba.
 147 Tempore, quo consul bobus juga dempsit, et hostes
 148 dempta catenatos sub juga misit ovans.
 149 Claruit et Brutus libertatemque perosus
 150 Caesar Julaeis Julius ortus avis.
 151 Quid Constantinum decuit magis ? Ille veredum
 152 frenavit Latium Memnoniasque plagas.
 153 Perque suam solitus barbam jurare tyrannus.
 154 Et meritis Magni nobile nomen Otho.
 155 Post hos Austriaci, nulli virtute secundi
 156 fructibus et ramis stirps animosa suis.
 157 Rudolphus veterem tollens Habsburgicus arcem
 158 celsius : ut summus sidera pulset apex.
 159 Albertus sapiens et Maximus Aemilianus,
 160 notus aquis, notus montibus, Oene, tuis :
 161 Carolus (et qui non ?) illustres pace vel armis.
 162 Hoc signo vultus enituere sui.
 163 Hanc sibi Naturae ductu sapientia sedem
 164 eligit, in naso docta Minerva sedet.
 165 Quis non contemnat Boeotos naris obesae ?

166 Plerumque his etiam crassior auris inest.
 167 Nasutos, non auritos laudare solemus :
 168 nec probro est nasus longus, at auris erit.
 169 Hinc resonant rhonchi censores usque timendi.
 170 Aegre quos meritus rabula ferre potest.
 171 Odit Aristarchus : Momusque et Zoilus horrent,
 172 et capiunt passu quadrupedante fugam,
 173 quam scribet Satyram, facies cui planior ovo est ?
 174 Vixque styli modica parte notata sui ?
 175 Ille Tragoedus erit, cui nec levis umbra cothurni
 176 prominet in vultu : scaenaque tota patet !
 177 Quid referam Senecas, Lucanos atque Marones ;
 178 et reliquos, quorum carmen acumen habet.
 179 Tu quoque Paelignis felix sumpsisse Camenis
 180 diceris hinc nomen Naso poeta tuum.
 181 Dumque Helicon stabit ; dum Laurus sacra virebit,
 182 cingent et crines laurea sarta tuos.
 183 Naso delictum Phoebique et Phocidos audit.
 184 Nasonem Dryades Nereidesque canunt.
 185 Illius numeros, biga florente Cupido ,
 186 detulit in Matris, vectus olore domum.
 187 Ipse vel audito Nasonis nomine solo
 188 gaudet et ad vivas Pegasus hinnit aquas.
 189 En, quid odoratus valeat, quid gloria nasi.
 190 Auditus cur me sit potiore loco ?
 191 Virgo pari nubat, quae vult bene nubere lites
 192 disparias semper multaue damna tulit.
 193 Spiritus es, quid me mulcet nisi flabilis aura ?
 194 Non mulsit Cephalum tam bene, Procri tuum.
 195 Spiritus et per me, spirando ducitur aer
 196 Vitalis titulus te facit iste meam.
 197 Pone metus : non sum casti praedator honoris.
 198 Te cupimus, salva virginitate, frui.
 199 An non, quae campis surgunt argentea nostris,
 200 signa sui floris lilia Virgo gerit ?
 201 Nil magis innocuum viola : quae in limine veris
 202 pullulat et primo germine rumpit humum.
 203 Hac te, si pateris, sertum referente ligabo
 204 sarta alii lacerant, nos damus illa, proci.
 205 Non ut te violem, violas affundo cunabis.
 206 Castius in violis inviolata meis.

URANIA ODORATUI

U3_2 v.1 Cara salutantis Dominam fragrantia charta ;
 2 reddita vix coepi solvere fila manu.
 3 Fallor an Elysiis dicebam, afflamur ab hortis ?
 4 Aspirant Zephyri : tota papyrus olet,
 5 absque tuo poteram dignoscere nomine certum
 6 auctorem. Sed nec gemma videnda fuit,
 7 prodit odoratus propriis se dotibus ipsum.
 8 Quod satis ostendit dux gregis ipse caper
 9 cominus inter oves sentiri atque eminus hircus
 10 ut possit ; pars est muneris una tui.
 11 Ecce rubens subita nasus tibi pingitur ira :
 12 nec potes insontem dissimulare jocum !
 13 Quid fremis ? Hunc sensum sexus tener aestimat omnis.

14 Mitte supervacuos, nasus amice, metus.
 15 Auxilio cujus memini, sum saepe refecta :
 16 cum jacui vitae nescia paene meae.
 17 Balsama linquentes animos admota reducunt.
 18 Si quando subitis obstipueris malis.
 19 Membra reviviscunt ; redeuntque in corporis usum :
 20 ut solet affuso surgere flamma mero.
 21 Ni te diligerem ; nollem festiva videri
 22 Cum famulo scribens esse jocosa meo.
 23 An majus nomen cupis extorquere mariti ?
 24 Difficile est, servo dicere, noster amor.
 25 Officium transire suum non debet alumnus :
 26 nec Dominae dextrum poscere verna lacus.
 27 Germina grata mihi, fateor, transmissa fuerunt.
 28 Quis non veris amet multicoloris opes ?
 29 Caltha, chamaedryades, et certans nardus anetho :
 30 salvia, bettonicae, lychnides, euphrasiae :
 31 buphtalmi, heliopus, cava tintinnabula, bellis,
 32 junctaque Corycio roscida thymbra croco :
 33 missa quoque est Cyane ; stellaeque nitentis amelli :
 34 et cum chrysantho flos, amarante, tuus.
 35 Laudo quidem studium desideriumque placendi :
 36 sed cerebro florum copia tanta nocet.
 37 Laeditur illud enim, nimioque offenditur usu.
 38 Est modus in rebus, qui violatus obest.
 39 Candida quin etiam, quia fortia, lilia turbant :
 40 ac tanto, quo sunt candidiora, magis.
 41 Tolle rosas : Paphii detestor signa doloris.
 42 Spina, est e Veneris vulnere facta rosa.
 43 Nil castae mentis redolent, nil virginis halant
 44 flores, quos Amathus, blandaque Cyprus alit.
 45 Asseris et reliquos, juvenes plerosque fuisse :
 46 quorum florentes diis placuere genae.
 47 Hinc Metamorphoses lepidas ab origine mundi,
 48 in tam diversis nomen habere locis.
 49 Corpore mutato Cyparissum in funus odorum
 50 languidulam quoque post fata fragrare animam
 51 scimus amatorum varias spirare figuras :
 52 scimus flagitiis emeruisse decus.
 53 Si Laurum excipias ; nemo non desiit ante
 54 moribus, et vita floridus esse sua.
 55 Vincula pudicitiae rupere. Hic turpis adulter,
 56 Moechus hic ; haec meretrix, hic catamitus erat.
 57 Audes incestam tumulo producere myrrham !
 58 Infra omnes frutices quae tumulanda foret.
 59 Myrrha patrem, sed non ut filia debet, amavit :
 60 foeda suae paelex matris, avique nurus.
 61 Ah, quanto satius siluisset flebile monstrum :
 62 quod peperit diri ventris, Adonin, onus.
 63 Ipse tamen vates, qui prodidit : haec nova tanti
 64 utilis utcumque est, non fuit arbor, ait.
 65 Hoc unguen mihi tu, pretiosa Fata, minaris ?
 66 Stulte : sed ex nostro forsitan amore sapis.
 67 Ne mihi promittas fragrantius, oro, sepulchrum.
 68 Spe tumuli, nubet femina nulla viro.
 69 Sandapilam fabrices ex cedro, sive cupressu :
 70 mollius Uranie viva jacebit humi.
 71 Malo sine ungentis sub aperto degere caelo :

72 mortua quam nigras uncta subire specus.
73 Non patiar lacrimis me paelicis hujus inungi,
74 ante scatens fieri vermibus esca velim.
75 Nil costum, Cilicumque libros, vel cinnama curo :
76 dum bonus ex tumulo nominis halet odor.
77 At tu Romanos pergis jactare paratus :
78 Flore coronatus impediante scyphos :
79 dispersam nardi pluviam ! Stillavit amomum
80 nubibus ! Assyrius fluxit in ora liquor !
81 Exoptasse aliquos inter convivia, toti
82 ut fierent nasus tantus olebat Arabs.
83 Ut nihil infirmem : saltem hoc fatearis oportet :
84 aere qui solo pascitur, hic miser est.
85 Nemo, reor sitiens, seu quem premit ardor edendi,
86 cauponem siccum vult vel habere coquum.
87 Spes quamvis animosa rei concedit : et anser
88 tostus nidorem ponitur ante suum.
89 Responde : sponsam sectaris, an illius umbram ?
90 Si prius : asserti testis es ipse mei.
91 Quod si posterius ; sequerisque umbratica tantum :
92 sufficiet tenuis solus amoris odor.
93 Audio non pulchra est facies, quae planior ovo :
94 sed trabe terribilis, vel scopulosa, minus
95 et nimium et minimum formam corrumpit utrumque
96 in medio virtus, lausque decora sedet.
97 Exornat faciem nasus : sed polypus ingens
98 addit ei clivum saepe : quis ille decor ?
99 Ut maneat Virgo, secatur hunc Euphemia cultro :
100 amputat et stricto Margaritis ense comes.
101 Virtutis species tanta formosius aucta est.
102 Plana fuit facies visa nitere magis.
103 At genius sollers, at inest prudentia naso !
104 Effatus vulgi saepius error inest.
105 Vidi nasutum, longo temone ferocem.
106 Ceum stupidum, doctos ante stetit, bovem.
107 Et miraris adhuc, si quis puerilibus annis
108 bullatus nasum rhinocerotis habet !
109 Naso poeta tuus te seduxisse videntur.
110 Ille quidem Latii fabula bella chori,
111 omne tulit punctum : sed non fuit illud honoris.
112 Hoc punctum fontes carnificesque ferant.
113 Quem laudas, Scythicum Patria proscriptus ad Histrum
114 mandato justici Caesaris, exul erat.
115 Verba rei lugentis habes, culpamque fatentis :
116 ingenio perii Naso poeta meo.
117 Denique quid magni est, quo vincit odora canum vis :
118 quantula laus homini, succubuisse ferae !
119 Ut fis nare sagax ; nequeas aequare Melampum :
120 Dorceaque aut Lanachen, praevalidamque Napen
121 te trux Ichnobates, et Oribasus atque Lycisca ;
122 et Dromas et Pterelas, te superabit Hylax.
123 Si tantam in rostro laudem famamque reponis ;
124 vertit aper solidam, vomeris instar, humum.
125 Sis licet ingenti signatus gnomone vultum,
126 umbrarum longas projiciente notas :
127 nondum te tangit mensura proboscidis ulla ;
128 Marmaricus qualem barrus et Indus habent.
129 Quid ? quod odoratu, genus exitiabile, vultur

130 praestat ? At hic diras militat inter aves.
 131 A septem stadiis prostrata cadavera bello
 132 praecipit in campis : moxque sub ungue tenet.
 133 Desine jam tandem sponsum te obtrudere nobis.
 134 Nos alter dudum pascit odore suo.
 135 Ille mihi factum currenti aspirat aroma.
 136 Caelesti fragrans a Salomone trahor.
 137 Utque tibi placeam, possum generosa placere
 138 pluribus. An nasum forsitan unus habes ?
 139 Me Botane, me Chloris amat jactantior inquis.
 140 Ergo te Botane, te tua Chloris amet.
 141 Urania tanto poteris renuente carere
 142 suavius appendix tertia dicar ego !
 143 Odi qui nymphas naso suspendit adunco :
 144 quod tu saepe facis : quod similesque tui.
 145 Fallere credentes non est operosa puellas
 146 gloria. Simplicitas digna favore fuit.
 147 Illud ridiculum : quod saltu quaeris honorem :
 148 dum jactas rhonchos, leno timende, tuos.
 149 Dote mala fruire, atque indulge naribus uncis.
 150 Quae sapiet, talem nolit habere virum.
 151 Aptior ad Martem cur non accingeris armis ?
 152 Pro lituis rhonchi classica rauca sonent.
 153 Blandior alter amet : tu formidandus in hostes
 154 irrue et hoc strepitu Suecica castra fuga.
 155 Parce mihi saltem : nolo Nasutia dici :
 156 nec meus, ut spero, Naso maritus erit.
 157 Contempsit auditum : rejeci interricta visum :
 158 me tibi submittam, qui nihil ejus habes ?
 159 Nube pari, scribis : tamquam si Spiritus esses !
 160 Corporis es membrum. Spiritus esse nequis.
 161 Mucorem ex cerebro debes educere et alium
 162 aereo flatu continuare diem.
 163 Visus et auditus te sunt in honore priores.
 164 Iste mihi rectam monstrat ad astra viam :
 165 Hic docet, et vitae tradit praecepta beatae.
 166 Multa per hunc disco, quae didicisse juvat.
 167 Tu tantum flores, tantum proponis odores,
 168 cedere te geminis fratribus ergo decet.
 169 Haec mea censura est. Jubeo substringere vota.
 170 Instanti verbum tristius addo : nego.

MARCUS CAECILIANUS SASAFRAS PHARMACOPOLA URANIAE.

U3_3 v.1 Servo fidem. Quae nuper eram tibi munera, Virgo
 2 mittere pollicitus, qualiacumque fero.
 3 Sarcina si grata est, cum nostri interprete charta :
 4 scribenti fulsit stella benigna mihi.
 5 Quae precor, ut nostros animosius impulit ignes ;
 6 Uranie, foveat sic quoque Diva tuos.
 7 Et, nisi me fallunt animi commenta, fovebit.
 8 Leniter aspira : jam sacer ignis erit.
 9 Nec sum adeo thalami sertis indignus, opinor :
 10 tot clarus titulis nominibusque procus.
 11 Sive meae spectentur opes, seu spectet agendas.
 12 Idem divitiis, qui valet, arte valet.
 13 Nemo (velim quae) tora confertur in urbe,

14 clarior exaucta est Fama duobus avis.
 15 Materno succrevit honos : Fortuna paterno.
 16 Moribus hic, censu profuit ille suo.
 17 Dicere si fas est sine laudibus ullius olim
 18 ditior in terris vix apotheca fuit.
 19 Adriacae quidquid puppes, et Gallica pictae
 20 lilia ; et Hispani classis onusta vehit.
 21 Quidquid convasat diversi ex partibus orbis
 22 Amstela : veliferis Amstela dives aquis.
 23 Nos penes invenias. Parvum mirabere Mundum
 24 angustasse meos, ostia tanta, Lares.
 25 Quanta tibi ostendam, Virgo, miracula rerum !
 26 Naturae quantis te cumulabo bonis !
 27 Nec confusa jacent, quamquam genus omne supellex
 28 implevit, versum splendidus ordo facit.
 29 Amphora, trullae, orbis, paterae, chrysendeta, capsae :
 30 omnia sunt forulis rite locata suis.
 31 Pyxides innumeras vario fulgere metallo,
 32 ex his tornatum stare videbis ebur.
 33 In quibus aut nitidae, concharum pignora gemmae,
 34 aut mira electri vis piperisque latet ;
 35 sed piperis glauci, nostra hac aetate reperti
 36 nunc primum stomachi claustra calore fovet :
 37 tunc quoque cognati rodunt cum viscera vermes.
 38 Hoc piper est albo carius atque nigro.
 39 Olfacies miris pollentes viribus herbas :
 40 quas Epirus alit, quasque Canopus alit.
 41 Bulborum hic tunicae, calamus, colocasia, cannae
 42 innatat huic ardens, huic aqua vivo vitro.
 43 His oculis casiae messis, costumque resectam,
 44 ex Oriente recens his tamariscus inest.
 45 Spectabis dentes immensi ponderis albos :
 46 gerulae quantos ora tulere ferae.
 47 Ovum Phoenicis : desectam Gorgona collo :
 48 alipedemque lupum, Niligenamque canem.
 49 Nec, quia paremus medicis, nos vilis aequo,
 50 state gradu positos inferiore putes
 51 praescribunt, sed quid sine nobis ipse Machaon
 52 possit ; et intonsi Filius ipse Dei ?
 53 Praescribant et nos in famam exurgimus olim :
 54 et nos fomentum, consiliumque damus.
 55 An medici possunt apices male pingere soli !
 56 Possum et ego dando nil dare, ne Hippocrates.
 57 Chaldaeis Arabum vicinam calleo linguam.
 58 Nec non Cecropidum nota Pelasga mihi est.
 59 Gundora Cosmopoli, celebres ubi degimus ambo,
 60 collatus nobis quid nisi fungus erit ?
 61 Certe Burrano jam saepius argumentum
 62 correxi. Experto certior usus adest.
 63 Scripserat abrotonum : quia pro pulmone caduco,
 64 hellebori sucus substituendus erat.
 65 Talis ego sed non memorarem talia multis :
 66 ni de te nollem non meruisse bene.
 67 Utque nihil dubites de nostra divite gaza :
 68 in rem praesentem ducere dona queunt.
 69 Mittimus arcani munus, caeleste liquoris.
 70 Crede mihi : paucis cognitus iste, liquor.
 71 Quas Sol exurgens lustrat mediusque cadensque ;

72 collectae huc omnes ingrediuntur opes.
 73 Inter eas praestat peregrini germinis humor,
 74 radice expressus, decolor Inde, tua
 75 creditur affines traxisse ex arbore vitae.
 76 Reliquias : felix dum Paradisus erat.
 77 Cara simul sese diffudit potio venis.
 78 Florida continuo permeat ossa vigor.
 79 Mittimus et lapidem decisum ex Perside capra.
 80 Majorem neque Rex forsan Iberus habet.
 81 Hunc lapidem serva fulvo pretiosior auro,
 82 pellere contritus cuncta venena potest.
 83 Vidimus in nigram liventia corpora mortem.
 84 Protinus expulsa convaluisse licet :
 85 quamquam etiam est auri liquefacti copia nobis :
 86 Unde redit solidum ; fenoris ampla seges.
 87 Praeparo lucentes guttas, tradoque bibendas.
 88 Haustus hic aegrotos mortis ab ungue rapit.
 89 Mittimus et cyanen, et pingua Poppaeana
 90 haec acuunt formam, conciliantque decus.
 91 Addidimus nardi fibras, serpillam marina.
 92 Verrucas abigit sucus uterque genis,
 93 ut flos aspalathi, maculas, ecce, omnia tempto :
 94 dignus ut inveniar sponsus amore tuo.
 95 Ture quoque incenso te sum veneratus ad aram :
 96 ac si de magnis sis tribus una Dea.
 97 Cum Trivia Pallas, Juno sint numina magna.
 98 Praeferet, Uranie, te tamen ipse Paris.
 99 Heu mihi ! si incensum veluti tus fertur in auras :
 100 sic tuus in ventos omnis abibit amor.
 101 Et quia te audieram, multorum (ignosce) procorum
 102 stante supercilio dissimulasse preces :
 103 pertimui merito, si juncta superbia formae est,
 104 ne quoque dura mihi difficilisque fores.
 105 Sed metuo frustra : famaegue licentia saepe
 106 peccat, et insontes arguit esse reos.
 107 Te quam formosam tam suspicor esse modestam.
 108 Nullum tu tristem mitis abire manus.
 109 Evinctis myrto foribus suspendo corollas.
 110 Suasit, et has vario flore ligavit amor.
 111 Unus in his flos est : non obliviscere nostri.
 112 Immortalem alii vel sine fine vocant.
 113 Ut gemmae semper vireant, neque rure rigentur
 114 Lethaeo ; lacrimis immaduere meis.

URANIA M. CAECILIANO SASAFRAS PHARMACOPOLAE.

U3_4 v.1 Vix contacta fuit transmissa voluminis ora :
 2 olfeci votum, pharmacopola, tuum.
 3 Hic vel amor, dixi, vel odor, transpirat amoris.
 4 Quidquid id est, halat, nescio qualis, odor.
 5 Vincula dissolvo scripti lectura tenorem.
 6 Qui scripti tenor est, vitae erat ille tuae.
 7 Non bene discernas : an epistola fragret odore
 8 fortius, an stulto flagret amore magis.
 9 O Sasafras, Sasafras : quae te dementia cepit ?
 10 Mansisses, melius Caeciliane domi.
 11 Illa quin potius sponsam regione requiris,

12 trudit ubi glaucum florida virga piper.
 13 Improbe mercator, sanctique oblite pudoris :
 14 in qua caeruleum crescit aroma plaga ?
 15 Nempe in qua ponit Phoenix Titanius ova :
 16 cum nullum tamen haec unica ponat avis.
 17 Comparis est expers Senior juvenescit in igne ;
 18 seque novum ex busto suscitatur ipse cinis.
 19 Vidistine lupos pennatos atque volantes ?
 20 Vera loquar : pennis tu sine Marce, volas.
 21 Vidistine canem generatum gurgite Nili ?
 22 Atqui istum fluvium pertimere canes.
 23 Ut canis e Nilo , naturae ex fonte videris,
 24 hoc est, exigua mente bibisse parum
 25 te tamen Hebraei gnarum et sermonis Achivi
 26 jactas ? Ceu lingua gnarus utraque loqui.
 27 Ut credam toties deprenso caedere ventos :
 28 fallacique procul fixa ferire sono !
 29 Qui semel assuerit ceris mendacibus uti :
 30 aerium, nullo tramite, scindit iter.
 31 Ludit, et ambiguus verum praetervolat alis.
 32 Tam leve remigium gloria vana regit.
 33 Ergo meus Sasafra etiam tonat ore Pelasgo !
 34 Dii faciant, laudis summa sit ista tuae.
 35 Longe alio sed vos titulo proverbialia vulgi.
 36 Condecorant : quae si vera, peritus homo es
 37 quam vereor, ne nunc etiam jacularis in altum :
 38 ut levis a tergo sibilat aura tuo.
 39 Forsitan idcirco, quod Graecum saepius album
 40 miscueris ; meritum Graecule nomen habes.
 41 Haec inter clamas : et nos emergimus olim.
 42 Nos quoque jam medici non sine laude sumus.
 43 Echo clamat ad haec : et vos occiditis olim ;
 44 adque necem vires consiliumque datis.
 45 Unde autem tales animi, phalerataque verba ?
 46 Aestu quo pelagi tanta procella fremit ?
 47 Ventosum pectus magnis siphonibus inflat
 48 Aeolus : hinc fastu spuma superba ruit.
 49 Pharmaca miscentes raro tam magna loquuntur.
 50 Non est multorum dicere : tantus ego !
 51 Sors tenuis vestra est, major jactantia rerum
 52 saepius : et mimum luxus inanis agit.
 53 Suspectas crocodilus opes ostentat et alcis ;
 54 pendulaque Ionii barbara monstra maris.
 55 Ex Samio confecta luto, stannoque Britanno,
 56 occupat ingentem plurima testa locum.
 57 Heliadum crustas aperi : totam excute thecam :
 58 invenies, praeter pauca grana nihil.
 59 Caesareas facies, musiva insignia, regum
 60 effigies videas praeradiare foris.
 61 Fulget, io, vacuis paupertas splendida vasis.
 62 Coniunctum imperium Croesus et Irus habent.
 63 Et tamen Epirum Pelusiacumque Canopum ;
 64 denique nescio quas saepe crepatis opes.
 65 Pauper es o Sasafra ? Et Regia munera mittis !
 66 Ferrea sim si non hoc ego pectus amem.
 67 Ferrea sed non sum : nec tu aureus esse videris.
 68 Ditior, ah, inopem cur spoliare velim ?
 69 Defraudare, nefas, donanda famelice serva

70 munera non tanti sunt tua missa mihi.
71 Contextam Cyprio misisti flore corollam.
72 Hoc signo fassus carpere velle meam.
73 Majori sed enim Domino servabitur illa :
74 cujus es indignus lambere, Marce, pedes.
75 Fragrat Achaemenio crinalis odore calyptra :
76 missaque ad ornandas dactylothea manus.
77 Mallem Nessaeo vestis mihi tincta veneno,
78 sordida Centauri sanguine, missa foret.
79 Indorum mures scribis redolere : quid ad me
80 Indorum mures ? Plus satis unus habes.
81 Helleborum, miror, cur non et miseris una :
82 Natus in Anticyrae cum videare sinu.
83 Corrigo : non miror. Sola haec tibi proderit herba.
84 Utere divitiis, Caeciliane, tuis.
85 Tolle cupidineum munus : minimeque decorum.
86 Non bene olet sponsus, qui bene semper olet.
87 Si nescis, rigidis assuevi cruda Lacaenis.
88 At Lacedaemonias balsama nulla juvant.
89 Idalius corrumpit odor juvenesque senesque.
90 Mollibus illecebris fama pudorque perit.
91 Fasti demonstrant. Annis secunda trecentis
92 casta, per unguentem perdita Roma fuit.
93 Foetorem hircinum malim submittere naso :
94 quam Paestane tuas, vel Sybarita, rosas.
95 Patricius juvenis sumptum spirabat amomum,
96 cetera nec Patriae dissimulandus eques.
97 Caesar odoratus ; suboleres allia, mallem,
98 torvus et indignans Vespasianus ait.
99 Protinus officii revocato munere motum.
100 Res ab honore suas jussit habere procul.
101 Est, ubi fragranti damnum letale creatur :
102 inque croco et myrrha mors inopina latet.
103 Nonne Tunetanus Muleasses captus ab hoste est ?
104 Sed prius et tunicae captus odore suae.
105 Addideras stacten. Pigmenta rubentia cocco,
106 nescio quae in concha versicolore natant.
107 Exornent aliae ficto medicamine vultum ;
108 ingenuus nulla noster ab arte nitet.
109 Virtus formosas reddit gratasque puellas :
110 quamque ea non unxit : turpis, anusque manet.
111 Tura quoque accepi : sed non accepta fuerunt.
112 Parce, precor, formae tus adolere meae.
113 Ergo tibi Pallas videor, vel magna Diana ,
114 vel magni conjunx Juno Sororque Jovis !
115 Haud ego me Divum caelesti dignor honore.
116 Me doceat Niobe non nimis alta loqui,
117 me doceat Semele , non exoptare ferocem,
118 nubibus obducto qui tonet ore, virum.
119 Costigenae proles didici ; discrimine quanto,
120 tangantur soli debita tura Deo.
121 Pomum inconcessum genetrix primaeva momordit :
122 continuo dentes obstupere mei.
123 Hinc procul este faces et pulvinaria Divum.
124 Aversor pomum rixa futura Phrygis.
125 Hactenus ad fatuum sceleratum incessere porro
126 mens est : atque utinam vis stimulusque foret ;
127 quo foderem meritum latus impostoris inepti.

128 Saltem jam nostri carminis ibis eris
 129 ibis eris : qualem lavit Sulmone poeta,
 130 felle prius, multo perfricuitque sale.
 131 Tantane nequitiae tenuit fiducia mentem
 132 et rabies et fraus inveterata tuam !
 133 Guttum Tartarei plenum dirique liquoris,
 134 ausus es incesta mittere, leno, manu.
 135 Vix tetigi, et tremui nares micuere supinae :
 136 pallidaque infecit luridus ora color.
 137 Ergo vitrum frangens hanc, dico, Cerberus offam
 138 devoret. Eumenides haec aconita bibant.
 139 Tune mihi philtrum ! Tu crudelissime philtrum !
 140 Philtra nocent animis, vimque furoris habent.
 141 Libera res amor est. Nullus Busiris ad aram ;
 142 nemo vel admoto cogit amare bove.
 143 Tune mihi philtrum cum tot furialibus herbis !
 144 Hic lepor, haec ars est, haec apotheca tua !
 145 Quid faceres hostis, qui sic illudis amator ?
 146 Extinctamne tuam me procus esse cupis ?
 147 Tune mihi philtrum Stygiae de lacte capellae :
 148 aut quibus exuta est pexa Megaera comis !
 149 Qui primus potuit talem componere sucum,
 150 et dare suspecto mista venena favo :
 151 ille etiam propriam potuit jugulare parentem :
 152 ille superjectum contumulare patrem.
 153 Ille trucidavit pulsa cum conjuge socrum,
 154 sustulit et natos ense vel igne suos.
 155 Tune mihi philtrum ! Qui te genuere leones ?
 156 Hyrcanae in silvis an peperere tigres ?
 157 Excisum scopulis invenit nauta marinis :
 158 lactentis nutrix turpis hyaena fuit.
 159 Matribus Haemoniis et amara Colchida peior,
 160 sanguine mutasti flumina versa retro.
 161 Per te sopitis Luna incantata juvenicis
 162 haesit, telluris non subeunte globo.
 163 Si mihi misisses manifesta piacula : virus
 164 castoreum, Euboici gramina nota soli ;
 165 aut strigis exuvias ; fortasse ignoscere possem.
 166 Talia non animum laedere sumpta valent.
 167 Fraudibus insontem vetitis voluisse puellam
 168 perdere, quid sontem, te meruisse putas ?
 169 I procul. I nostri funestum dedecus aevi :
 170 et pete cum sucis Thracia regna tuis.
 171 Simia cum gallo comitetur et anguis iturum.
 172 Sit species tumuli Culeus iste novi.

GERALDUS BATTALIANUS ALESSO ARCHIATER BOTANICUS URANIAE.

U3_5 v.1 Te salvere jubet, qui, si caritura salute es,
 2 ferre potest medicam Battalianus opem.
 3 Quae verbis alii non pondus habentibus optant,
 4 praesto ego : nec nostrum est salve et inane vale.
 5 Ille valet, jubeo quem nostra ex arte valere.
 6 Scribimus : et vitam charta salubris olet.
 7 Hanc aeger poscens recipit : simul atque recepit ;
 8 germinat afflicti corporis aegra salus.
 9 Incipiunt vivis artus revirescere ramis.

10 Ex radice nova pullulat arbor homo.
 11 Arbor homo inversa est : per nos exurgit in altum,
 12 quae jam spectabat fronde caduca solum.
 13 Optimus est olitor tali Galenus in horto.
 14 Semianimes truncos ipse animare potest.
 15 Quod nos arboribus sumus ; hoc pulcherrima nobis,
 16 si stirpem medicam diligis, esse potes.
 17 Morbus amor. Delicta juva. Tu vulnera sanas
 18 intima : tu plagis utilis herba meis.
 19 Inventum medicina die est : oracula certe
 20 ejus, honorari nos manifesta jubent.
 21 Ipse opifex rerum : nec scitur Apolline quisquam
 22 inter adorandos mitior esse Deos.
 23 Ipse modum reperit, mortales arte juvandi ;
 24 atque salutiferas sulphure sparsit aquas.
 25 Ipse salem per stagna sacrum canentia fudit :
 26 Unde suum Tellus, ceu Thetis uber habet.
 27 Promanant fontes : Baianaque litora juxta
 28 arcano scatebrae molliter igne tepent.
 29 Est aliquid, Divum concesso munere, tetram
 30 et scabiem, et quamvis posse fugare luem.
 31 Consule naturam. Cunctis animantibus usum
 32 indidit ; et nulli est dura noverca ferae.
 33 Saucius a telo dictamnum cervus et ursa
 34 plena remordenti sanguine quaerit apes.
 35 Sunt noti lapides avibus. Chelidonia dignum
 36 nomen habens, oculos sanat, hirundo, tuos.
 37 Unica quam multas dotes habet herba tabacum !
 38 Illa suas vires utilitate probat.
 39 Dissipat humores capitis, cerebrumque serenat.
 40 Exhaurit faeces, laetitiamque ciet.
 41 Si pituita gravat, nihil est praesentius illa.
 42 Solvitur, et rupta nube catarrhus abit.
 43 Praeterea expellit saniem, liventia plumbo
 44 vulnera, purgata tabe, coire facit.
 45 Partem mitto tibi. Partem servavimus unam.
 46 Utraque conjungi, te mihi dante, potest.
 47 Heu mihi ! quod nullis Amor est medicabilis herbis :
 48 nec medico prodest ars bene nota suo.
 49 Plaga sedet venis ; penitusque infixata medullis
 50 aestuat : et patuli vulnus amoris hiat.
 51 Uranie, tu sola potes miserata mederi.
 52 Ut valeam, votis annue Virgo meis.
 53 Sanabor, simul ac fueris Nicotia nostra.
 54 Nemo Dioscorides certior alter erit.
 55 An sumus indecores ? Meque aspernata rogantem
 56 negligis ? Ah nescis improba, te quis amet.
 57 Cogeris aegra tamen nobis medicantibus uti.
 58 Tunc simul argenti vena manusque datur.
 59 Si nullus toto medicus superesset in Orbe :
 60 omnis ad interitum deproperaret homo.
 61 Sunt fragiles artus : corpuscula nostra fatiscunt.
 62 Vagis in cunis floscule : moxque tepes.
 63 Vix orimur, morimur : pendetque occasus ab ortu.
 64 Exclamant tumuli : pulvis et umbra sumus.
 65 Causa patet. Pugnant secum et discordia semper
 66 sunt elementa sibi, saevaque bella gerunt.
 67 Compacti tamen his stamus, cadimusque vicissim.

68 Carpimur et nostra est vita ; perire semel.
 69 Vis leti violenta nimis. Nos frangimus arcum :
 70 objectu nostro crebra sagitta perit.
 71 Vel cadit in vanum, vel retro vertitur acta.
 72 Praesentem clypeum se medicina facit.
 73 Non unus tantum Rex nostram exercuit artem.
 74 In Ponto celebris laus Mithridatis erat.
 75 Et Salomonis erat. Medicamina Pontica nescis ?
 76 Ignoras, credo, quod fit Apollo Deus.
 77 Noster hic est fautor : cunctis praeponimus illum.
 78 Cedit Atlantiades : cedis Iacche pater.
 79 Ille quoque, in cautes trifidum qui conjicit ignem :
 80 et qui caeruleis per mare currit equis.
 81 Hunc penes est Tenedos, natalis et insula Delos :
 82 et viridis Cynthus, cum Pataraque Claros.
 83 Hunc penes et Delphi, tripodesque atque omne futurum
 84 mente potens sciri : quod fuit, est, et erit.
 85 Ejus ope exploro morbos in corpore clauso :
 86 quandoquidem cordis nulla fenestra patet.
 87 Lanificasque parum est nobis parere Sorores :
 88 nosque pati, lanam suppeditare colo ?
 89 O quotiens Parcae neverunt ultima fila,
 90 materiam medico substituente novam
 91 Atropos o quotiens jam jam scissura, quod instat,
 92 forfice rejecta sistere jussa fuit.
 93 Sic conclamatos mediis revocamus ab Umbris,
 94 Evae virque suus redditur, Eva viro.
 95 Nonne soluturae Lachesi vitale volumen
 96 tardamusque manus, inicimusque moram ?
 97 Tantum ut consequerer decus in patriamque referrem,
 98 (constat enim fama Dux medicusque sua ;)
 99 concessi Paduam, praeclari Antenoris Urbem :
 100 ussit dum calidum prima juventa jecur.
 101 Inde alias longo tractu peragravimus oras.
 102 Aemula Veronae Mantua visa mihi.
 103 Nec te praeterii Florentia, filia veris.
 104 Cum magnis ducibus non minor ipse fui.
 105 Aldrovandorum lustrata Bononia sedes.
 106 Excellit doctis urbs habitata viris.
 107 Ultima terrarum caput et suprema potestas,
 108 fovit successus maxima Roma meos.
 109 Notum Pontifici virtus clarissima factis
 110 reddidit. Optabam figere posse pedem.
 111 Abstrahit orator ferrugine clarus Ibera,
 112 vidimus occidui Solis utramque domum.
 113 Grandibus Hesperiae Madritum immistus obibam.
 114 Lauta invitati conditione sumus.
 115 Bis tria ut acciperem mercede talenta rogabat.
 116 Accubui mensae, quae prope prima fuit.
 117 Ulterius sed me rapuit festina cupido.
 118 Transivi pontem, Sequana late, tuum.
 119 Liligera procerum circumvallante corona,
 120 artis monstra meae conspicienda dedi.
 121 In desperatos clavam convertere morbos
 122 coepimus : Herculeis viribus aequa fuit.
 123 Depulimus febres infixas ossibus imis.
 124 Cessit ad infernum pestis abacta canem.
 125 Serpentes domui caneros : unique dynastae

126 calculus extractus paene trilibris erat,
 127 exutas podagra plantas salientibus haedis
 128 ilicet, et capreis fecimus esse pares.
 129 Me non vana loqui, sanatus munere nostro
 130 Parisiis senior scis Barabassar eques.
 131 Ille quidem proprio digiti nos induit auro.
 132 Anulus est fidei testis opisque meae.
 133 Crede mihi, Uranie : tibi quem donamus habere,
 134 fulserat in magni pollice Regis onyx.
 135 O te felicem, si me prius ipsa beatum
 136 feceris, alterius pendet ab alter ope.
 137 Dat Galenus opes. Vetus et vox publica vulgi est.
 138 Esse ratam, denis saecula plura probant.
 139 Nullus inops periit, nostram qui calluit artem.
 140 Si periit, nostri desiit esse fori :
 141 indignus, cui Pergamei lux fulserit astri :
 142 Hippocratis numquam sedit in ore favus.
 143 Curandis lustrum vix unum insumpsimus aegris :
 144 quinque per autumnos quae mihi poma data !
 145 Qualia in Hesperidum memorantur crescere silva :
 146 flavet ubi rutilis arbor opaca comis.
 147 Qualia et Alcides , domito decerpta dracone,
 148 injecit gremio, Deianira, tuo.
 149 Nam quid dissimulem ? Sunt lato praedia fundo :
 150 ridet ager : lacrimis vinea laeta madet.
 151 Stant arces : arx una sita est in vertice collis :
 152 altera vicinae flumina lambit aquae
 153 villa triplex. Pecoris custos : ubi Panque Palesque.
 154 Quot caelum stellas, tot numeramus oves
 155 respice causidicos : quos sicco in pulvere legum,
 156 inque mola juris versat egena Themis,
 157 confer eos nobis : mera mendicabula dices.
 158 Gaudent, si miseris sportula parva datur.
 159 Plus ego collegi trieteride callidus una ;
 160 intulerit decima quam Taracona sibi.
 161 Perdus et pernox tamen iste senilibus annis,
 162 Jus immetatum, Jus sine fine terit.
 163 Quid prosunt tituli, vituli si ad prandia desunt ?
 164 Pinguis ubi labor est, sed macilenta penus.
 165 Codice sudatur : modice cenantur. Aratrum
 166 ducitur in sterili nilque ferente solo.
 167 Nos aliis ventis velorum pandimus alas :
 168 flabra ferunt medicam prosperiora ratem.
 169 In pretio labor est hunc praemia digna coronant :
 170 nomen, honor, tituli, gratia, census, opes.
 171 Laeta Ceres stipat fecundis horrea spicis :
 172 Euhius, ut torrens, in nova vasa fluit.
 173 Infectum argentum factumque coruscat in arca.
 174 Sed facti multo copia major adest.
 175 Quanta eris, Uranie, si nos dignabere taeda !
 176 Ut fierem conjunx, ipse rogandus eram.
 177 Omnia quae pleno defert tibi copia cornu ;
 178 vix poteris praesens enumerare bona.
 179 Est mihi, sitque, precor, Paracelsi fontibus hausta
 180 nobilis ars. Aurum conficere ipse scio.
 181 Frustra Pactolus, cum Gange, Hermusque superbit ;
 182 caraque turbantis flumen arena Tagi.
 183 Artifices succendo nova fornace pyropos.

184 Aedificare parem Lemnius ipse nequit.
 185 Injectum tinctura facit flavescere plumbum,
 186 Mercurii mira conditus arte lapis.
 187 Secretum est, tacitis quod vix credatur Amyclis.
 188 Si petat Harpocrates, hoc aperire negem.
 189 Solus ego, fraterque meus retinemus in arcto :
 190 tertia, si faveas, conscia et hujus eris.
 191 Ecquid enim nostrum celarem pectus habentem ?
 192 Aut Dominae possem quid reticere meae ?
 193 Tum vero armillas, redimicula, cingula, peplum,
 194 quaeque voles, eadem fulva metalla dabunt.
 195 Tota ut chrysolithis ornata incedere possis,
 196 efficiam. Phrygia palla rigebit acu.
 197 Quando igitur festis matronae solibus ibunt ;
 198 pompaque femineum proferet alta pedem.
 199 Quae tibi se Nymphae, quaeve altera conferet uxor,
 200 agmineque ex omni conspicienda nurus ?
 201 Vestibus intextis auro gradieris ut inter
 202 sidereas noctu Cynthia plena faces :
 203 utque eadem, vultum cum mutat, Oreadas inter
 204 ambulat et pharetram pictaque tela gerit.
 205 Pauca loquor : votis multo majora sequentur :
 206 quam modo concipiat mentis imago tuae.
 207 Dum scribo ; peregre venit, ecce, auriga, vocatque.
 208 Splendida stat patulas ante quadriga fores.
 209 Ocius ad magni distantem nominis aegrum
 210 poscimur. Implorat dives Odornus opem.
 211 Sic medici colimur ! Sic summus et imus honorant.
 212 Terrestres populus nos putat esse deos.
 213 Et sumus. E caelo quasi lapsi astare videmur
 214 aegrorum lectis : primaque verba levant.
 215 Ad nostros aliquis convertit lumina vultus
 216 anxius. Hinc auram, mentem animumque trahit.
 217 Ibo : nec, ut spes est, vacuus mercede redibo.
 218 Stringere jam falcem messis et hora monent.
 219 Aurea messis erit. Tunc fertilis imminet aestas :
 220 aegrotum propior cum necis urget hiems.
 221 Cum gelido sudore gravis tremor occupat artus :
 222 fervidus imperiis Battalianus adest.
 223 Plura redux scribam, referens munuscula mecum.
 224 Quaecumque accipiam, te sine nulla placent.
 225 Utendum interea divinum suadeo germen
 226 quale novo Brasilum protulit Orbe solum.
 227 Benno puer, Domini chartam tibi tradere jussus,
 228 Hoc quoque cum cista divite tradet olus :
 229 erudietque docens. Quis finis et usus in illo :
 230 quid sibi cum juncto fomite cera velit :
 231 quidve chalybs, et acuta silex, et fistula duplex.
 232 Jamque vale. Missis, eia, vehamur equis.

URANIA GERALDO BATTALIANO ALESSONI, UNGUENTARIO.

U3_6 v.1 Exsecrer, an scribam ? Vix dum se penna resolvit.
 2 Eloquar, an sileam ? Mens in utrumque labat.
 3 Vix equidem, quae nos violavit Epistola, digna est
 4 aspectu : ne dum me referente vices.
 5 Sed nisi responsum quamvis invita remittam :

6 forsitan hoc ipso suspicione graver.
7 Imprudens potero tibi consensisse videri :
8 et, quae nequitia est, tu placuisse tibi.
9 Inque sinu ridens stolidum cantare triumphum
10 ante tubam ; victa simplicitate mea.
11 Miles es, an medicus ? Sua tantum facta putabam
12 jactare armatos, post fera bella, duces.
13 Illis hoc liceat, qui Martem et castra sequuntur,
14 vulneraque adverso corpore fixa gerunt.
15 Enumerent arces et propugnacula capta,
16 oppidaque a fundo versa potente manu.
17 Milite, quicumque es, sed tu jactantior omni,
18 ore tuas laudes magna sonante crepas.
19 Hostes in medio pulchrum est prosternere campo.
20 Hinc Ajax clarum nomen et Hector habent.
21 Quaeritur : immeritos quot jam mactaris amicos,
22 Pace, domi caesos ; turpiter, absque sago
23 indocto calamo accinctum, velut ense, dedisse
24 suspikor in stratis milia multa neci.
25 O vespillonem, bellatoremque togatum !
26 Inveniat nullum cui Libitina parem.
27 Si potes, haec jacta ; tua sunt Mavortia facta :
28 digna leonino carmine, dignaviro.
29 Murali aut querna lego navalique corona
30 ornasse Ausonios secula prisca duces.
31 Qualis te cingit ? Quam Battiliane mereris ?
32 Nempe sepulcralis debita jure tibi.
33 Portitor ipse Charon , Libitinaque funebre Numen,
34 imponet meritis hoc diadema comis.
35 Tot subitos Manes alium transmittis in Orbem.
36 Vix gladio strages tanta peracta fuit.
37 Unde notem, quaeris ? Quia nec micat ulla pudoris
38 Mica tibi : frontem sed sine fronte geris.
39 Scribis : ut exspirans ruptis mendacia fibris,
40 fallaci flatu trudere vela queas.
41 Grandia vela tument : Boreaque inflante videris.
42 Aeoliam ventis evacuasse domum.
43 Auras captanti pulmo non sufficit unus,
44 o medice in laudes ingeniose tuas.
45 Tene rear Romae Tarpeia in rupe morantem
46 ingenii specimen grande dedisse tui !
47 Tene suum voluit sancire Lutetia civem !
48 Hispani proceres te retinere suum !
49 In caput, unde fluis, converse, relabere Thybri.
50 Herme retro propera : Sequana curre retro.
51 Frigida cum calidis, uno contraria miscens
52 ore, nihil certi noster Alesso refert.
53 Non ita se mamma jactant Alemannide pasti.
54 Natio, ni fallor, verius ista sapit.
55 Nec tam terribiles fando dat in aere saltus.
56 Dissimulat placide non sibi visa prius.
57 Certa fides famae : notamque odor attulit auram ;
58 (nos penitus naso stulte carere putas ?)
59 Extra Teutonicae fines, vicinaque nullum
60 diceris ad Gallos septa tulisse pedem.
61 Finxisti mores per mundum errantis Ulyssis :
62 inque Foro tantum mirus agyrta volas.
63 Deprensus charta quater es simulatus in una.

64 An dubitem, quin et sit simulatus amor ?
 65 Sed nihil affirmo : credam tantisper amari.
 66 Nec mihi vena silex ; nec mea corda rigent.
 67 Visne tui summam scripti, verumque tenorem
 68 excutiam ? Strictim pauca relata cape.
 69 Exigam, ais, tecum laetos sine nubibus annos.
 70 Jam tristor : si tum nupta futura tibi.
 71 Tristitiam hanc minuas. Dic me non esse futuram.
 72 Sic peragam laetos absque pavore dies.
 73 Effugiesque diu letum, semperque valebis.
 74 Ut semper valeam, tu fugiendus eris.
 75 Depelles omnes, si quos contraxero morbos,
 76 praecipuum primo pelle, Geralde, loco.
 77 Munera, blanditias, reditum promittere cessa :
 78 a desideriis libera simque tuis.
 79 Nescio, quid sit ? Amo, cruciorque timore fruendi.
 80 Gaudeo, quod mulces : hoc tamen angit idem.
 81 Odisses potius meque aversatus abires
 82 sic mihi perpetuo vinctus amore fores.
 83 Inventum medicina die est. Et tale fatemur.
 84 Auxiliare pii Numinis istud opus.
 85 At multi ex nobis (nimis experientia certa est)
 86 nec novere tuum, nec timere Deum.
 87 Corporis humani fabricam mirantur : et ejus
 88 auctorem factis, moribus, ore negant.
 89 Dementes, Arabum ductus et signa secuti,
 90 militiam caeli consciaque astra colunt.
 91 Toti in visceribus causarum, Orbisque theatro
 92 condita rimantur. Conditor ipse latet.
 93 Consule naturam, cunctis animantibus usum
 94 indidit : et nulli est dura noverca ferae.
 95 At vos naturam vestris evertitis armis.
 96 Arma voco pilulas, pharmaca, triste garum :
 97 ceteraque ingentes functis implentia fossas
 98 instrumenta necis, non numeranda modo.
 99 His, puto, sat multos sine ferro aliove paratu
 100 caeditis. Accingi non opus ense latus.
 101 Adice : quod gratis relevet Natura dolentem.
 102 Vos aufertis opes, dum male fertis opem.
 103 Conjicimus causas morborum in corpore opaco.
 104 Dicere quod patiens debuit, inquit agens.
 105 Ars etenim nihil est, nisi divinatio, vestra.
 106 Tristis et infelix exitus acta probat.
 107 Caecaque Fortunae non tam dubitabilis urna est :
 108 quam quod in incertum vos schediasma datis.
 109 Saepius ambigitur : gallinane scalpserit uncis
 110 unguibus ; an Lachesis scripserit atra colu.
 111 Cum mors saeva furit jaculis : nos frangimus arcum :
 112 objectu nostro crebra sagitta perit.
 113 Jura, te Mortis telum avertisse vel unum :
 114 per te servatum funeris esse pedem.
 115 Cogaris aegra tamen nobis medicabilis uti.
 116 Si cogor : quid habes, dic, nisi nolle meum ?
 117 Jamne mihi morbos, extremaque Fata minaris ?
 118 Ut Dii te ! Mea Lux : ultima verba premo.
 119 Si nullus toto medicus superesset in Orbe :
 120 omnis ad interitum deproperaret homo.
 121 Lectio, si nescis, variat. Contraria multi

122 puncta tuis figunt, dissimulanda tibi :
 123 terrigenas plures subituros tardius Orcum :
 124 si medicus toto nullus in Orbe foret.
 125 Secula conversam refer ad Saturnia mentem :
 126 iudicis haec partes infitiantis agent.
 127 Tempore, quo ripae trudebant flumina mellis ;
 128 et secuit medios lacteus amnis agros :
 129 silvae tecta dabant, patulaque sub arbore mensas.
 130 Pressa quiescenti praebuit herba torum.
 131 Tunc, sicut tristi medicamine nullus egebat :
 132 sic quoque nec medici cura, nec usus erat.
 133 Quin, sub adhuc nulla fusco lanuginis umbra,
 134 corpora dicuntur sana fuisse Jove.
 135 Spica famem pepulit, vel proxima glandibus ilex :
 136 hausta sitim palmis pura duabus aqua.
 137 Barbatus tandem morbos invexit, et una
 138 barbatus medicos. Sunt mala mixta bonis.
 139 Hinc certe merito medici lanugo timetur.
 140 Quaerimus ex barba : quis sit habendus honos.
 141 Spes alit ille meas, numerat qui funera mento.
 142 Nescio, quot numeres, Battaliane, pilos ?
 143 Lanificasque parum est nobis parere Sorores !
 144 Qualibus imperiis jussa verenda probas ?
 145 Aut quibus exemplis tibi laudes asseris istas ?
 146 Dicere, vel fastu perdere verba, leve est.
 147 Nempe reformidant te coram scindere fila !
 148 Tardabisque manus, inciesque moram.
 149 Parca timet medicos ! Primi rapiuntur ab ipsa
 150 saepius, inversam praecipitante colum.
 151 Summus Apollo Deus. Nullum, dulcissime, dicas.
 152 Aut numquam, aut vilis pastor Apollo fuit.
 153 Innixus baculo, parilique instructus avena,
 154 prata per Admeti Thessala pavit oves.
 155 Illi ego sustineam thalamum donare jugalem :
 156 cujus nec Numen digner honore tori ?
 157 At raris opibus felix, aurique beabor
 158 fontibus, ah ! raras ipsa fatebor opes.
 159 Et tibi secretum Paracelsi fontibus haustum ;
 160 Mercurii mira conditus arte lapis.
 161 Crescere divitias, ais, hinc, ut femina crescunt.
 162 Tantum auri, quantum plumbea massa, refert,
 163 credere difficile est, plumbum flavescere posse,
 164 substituique novos semper in Orbe Midas.
 165 Utque sit hoc verum : pars non tamen altera vera est :
 166 Hoc te concessum munus habere Deum.
 167 Hocque dato, longas aures quoque habere necesse est :
 168 quantas Lydorum Regem habuisse ferunt.
 169 Si censura valet : certe non arbitror istos
 170 plus sapere artifices insipiente Mida.
 171 Parturiunt montes et vasa, incensaque fornax.
 172 Nascitur ex tanto grande labore nihil.
 173 Aureus incitur mus ignibus : aurea musca
 174 exit : sed numquam haec musca elephantus erit.
 175 Quamlibet attollant furnum, totisque laborent
 176 noctibus : in fumos ars tamen omnis abit.
 177 Ars abit in fumos : abit in proverbialia fumus.
 178 Cum fumo in fletum denique risus abit.
 179 Deflentur sumptus : defletur inutile votum

180 atque male impensum tempus, inopsque cinis.
 181 Est ratio ulterior tibi me, dilecte, negandi :
 182 candida Cyclopi nubere nolo nigro
 183 sperabam medicum : tu fabrum opponis amandum.
 184 Usu vix distant chymicus atque faber.
 185 An sumus indecores ? Per me potes esse decorus :
 186 dummodo virtutis sit tuus ille decor.
 187 Non me nobilior fuerat Galatea Sicana :
 188 respuit illa tamen te, Polypheme virum.
 189 Ergo recuso procum versantem forcipe ferrum :
 190 quamvis in sponsam Mulciber ipse petat.
 191 Plerumque est etiam tinctus fuligine morum :
 192 quem facies fuscatur, pectore carbo notat.
 193 Quanta eris Uranie, si nos dignabere taeda !
 194 Uxor ero medici. Nil, puto, majus ero.
 195 Atque adeo si te digner : portare merebor
 196 raptas de medio funere nupta faces.
 197 Sertaque sanguineis stillabunt humida guttis :
 198 quasque nuces spargam, turbida mittet eris.
 199 Auspicium thalamis ferali carmine bubo
 200 occinet : et peplum funebre sumet Hymen.
 201 Plura redux scribam. Moneo, ne plura : cremabo
 202 ter pede proculcans, injiciamque focus.
 203 Quodsi cum paeti foliis accesseris ipse :
 204 praeceps e scalae dejiciere gradu.
 205 Improbe ! quam famulus nobis tuus attulit herbam !
 206 Colchica an Emathia est : quod genus, unde domo ?
 207 Mitius inveni frutice hoc quodcumque venenum.
 208 Sive tuum Scytale, seu basilisce, tuum.
 209 Sera subit pietas. Pudet ah, pudet edere verum !
 210 Jamque etiam taedet, paenitet, atque piget.
 211 Confiteor : sumpsi concisi frusta tabaci.
 212 Per patulas nares, oraue fumus iit.
 213 Haustum Benno puer verbis, persuasit amicis :
 214 ille puer nequam, vernula pejor hero.
 215 Principio mirata fui : tum propter odorem,
 216 (fortis enim et vehemens, atque ferinus erat :)
 217 tum propter spiram toties ex caule retortam :
 218 qualem incantatus Thessalus anguis habet.
 219 Dicebam : quid non labentibus invenit annis
 220 Longa dies ? Prosit talis et herba mihi !
 221 Admoveique manum : subitoque horrore refugi :
 222 donec fumosum Benno paravit iter,
 223 sic, quae conditio vetus est miserabilis Evae :
 224 feminea nocui mobilitate mihi
 225 fistula corripitur : Brasiloque infecta veneno,
 226 qua patet in longum proluit ora tubus.
 227 Parsque supinatis, pars, ceu grave limen Avernus
 228 panderet, offensis naribus ire foras.
 229 Protinus insolita caligine turbidus aer
 230 aestuat : insolito turbor et ipsa metu.
 231 Mox vertigo quatit. Mutantur in ore colores
 232 egelidus sudor membra per aegra fluit.
 233 Attonitae similis, veluti Jovis ignibus icta.
 234 Dicor in obscuro procubuisse solo :
 235 torva tuens, adaperta sinum, dispersa capillos,
 236 scissa genas, pectus tunsam, soluta pedes.
 237 Qualis ab Ismarii decurrens vertice montis,

238 post thyasos Maenas denique lassa cadit.
 239 Benno puer risit : notae flevere sodales.
 240 Me quaedam comites deseruere meae.
 241 Tu quoque jam tolles altum fortasse cachinnum,
 242 successu tristi laetus : ut esse potes.
 243 Ad mecum redii, quae non et qualia dixi !
 244 Heu, quibus et quantis vociferata modis !
 245 Ah ! pereat, quisquis furialem hanc repperit herbam,
 246 quattuor insanis per juga tractus equis.
 247 Invadant illum morbi cum vermibus omnes :
 248 nullaque tabentem febribus herba juvet.
 249 Hoc illud sponsae munus dotale petendae :
 250 hac nempe illecebra decipienda fui !
 251 Ad tumulum et Manes praecedere dignior ipse es.
 252 Perfide quid dubitas Battaliane mori ?
 253 Siccine me miseram voluisti perdere leno :
 254 quam te crudeli fingis amare joco.
 255 Jam conclamatam, letique in faucibus aegram
 256 servare, officii pars erat una tui.
 257 Et sanam ad nigras deducere niteris umbras !
 258 Perfide, quid dubitas Battaliane mori ?
 259 Ausus es in calatho feralem mittere fructum :
 260 quo, puto, nil pejus Caucasus ipse parit.
 261 Ausus es ex illo sumptos suadere vapores :
 262 et sumo cerebrum sollicitare meum.
 263 Haemoniae malle m succos hausisse cicutae.
 264 Perfide quid dubitas Battaliane mori ?
 265 Ominor : exspectant te saxum et vultur et urna.
 266 Et rota et illudens arbor et unda fugax.
 267 Conscia flagitii jam te Mens ipsa flagellat.
 268 Haec tua Tisiphone est : haec tua Erinys erit.
 269 Non potes, ut tentes, meritas evadere Diras.
 270 Perfide quid dubitas Battaliane mori ?
 271 Scilicet Uranie non est rea turpius illo ;
 272 quem culpas ? Crimen solus Alesso luat ?
 273 Me me adsum, quae feci, in me convertite ferrum.
 274 Iste nihil potuit, sed tamen ausus erat.
 275 Sicne tibi illudi passa es miseranda puella !
 276 Impia quid dubitas et scelerata mori ?
 277 O nimis insipiens extincta lampade Virgo !
 278 Absque oleo fatuum digna subire chorum.
 279 Cum tibi canna data est, jam jamque admota labellis :
 280 eventus poteris signa notare mali.
 281 Signa cubile dedit : motae tremuere columnae :
 282 et sunt, quae Lemures exululasse putent.
 283 Cutiens alas insedit noctua tecto.
 284 Impia quid dubitas et scelerata mori ?
 285 Ter fuit accensus ; ter cereus exspiravit :
 286 aereque in summo turbidus arsit apex.
 287 Fistula ter sumpta est, et inhorruit aura tenebris :
 288 terque manu excusa, fistula lapsa fuit.
 289 Attollo lapsam : contraque haec omina pergo.
 290 Impia quid dubitas et scelerata mori ?
 291 Quid Mater Virgo, quid Natus Virgine dicet ?
 292 Avertet faciem tristis uterque suam.
 293 Haec sponso promissa fides ? Sic foedera sancis ?
 294 Haec illibato debita jura toro ?
 295 Si nescis, Brasilo quaecumque incenditur haustu,

296 foetentes animas turpis arundo facit.
 297 Sulphur odorata es, ruptique bitumen Averni.
 298 Impia quid dubitas et scelerata mori ?
 299 Qualia dilectus porro tuus oscula carpet ?
 300 Lilia qui casti cordis et oris amat.
 301 Ille tibi cedros silvae Libanitidos offert,
 302 Tu taxum praefers, Americumque laser !
 303 Ille Engaddinis nutritas collibus uvas :
 304 et tu barbaricum barbara germen oles !
 305 Ille botrum Cypri : quo nil fragrantius omnis
 306 Autumnus caeli, nil quoque majus habet.
 307 Tu caput et nares Hecateide polluis herba
 308 impia quid dubitas et scelerata mori ?
 309 O qui te fluvii, quae te maria ultima lustrent !
 310 Purgabunt maculas balnea nulla tuas.
 311 Non si praerupto, cursu despumet Araxes :
 312 conjungantque suas Oenus et Hister aquas.
 313 Non si mergaris toto Jordane profunda ;
 314 eluere hanc maculam Nereis ipsa queat.
 315 Callirhoe refugit : Crocale desperat et odit.
 316 Impia quid dubitas et scelerata mori ?
 317 Immo age et hyssopi cinere et salis imbre ruentis,
 318 squalida te lacrimis et miseranda lava.

SENSUS IV. GUSTUS. EPISTOLARIUM LIBER QUARTUS.

U4_1 v.1 HIPPOLYTUS SCARABAZA VENATOR REGIUS URANIAE.
 2 Quam legis, infectae conscripta cruore sagittae
 3 mittitur, Uranie, littera rubra tibi.
 4 Te media ex silva venator regius ambit.
 5 Si reputes, nulla parte pigendus erit.
 6 Laudo, quod infestos et paupertate notatos
 7 damnaris sanna, reppulerisque procos.
 8 Janua clausa aliis tua sit, precor, Aenea Turris,
 9 qualis erat Danaes : dum sit aperta mihi.
 10 Quid pictor, vel nasus Arabs vel mobilis Oscen
 11 ad votum facerent, deliciasque tuas ?
 12 Non dabimus, quod edas ; viresque instauret, et auctas
 13 roboret, et dicas : jam mea vena micat ;
 14 jam vigor ille redit : jam cor vivacius ictum
 15 sentio laetitia subsiliente quati.
 16 Quantumvis oculi, nares pascantur et aures :
 17 gaudia languescunt, si gula maesta domi est.
 18 Dic mihi, quid stomacho prodest aspectus inani ?
 19 Numquid odoratus te satiare potest ?
 20 Jejunos venter caret auribus. Improba numquam
 21 murmura placabit musicus arte sua.
 22 Exporrectus aper non pascit imagine vana.
 23 Armeniae bolos pharmacopola dabit.
 24 Ast ego cervorum medio de pectore sumptos ;
 25 fervet ubi calido pectore mollis adeps.
 26 Hi boli saturant, spissa accedente medulla :
 quaeque suum pingui sumina lacte tument.

27 Naturae genio, quaecumque domestica, semper
 28 fercula grata minus ; quaeque ferina, magis.
 29 Quaere urbis dominos : vitant populare macellum,
 30 si possunt. Silvis gratia major inest.
 31 Fumosus petaso, vitulum superabit obesum :
 32 mensarum lepor et gloria prima lepus.
 33 Forsan et aucupii regalis et alta voluptas
 34 juverit utentem : me magis illa juvat ;
 35 quae venatrices epulas ave Phasidos ornat.
 36 Cara ubi cum turdis Westphala perna jacet.
 37 Ad nos, ne ignores, etiam Piscatio spectat.
 38 In tria grassandi jus elementa patet.
 39 Non anguilla tibi, non mullus ab aequore deerit :
 40 non murena lupo, vel sociata scaro :
 41 et patinam implentes spatioso corpore rhombi ;
 42 primaque Lucrinis ostrea vecta scaphis.
 43 Da modo te facilem, viridemque admitte maritum.
 44 Perpetuo vireat sic tua forma bono.
 45 Nomine vel solo possem te forte mereri.
 46 Sim tuus Hippolytus : tuque mea Hippolyte.
 47 Scis, cujus Theseus fuerit pater inclitus Heros.
 48 Virtus in veteri semine prima latet.
 49 Quamquam devicta non dicar Amazone clarus ;
 50 aut captis Thebis ; Pirithoive comes :
 51 at non imbellem Latonia dixerit umquam.
 52 Sunt mihi cum saevis bella gerenda feris.
 53 Venator rigidus vix vero a milite distat.
 54 Certe eadem in silvis saepe pericla manent.
 55 Vulnus uterque facit telis armatur uterque ;
 56 instruit in caedem cautus uterque dolos.
 57 Saetiger ardet aper : contraque obnixus in hastam,
 58 ore canes rapido fulminat, ore viros.
 59 Nempe lacessito malis occurrere tauro :
 60 obvia qui veluti jactat in astra pilas.
 61 Unius in dentem cecidit Cythereius olim :
 62 sanguineque effuso planxit Adonis humum.
 63 Tu debellasti brutum, Meleagre, furorem :
 64 praevenit telum sed Tegeaea tuum.
 65 Quod minime credas : timidus quoque subsilit ira :
 66 tutatur pellem bellua quaeque suam.
 67 Ardua terribiles surgunt in cornua cervi :
 68 cum stimulat Furiis exagitata Venus.
 69 Insiliunt ursi : crassaque morantia mole
 70 corpora, et a plumbo saucia, fraude levant.
 71 Assurgunt bipedes, et cespitem vulnera celant.
 72 Vix Helice major, vix Cynosura Polo,
 73 amplius audemus. Noster tota Africa saltus :
 74 tota est Europe : tota quoque est Asia
 75 caeduntur tigrides : mordet venabula pardus
 76 cumque leone suo capta leaena gemit.
 77 Amphitryoniam deposcat talis arena :
 78 et quos Carpophoros Martia Roma tulit.
 79 Ipse stupens nostros Gradivus saepe labores,
 80 attonitos, visa strage, retorquet equos.
 81 Principibus placuisse viris si maxima laus est :
 82 ut celebris lyrica laude poeta canit ;
 83 nos magis ex omni turba comitante placemus.
 84 Strenua pars Aulae. Maxima pompa sumus.

85 Claescent alii studiis : praecedimus omnes,
 86 instructos pennis eloquioque viros.
 87 Dianam , quamvis cerebro Jovis edita summi,
 88 cogitur a longe maesta Minerva sequi.
 89 Signa canunt. Haurit pavor exsultantia corda :
 90 Maenala Maenalia carmine rauca sonant.
 91 It campis acies certis distincta manipulis,
 92 fune ligatorum cum legione canum.
 93 Harpalos, Ichnobates, Melaneus, cum Laelape Theron,
 94 Nebrophones, Lachne Galla, Lacaena Nape ;
 95 multi, unusque globus : saltumque feruntur in unum.
 96 Moenia Brisaci mox capienda putes.
 97 Nos penes est ingens culter : (Deus ille Deorum)
 98 majorem, credo, nec Rhadamanthus habet.
 99 Nec Scanderbegi gladius se conferat illi.
 100 Creditur huic, nostra Numen inesse Deae.
 101 Servat in officio stricti reverentia ferri,
 102 subque metu legum caerulea castra tenet.
 103 Exigit et certas poenas nemorale tribunal.
 104 Figitur hasta solo, iudiciumque datur.
 105 Immunis nemo. Minimus quoque plectitur error.
 106 Facta aliquem peragunt solaque verba reum.
 107 Peccavit Satrapes ? Flectit. Peccavit ephebus ?
 108 Flectit. Peccabit ductor : et ipse luet.
 109 Non nisi bis dedimus poenas : tantum eminet artis.
 110 Saepius a magno Principe dona tuli.
 111 Arripe fortunam. Quid jam, dilecta, moraris ?
 112 Si placeo, dudum te placuisse scias.
 113 Et possem Dryades, flavas et habere Napaeas.
 114 Ex tot Oreadibus tu mihi visa prior.
 115 Finimus. Nova praeda vocat. Latratus in auras
 116 fertur : et aere cavo personat omne nemus.
 117 Pro signo appressi conjectum in retia cervum :
 118 quem bene ramosum porrigit albus eques.
 119 Hoc insigne mihi concessit Diva triformis.
 120 Est aliquid, tanto posse favore frui.
 121 Cum daret indulgens ; Triviae delecte minister
 122 Hippolyte , hoc nostro nomine, dixit, habe.
 123 Quantus honor ! Tuus esse cupit Scarabaza maritus.
 124 Quem Dea dignatur Virgo vocare suum.
 125 Cum jam claudendam vellem signare tabellam :
 126 rubraque Sapphiro cera premenda foret :
 127 En, lepus affertur. Dominae transmittite, dixi.
 128 Urania non est altera digna magis.
 129 Fige veru : tostamque dapem carissima sume.
 130 Augebit formam septima pulpa tuam.

HIPPOLYTO SCARABAZAE VENATORI REGIO URANIA.

U4_2 v.1 Quis mea venator necopinus limina pulsat ?
 2 Exhibet hirsutum charta notata procum.
 3 Scribendi mos iste novus, neque cognitus ante.
 4 Explevit calami stricta sagitta vicem.
 5 Nil tamen evincis. Nec te suspendere naso
 6 flante, diu texens verba dolosa, paro.
 7 Silvestres capreas noto venare recessu.
 8 Quaere alibi dammas. Non ero "Dama" tua.

9 Aeterno mentis stat votum adamante ligatum :
 10 unius in sponsi casta venire manus :
 11 quem peperit Virgo : qui se mihi praebet edendum ;
 12 non ursi plantas, hinnuleive jecur.
 13 Agnum caelestem vervecibus impia mutem !
 14 Aut vendam gemmam pro petasone meam !
 15 Sit procul a nobis talis dementia picae,
 16 praegnatis morbus, Virginis esse nequit.
 17 Atque hoc propositum flectetur munere nullo.
 18 Non nisi cum vita finiet atra dies
 19 egregio potes ore quidem Scarabaza, ferinae
 20 in laudes, plus quam Tullius, ire tuae.
 21 Sint tua gallinae Numidarum fercula nigrae :
 22 vulnereque agresti fixus et emptus aper.
 23 Sum contenta mea, modicis cum pultibus, offa.
 24 Frugales nondum desipuere cibi.
 25 Naturam paucis contentam, nutrio paucis.
 26 Quod satis est, tellus mitis ubique creat.
 27 Aucupio praestes quamvis Henricus ut auceps :
 28 nec curo illecebras ; nec mihi Caesar eris.
 29 Forsitan Uranien escae dulcedine falles !
 30 Pauca velut volucrem fallere grana solent.
 31 Non adeo rudis est, caecaque cupidine fervet :
 32 ut mox in cassas decipienda cadat.
 33 Es quoque piscator : sed amantis displicet hamus.
 34 Obvallata procis omnia tuta timet.
 35 Namque ut me capias, Siculi murena profundi,
 36 cumque sacro mullus creber in ore tuo est.
 37 Ah, quotiens leno promittit grandia cete !
 38 Grandia : sed postquam ducta puella fuit !
 39 Post noctem, in minimos pisces promissa dehiscunt.
 40 Saepe nec in mensa gobius unus erit.
 41 Ut tamen et praestes : non sunt halieutica cordi.
 42 Si repleat ventrem tosta farina, sat est.
 43 Disce meo exemplo, pretiosis posse carere,
 44 sit bene moratus venter : amabit olus.
 45 Estis, io, regum (sed proh dolor !) inclita pompa :
 46 invidiosa tamen, quin onerosa nimis.
 47 Quantum auri insumunt lato venabula ferro !
 48 Ingentes census prodigit hasta nocens.
 49 Debita pauperibus saturant alimenta molossos :
 50 implenturque canes. Esurit aeger homo.
 51 Punimus noxas rigidi de more Lycurgi ;
 52 plectitur extemplo vel levis error, ais.
 53 Te Themis appello : teque o Rhamnusia vindex :
 54 et, si stultitiae forsitan ara sacra est.
 55 Ludere an hoc non est ? Hoc Bacchanalia non est
 56 ludere ? In hunc finem regula juris abit ?
 57 Plectitis errores linguae sine crimine lapsae :
 58 impunita manent crimina vera domi.
 59 Impunita manet Venus, impunita libido.
 60 Crudelis feritas : barbaricusque rigor.
 61 Vastantur segetes, frustra plorante colono :
 62 spemque anni mediam trux populatur aper.
 63 Per sata praedator sine sepe et limite cervus
 64 cum grege, jam noras itque reditque vias.
 65 Una nocte vorant, ut matutina metendum
 66 falx nihil inveniat : Baucis amara flect.

67 Quae lacrimae ac gemitus ; Cereris cum filia rapta est !
 68 Hic avidis rapitur dentibus ipsa Ceres.
 69 Nec rapuit Pluto curru, vel Juppiter ullus.
 70 Abstulit infami gutture bruta fames.
 71 Agricolae intentat Nembrodis dura querenti
 72 verbera. Vis aequum laesaque jura premit.
 73 Ut sileant leges captivae, tempore belli :
 74 tempore cur Pacis, vestra per arma, silent ?
 75 In quo iudicio cum risu absolvitur ullus,
 76 ridens ipse reus, supplicioque ferox ?
 77 Rusticus in praeda silvae deprensus iniquae,
 78 ocus abstracto corpore et aere luit,
 79 sic scelera increscunt, quae non a iudice cultro,
 80 sed gladio potius discutienda forent.
 81 Non pensant damnum vani ludibria ferri.
 82 Ense opus est cervix strictius ense cadit.
 83 Dignus, qui torquet miseros, Actaeonis instar,
 84 membra suis canibus dilaceranda dare.
 85 Hoc etiam audivi, vobis nil crudius esse :
 86 saevitiae nullum ponere posse modum.
 87 Cumque feris, interque feras sine fine vagando,
 88 in veras tandem degenerare feras.
 89 Venantis Satyri rabies mitescere nescit ;
 90 sanguinem ad humanum bellua sternit iter.
 91 Me miseram ! Quali fuero nuptura marito !
 92 Heu, fuge Centauros, casta puella fuge !
 93 Nonne suam Cephalus confinxit arundine Procrin ?
 94 Et tamen occisae verus amator erat.
 95 Quod caput in silvis inter dumenta moveret ;
 96 dum putat esse feram, cuspide fixit heram.
 97 Dic mihi : silvestrem quicumque eviscerat unum ;
 98 quot distat stadiis a lanione bovis ?
 99 Diripit et costas, et tergora nudat uterque :
 100 sanguine commaculant caedis uterque manum.
 101 I nunc, et lituos, veroque simillima Marti
 102 proelia venatum, Caesare digna, cane.
 103 An tibi bellator fortissimus esse videris,
 104 quod jaculaturus post fruticeta lates ?
 105 Quantum ergo facinus, cervum fixisse sagitta !
 106 Eminus adversum glande ferire lupum ?
 107 Hannibal in lepores, in Poenum quando leonem
 108 Scipio pugnasti, vel Calydonis aprum ?
 109 Nec tanti mihi sunt monstrosa vocabula vestra :
 110 indomitae mentis somnia, verba nova.
 111 Non magnis opus ingeniis, aut tempore longo.
 112 Fingere Boeotus talia quisque potest.
 113 Finge, quod horresco : (sed et hic liceatque licetque
 114 fingere.) Quid facerem, si tibi nupta forem ?
 115 Triste ministerium, linguam ignorare mariti :
 116 sic tu sis Indus, vel Scythia ; Teutis ego.
 117 Non apte nubet Graeca aut Romana Cherusco.
 118 Mutuus alloquio conciliatur amor.
 119 Ut maneam caelebs, tua me monet ipsa Diana.
 120 Illa sacrae cultrix virginitatis erat.
 121 Dianae cultor cur non imitaris et illam ?
 122 Ergo plus animi femina, quam vir, habet ?
 123 Cujus vita placet, studiumque et torva voluptas,
 124 sola tibi virtus displicuisse potest ?

125 Vix jam persuades, auro quae fulgida jactas
 126 spicula, Parrhasiae dona fuisse Deae.
 127 Vis, tua ut Hippolyte dicar ; quia nomine gaudes
 128 Hippolyti. Quo te nomine cumque voces :
 129 certe non ille es Theseo sanguine cretus.
 130 Heu mihi ! dissimilis quam fuit ille tui !
 131 Ut Phaedrae insidias laqueosque exiret amantis,
 132 quos casto juveni spurca tetendit anus :
 133 contempsit Venerem, pretiumque precesque novercae :
 134 contempsit lacrimas supplicis atque minas.
 135 Excedensque aula, regali sede relictas,
 136 exul cum canibus maluit esse foris.
 137 Intravit silvas ; foeta et spelaea luporum.
 138 Tantum unam fertur pertimuisse lupam.
 139 Sume animos tales : spretosque Cupidinis arcu,
 140 impiger in solas dirige tela feras.
 141 Velle jubeas, saetas suis erue, cornua trunca.
 142 Taygeti et Cynthi per juga tende plagas.
 143 Parthenios saltus intactos, nosque relinque.
 144 Scis tamen exemptum Virginis esse nemus.
 145 Si potes uxores, ut scribis, habere Napaeas :
 146 has rogo, neglecta me, potiturus habe.
 147 Quod dixi, repeto, conjunx venatica non sum
 148 quaere alias dammas : non ero "Dama" tua.
 149 Muneris oblatis quam paene oblita fuisset !
 150 Scito tamen : quod non Gellia fusca vocet.
 151 Ipse tuum leporem, cum sis deformior urso,
 152 turpibus a naevis emaculandus ede.
 153 Virgo satis pulchra est, quam nulla piacula foedant.
 154 Casta verecundi jam decus oris habet.

U4_3

MARCUS RUMPOLDUS CARALLA, COQUUS PALATINUS URANIE.
 v.1 Si licet, et pateris (quid non patiuntur amantes ?)
 2 si non es corpus, Virgo, perosa tuum.
 3 Haec tibi post epulas (neque enim jejunia curo :)
 4 scribit Rumpoldus verba legenda coquus.
 5 Scribit Amor potius : nam quid facundia nobis ?
 6 Non didici multis esse disertus homo.
 7 Facundus satis est, opulentus, dives, opimus.
 8 Si videas, dices : hunc sua forma beat.
 9 Testatur vultus, quae sit fortuna culinae.
 10 Tam macies procul est, quam truculenta fames.
 11 Qualis in aetherio ridens procedit Olympo.
 12 aspectu fratris Cynthia plena sui.
 13 Talis ego pleno qui molliter ore renidet,
 14 nonne tibi optandum dixeris esse virum ?
 15 Nec refert : alti quod non sim sanguinis a me
 16 nobilitate potens incipit esse genus.
 17 Saepius ex agro consul sublatus in ostrum,
 18 deserto Latium vomere pressit ebur.
 19 Qui primi Ausoniae Populum rexere Quirites,
 20 non puduit proprio Marte parare cibum.
 21 Una manus ferrum, frustum bovis altera coctum,
 22 Coram legatis, non sine laude, tulit.
 23 Ante focum residens, Pyrrho responsa petenti,
 24 Fabricius , coqueret dum sua pisa, dabat,

25 ut tamen hoc etiam mecum, Dulcissima, noris :
 26 non adeo ignoti degeneresque sumus,
 27 ad regum gustum, Genitor meus inclitus annos
 28 ante quater denos, Archimagirus erat.
 29 Inde Palatini tribuere palatia nomen.
 30 Durat, et a quarto continuatur avo.
 31 Ergo mihi non est labor, arsve pudenda coquendi.
 32 Nec splendore suo nostra culina caret.
 33 Sol coquus est, et quid tali formosius astro ?
 34 Ni coqueret, frugum staret inanis ager.
 35 Nulla coronaret frigentem vinea Bacchum ;
 36 largior apricis collibus uva tumet.
 37 Si maurantur fructus, oleoque tapeta
 38 replentur : dives cella, penusque favis.
 39 Salve flos Clytie : qui te quoque Solis ad ortum,
 40 Solis ad occasum vertis, imago mei.
 41 Hinc insculptus ades nostris insignibus : hinc te
 42 annulus in digitis, raraque gemma tenet.
 43 Quondam etiam ex nobis aliquos afflavit Apollo :
 44 et dedit arguto fortiter ore loqui.
 45 Bilbilis est tectis magnis jam digna poetis :
 46 ex quo te vatem, Marce disertè, tulit.
 47 Qui placuit Romae : quem Flavius ultimus auro
 48 induit, et clavo, purpureaque toga :
 49 qui doctas aures acri perfudit aceto :
 50 qui piper ingenio miscuit, ore sales :
 51 monstratus digito, toti notissimus Urbi,
 52 dicitur excellens arte fuisse coquus.
 53 Delphicus ille tripus famosa oracula fundens,
 54 nonne coci primum fictilis olla fuit ?
 55 Bulliit, et sese paulatim erexit aquae vis.
 56 Lenis et in fundo Spiritus asper erat.
 57 Tandem fatidicus calor eructavit in auras.
 58 Non nihil est, tangi relligione foci.
 59 Proque focus bene tam, quam pro caelestibus Aris
 60 gesserunt veteres bella verenda duces.
 61 Dii fuerant olim : junctique penatibus amplis
 62 et Laribus, fanum constituere suum.
 63 Illorum nunc sum consors, hodieque sacerdos
 64 immolo. Gallina est victima, egoque popa.
 65 Displiceam fortasse tibi : quia sordida vestis
 66 est mihi : nec tali mantica digna proco.
 67 At non spernendus festis incedo diebus.
 68 Me quoque tunc Serum vellera pexa tegunt.
 69 Sunt longi cultri : rigidum manubria caelat
 70 Argentum bullis cingula lata micant.
 71 Est mihi praeterea textum mirabile, thorax.
 72 Schmausiaes tulerat saepe paternus avus.
 73 Scinditur hac illas. Medio protenditur umbo.
 74 Dependent vitrei, lucida signa, globi.
 75 Fumida gestantem praesagia protinus afflant.
 76 Scire datur : quo sit cena parata loco.
 77 Certius haud pluviam gradiens in litore cornix
 78 indicat, aut Euri flamina Luna rubens.
 79 Sit Fortunati famosus pileus : illo
 80 non mutem Chlamydis mystica dona mea.
 81 Quicumque induitur, gratis epulatur. Inempta
 82 atque aliena gulae gratius offa sapit.

83 Sed neque propterea vescenti irascitur ullus :
 84 nec dicit torve : quid parasite facis ?
 85 Instar magnetis thorax hic visus, amicos
 86 attrahit ; et vires conciliantis habet.
 87 Convivae arrident : vestisque est tessera mensae :
 88 secti a crystallo, symbola nota, globi.
 89 Hac visa, quamvis austeri ex hospitis ore,
 90 leniter ira cadit : gratia blanda subit.
 91 Munitus thorace suo defenditur. Adstat,
 92 assidet. Os, barbam denique tersus abit.
 93 Sunt, qui a Caesaribus tantum manasse favorem,
 94 sive ea Fortuna est, sive ea fama, probent.
 95 Aulus enim Caesar simulatque Vitellius Orbis
 96 dictus ; se cinxit nobiliore sago :
 97 ingentem patinam, clipeum sacrasse Minervae
 98 (hoc dederat nomen) publica fama canit.
 99 Orgia tunc princeps isto memoratur amictu,
 100 inter abundantes concelebrasse dapes.
 101 Ex illo quicumque gerit ; fataliter hospes
 102 omnibus, atque omni tempore gratus erit.
 103 Quantum erit, ex hoc si manicam tibi tegmine donem !
 104 Heres nostri assis, sicut amoris, eris.
 105 Det Pallas peplum niveam Latonia pallam :
 106 plus est Uranie, quod tibi, Nympha, damus.
 107 Huic manicae tunicam Junonis denique totam.
 108 Et Veneris ceston posthabuisse velis.
 109 Huic ego posthabeam trabeam, cinctusque Gabinos.
 110 Non minor in pago, si volo, consul ero.
 111 Istam, te ducta, certum est inducere vestem.
 112 Talis inest nidor : tam bene membra fovet.
 113 Quem tu, nostra diem, quali candore notandum.
 114 Ad tibi conjuncti prospera Fata, putas ?
 115 Ne curae subeant, epuli tunc rite parandi
 116 ipse dapes sponsus pectoris igne coquam.
 117 Tres statuam missus magno ut convivium rege
 118 judicet accumbens et Jove digna proco.
 119 Per pisces et aves sine fine Philoxenus ibit :
 120 per quidquid tellus undaque et aura foves.
 121 Oxygaro variare dapes, perfundere musto
 122 nemo me tota novit in Urbe magis.
 123 Prima acie statuam, materno a lacte reducti
 124 molle caput vituli : moxque sequetur anas.
 125 Offaque gallinae suco nutrita subactae :
 126 (lucentes oculos ista natata facit)
 127 castaneisque recens impletus mollibus anser ?
 128 Et par anseribus prodigiale jecur.
 129 Ova quoque, et matres addam, celebresque vitellos.
 130 Hos misto sapidos reddet aroma croco.
 131 Implebunt patulas strumosa tomacula lances,
 132 ventribus omento conveniente suis.
 133 Ficedulae venient : cumque his aurita lagopus,
 134 et scolopax. Primas semper hic ales habet.
 135 Tum pavo cum sideribus, caudaque micante :
 136 sic tamen, ut possis absque dolore frui.
 137 Nam multis vitam calida inter balnea rupi.
 138 Dura caro est ; certis ante domanda modis.
 139 Ponetur lardum : summoque exempta camino
 140 durati fumo sordida terga suis.

141 Adjiciam chelas cancrorum immane rubentes :
 142 quantas Eistadii pallidus Almo vehit.
 143 Pectinibus Venetis misti jungentur echini.
 144 Hadriacum mittet munus utrumque mare.
 145 Exin triticeis Hispanica moenibus olla,
 146 stabit in octonos aedificata pedes.
 147 Arx formosa gulae non totus Apicius armis
 148 expugnare queat. Ventre leonis, opus.
 149 Inventum Pandora suum Dea dicere posset.
 150 Uno terrarum continet Orbe bona.
 151 Porcum Trojanum pater appellare solebat :
 152 in quo, sicut equo, quot latuere duces ;
 153 fercula tot lateant mire mulcentia gustum :
 154 sana calore suo, rara sapore novo.
 155 Excerpas, quaecumque velis segmenta, vel optes.
 156 Pars elixa madet : pars tepet assa veru.
 157 Nam per adulterium mistorum mille ciborum,
 158 dulce sit hoc felix omnigenumque chaos.
 159 Conveniunt scombri, perdix, lucanica, turdi,
 160 galbula, nefrendes, damma, columba, lepus.
 161 His et mille aliis, Jovis admirabile rebus
 162 incoquitur cerebrum ; cum cerebroque femur :
 163 quod femur incoluit, velut incunabula, Bacchus,
 164 cum Mater Semele fulmine tacta fuit.
 165 Succedent bibuli, piperata opsonia, fungi.
 166 Languentem mulcent exacuuntque sitim.
 167 Mollia radentur succussae tubera terra,
 168 optima cum tonitru rupta profundit humus.
 169 Omnia quis memoret ? Post, mensa secunda sequetur :
 170 tum nebulae lactis, compositaeque nives :
 171 quales villa dabit compresso flore colostri,
 172 inspergam ficus, Italiaeque nuces.
 173 Adjiciam, si quae radix irritat orexin ;
 174 erucas, inulas, asparagosque super :
 175 cumque brevi lapatho lactucae stamina longae,
 176 bacca recens oleo pingue rigabit olus.
 177 Uranie, nondum tibi dens in talia prurit ?
 178 Promissis utique est mora saliva meis.
 179 O quoties dices : meliorem nulla maritum
 180 vel dare Juno mihi, vel potuisset Hymen.

U4_4 v.1 URANIA M. RUMPOLDO CARALLAE COQUO PALATINO.
 2 Accipe responsum. Nullius lautius umquam,
 3 quam tua, Marce, mihi charta locuta fuit.
 4 Tam bene conditam portantia verba salutem
 5 non poterant stomacho non sapuisse meo.
 6 Es coquus : apparet. Testatur epistola pinguis ;
 7 et numquam digitis infitianda tuis.
 8 Foetebat maculosa notis, fumoque culinae.
 9 Quaeso ubi scripsisti ? Multa litura nigra est.
 10 Nec tamen indignor : quis enim succenset amanti ?
 11 Mirari potui, quod licuisse puto.
 12 Te quoque defendo : quia non studuisse fateris ;
 13 nec fonti Aonio supposuisse caput.
 14 Pinguiaque ut tractas, sic crassa urgente Minerva,
 forsitan ingenium est non tibi pingue minus.

15 Ergo tibi faveo, quantum potes ipse favere,
 16 non malus es : causam simplicitate probas.
 17 Ceteri amatores, turba importuna procorum,
 18 prodiderant vitiis improba vota suis.
 19 Tu grato mentis candore modestius ambis
 20 inconcessa mihi, nec potienda tibi.
 21 Quid Rumpolde petis ? Speras conubia nostra ?
 22 Pro dape venalem Virginis esse torum ?
 23 Vera Maro cecinit : quid non speramus amantes ?
 24 Ut detur Mopso candida Nisa, petis.
 25 An quia jura potes vario confundere succo ;
 26 deberi sponsam me tibi jure putas ?
 27 Filia sum magni, caelestis origine, Regis :
 28 ipsius immensi portio parva die.
 29 Quantulacumque tamen, lixae miscebitur uni !
 30 Dicetur Regis Filia nupta coquo !
 31 Si non ollaris fumus tua lumina velet :
 32 perspicias, quam te fascinet ater amor.
 33 Quem, si non animi, certe fuligo camini
 34 reddiderit caecum, caecus amore furis.
 35 Clarae virtutis non est calor iste, colorque.
 36 Castius ille calet : purius iste nitet.
 37 At te suspiciam majorum forte beatum.
 38 Et genere et fama nobilis esse cupis.
 39 Ad gustum fateor dulcissimus, adque palatum es.
 40 Inde Palatini nomen habere reor.
 41 Quid si etiam a gustu Gustavus rite voceris :
 42 agnoscet Regem Suecia tota suum.
 43 Quo titulo nihil esse queat praestantius. Hoc est,
 44 illustrem quod te, magne Caralla, facit.
 45 Qualia, pro Superi, Clytien, insignia gestas !
 46 Sol coquus est. Flos huic assimilatur, ais :
 47 haud equidem explodo. Clari genitoris imago es :
 48 clara stirpe satus : vix Phaethonte minor.
 49 Altera Nympha tua est. Quid verso flore superbus
 50 expetis Uranien ? Altera Nympha tua est.
 51 Nobilis, Aethiopum quam quisquam fuscus in orbe.
 52 Invidiam voto jam facis ipse tuo.
 53 Tecum patricii nolint contendere Mauri :
 54 et proceres, quotquot torrida zona coquit.
 55 Sunt tua imaginibus fumosis atria plena.
 56 Est ubicumque coquus, fumus abesse nequit.
 57 Salve noster amor. Nidor tuus attrahit omnes.
 58 Ut verum fatear, me quoque paene trahit.
 59 Sed cave, ne propius dum forte accesseris ignem :
 60 (indiget igne coquus, dum parat arte cibos,)
 61 molliat afflatu ceras Vulcanus avitas.
 62 Istis in oculis gloria vestra sedet.
 63 Atque adeo, nisi provideas, tua defluet omnis
 64 cerea nobilitas, tacta calore foci.
 65 Sed quid majores, et quae non fecimus ipsi,
 66 jactamus ? Niti sanguine, vile nimis.
 67 Quos jactas proavos, habet et cerdonibus ortus :
 68 quique boves pascit, saetigerumque gregem.
 69 An pudet humani generis, primique Parentis ?
 70 Monstrato pomo, quod sumus, ille docet.
 71 Poena gulae, cinis est. Unus, peccavimus omnes.
 72 Quid strepis, Heroum noxa, pudende cinis ?

73 En, quali fastu sumunt sibi cornua lixae :
 74 qui detruncat olus, stemmata longa facit.
 75 Suspisor, ut minimum famosa in Phocide natos
 76 (vervecum patria est) te, sociosque tuos.
 77 Delphos usque venis : consanguineumque culinae
 78 Delphorum Tripodem, Delphica fana citas.
 79 Credo equidem, nec vana fides : mihi nescia ne sim,
 80 Boeotus patriam vis memorare tuam.
 81 Ah, bone vir, si quae Delphis oracula fundit
 82 plena Deo, tripodis nil habet olla tui.
 83 Nempe tibi veterem laurum, cristasque comantes
 84 vertice turrigero Bilbilis alta movet.
 85 Hinc quia prodierit Marcus cognominis : aevi
 86 gloria Romani, Pieridumque lepor.
 87 Qui tot salsa, procax piperataque carmina vulgo
 88 edidit. Hunc vatem quis neget esse coquum ?
 89 Hactenus : ut pepones et condimenta loquatur ;
 90 non omnes illum vatis honore colunt.
 91 At fuerit vates : sed non ex ordine primo ;
 92 quorum caesariem laurea justa premit.
 93 Barbara Pyramidum sileat miracula Memphis.
 94 Et sileat statuas Bilbilis alta suas.
 95 Nulla coquo posita est. Majori numine debet
 96 afflari, sacro dignus in aere coli
 97 Caesar honoravit : sed Flavius , impius, amens :
 98 qui potuit muscas vix bene ferre suas.
 99 Tanta mihi laus sit, clavo placuisse Neroni !
 100 Idem autem mimo praemia quanta dedit ?
 101 Marcus perpetuo supplex mendicat, et alget,
 102 omnibus in foliis esurit atque sitit.
 103 Frange toros, pete vina, rosas cape tingere nardo :
 104 haec sunt Hispani carmina sacra popae.
 105 Conviva est totus comissatorque libellus :
 106 nil aliud nostrum est, ipse fatetur, opus.
 107 Agnoscisne tuum, suavissime Marce, poetam ?
 108 I nunc, et sacris Vatibus adde cocum.
 109 Est tamen argutus : nimirum ut rusticus anser ;
 110 non ut olor stagni, Mantua docta, tui.
 111 Multa licet lepidas agitent epigrammata flammis :
 112 multa quoque obtusa cuspide trudit hiems.
 113 Frigidus, hinc illinc, varias in carmine febres
 114 spargit, et insulsos seminecesque jocos.
 115 Adde, quod obscenus : poni cum falce Priapi
 116 dignior ; hortorum ut terreat ultor aves.
 117 Sed nec adulator, sed nec parasitus in aula,
 118 scurraque lasciva turpior urbe fuit.
 119 Quin aliqui vestrum non degeneratis ab illo.
 120 In rhythmos saltem tota sagina fluit.
 121 Editis et grandes, adipata volumina, libros :
 122 in quibus ut primas dux Epicurus habet ;
 123 sic blando afflatu serpens malesuada voluptas,
 124 ex uno sensim serpit in omne malum.
 125 Praestantes medici de vobis multa queruntur.
 126 Perditis humanum decipitisque genus.
 127 Totque novi surgunt, coquitis quot fercula morbi :
 128 mors sequitur passu, corpus ut umbra, pari.
 129 Fabricios etiam, famae incrementa, citasti :
 130 Martia tractantes arma fuisse coquos.

131 Fabricios ! qui, dum lentem coxere, triumphis
 132 egerunt captos sub sua signa duces !
 133 Aude aliquid dignum longis annalibus Hunnos
 134 ejice : Germanis obvius ire Getis .
 135 Stes, licet, ad Rhenum, ripasque binominis Istri :
 136 ulteriusque rates Balthidos ire vetes.
 137 Sunt longi cultri : fulgent tua cingula bullis.
 138 Cui non obsistas, incutiasque metum ?
 139 Sis felix : cane "miles io". Te Marspiter, opto,
 140 adjuvet ; ut forti proelia corde geras.
 141 Ah ! quid ego votis nil proficientibus optem :
 142 scilicet in Suecos arma culina dabit !
 143 Legimus eunuchos, contra ducente Gradivo
 144 agmina, victrices conseruisse manus.
 145 Nemo coquos umquam nigri fixisse camini
 146 audierit summo rapta tropaea tholo.
 147 Cum fera bella tonant, gladii stringuntur et enses :
 148 haud videas cultro rem bene Martis agi.
 149 Scis torquere veru, sed non vibrare verutum.
 150 Aptior est thyrsus, quam gravis hasta tibi.
 151 In cortem, non in jaculantem pila cohortem ;
 152 arma tua in pullos Archimagire move.
 153 Gallinas mactare potes : non caedere Gallos ;
 154 qui gesa, et torva lilia fronte gerunt.
 155 Castra tua in mensa. Tunc formidabilis Ajax
 156 Taurorum septem tergora vasta quatis.
 157 Offers Trojanum pretiosa ob viscera porcum.
 158 Hoc donum cepas rusticitatis olet.
 159 Tu cave, ne similis fias, abdomine crasso.
 160 Illi, quam laudas, prostituisque, ferae.
 161 Turpe homini brutas animantum assumere formas.
 162 Vitandam Circen haec quoque caussa probat.
 163 Si tamen ulla tibi pecus assumenda videtur :
 164 saltem illam nolis dote carere sua.
 165 Esto igitur bellator equus, vel taurus arator :
 166 utque canis fidus, corde manique leo.
 167 Nempe leo in lepores ad cenam cuspide fixos :
 168 hostis ad armati murmura prima lepus
 169 laudo tamen fortemque Gyan fortemque Cloanthum.
 170 Post hos Rumpoldi gloria major erit,
 171 saltem nil trepidans audes spectare cadaver ;
 172 et quali ferro cumque parare decus.
 173 Quid ? quod et ornata cupias mihi veste placere :
 174 sed magis ornatum moribus esse velim.
 175 Dum coquis, assuetas sorde vitare memento.
 176 Munditiem serva praevallet iste nitor.
 177 Nescio quod thoracis inenarrabile textum
 178 commendas, miris nobile prodigiis !
 179 Si Nessi succo non est imbutus, et artem
 180 non sensit magicam, Colchide pictus acu ;
 181 Rem miram narras : dotes magnetis habere ;
 182 indutum gratis pellere posse famem.
 183 Perspicuos instar vitri clarescere nodos.
 184 Crassus at e multis unus, opinor, erit.
 185 Qui maneat strictus, reliquis impune solutis.
 186 Unicus exsolvi scilicet ille negat
 187 te primum expedias. Nodus crassissimus ille est.
 188 Libera sponte sua cetera turba cadet.

189 Sed neque, si nubam, longaevo tempore sanum
 190 nodosus thorax te tamen esse sinet.
 191 Talibus a nodis oritur nodosa podagra.
 192 Me miseram ! qualem tristis habebo virum !
 193 Parce tuis patinis : non sum patinaria Virgo.
 194 Venales animas tam levis esca trahit.
 195 Esau lente suum jus vili, vilior ipse,
 196 vendidit, o demens ! Quid gula saeva facis ?
 197 Quas mihi delicias et libamenta propinas,
 198 respuo : caelesti sum saturata dape.
 199 Non, ut edam, vivo : sed edo, Rumpolde Caralla ,
 200 ut vivam. Vita est vivere, non edere.
 201 Adde : quod ista brevis tua, nec sincera voluptas,
 202 trajectu modico deficiente perit.
 203 Omnis eam sapiens semper contempsit. Et infra
 204 se posuit, virtus cui pretiosa fuit.
 205 Aspice silvicolas veteres in montibus altis :
 206 inter et antrorum saxa, trucesque feras.
 207 Libarunt modicam Cererem, Tethynque propinquam :
 208 cum Sol occiduos gurgite mersit equos.
 209 Pro thorace tuo, lorica membra trilici
 210 terga catenarum perdomuere flagris.
 211 Proque globis vitreis, thorax quibus ille coruscat,
 212 vincula ferrati torta fuere globi.
 213 Infelix, quid agis ? Genium tantummodo curas ?
 214 Defrauda fraudi non erit iste dolus,
 215 Cum semel extremam tibi mors admoverit horam.
 216 Quae fixa et certa est non bene nota tamen
 217 ultima, quid dubitas : sed flebilis offa coquetur
 218 a Lachesi : quanta est, tota voranda tibi.
 219 Qua simul exhausta, satis est, dicetur, obese,
 220 (jam satis) ad plures, victima mortis, abi.
 221 Perque saginatum transibunt spicula collum.
 222 More novo, fies tunc cibus, ante coquus.
 223 Magnam instaurabis cenam serpentibus atris.
 224 In tumulo exspectat multa lacerta tuo.
 225 Vermibus in praedam cedet deforme cadaver :
 226 inque cavum lapidem defluet omnis adeps.
 227 Quando igitur defossus humo foetente putresces ;
 228 quem nunc sic pascis, dic, ubi venter erit ?
 229 Altilium barathrum, captivarumque volucrum :
 230 sorbens piscosos putida fossa lacus.
 231 Structa ubi triticeis Hispanica moenibus olla ?
 232 Arx formosa gulae praecipitata ruet.
 233 Esca cavo ventri, venter pinguissimus escis :
 234 quod sequitur, nosti ; perdet utrumque Deus.
 235 Haec bene perpendens, melius, quam Bacchus, amicam
 236 Uranien dices consuluisse tibi.

DIDACUS CAMPEGIUS VILLARONA ARCHITRICLINIUS MODIMPERATOR REGIUS URANIAE.
 U4_5 v.1 Villarona tuus, si nomen in hospite servi
 2 suspicis ; ut sperans optat, amansque vovet.
 3 O decus, Uranie totum mansurus in aevum,
 4 haec mittit Dominae verba legenda suae.
 5 Perlege : fortassis non displicitura loquentur.
 6 Offero me, si cui Nympha placere cupis.

7 Idque tuo, quae certa fides, meritoque bonoque.
 8 Promissis aberit justa querela meis.
 9 Si te blanda juvant, et delectantia gustum ;
 10 ut tenerum sexum blanda juvare solent :
 11 cella, penus mecum. Sicco madidoque beatus,
 12 subsidio promes condis utroque furor.
 13 Elige : non desunt praelis expressa Falernis
 14 Lesbique et Chiae dulcia vina notae.
 15 Ni mage nostra velis : quae Rhenus, Nicra, Mosella
 16 fundit, et Austriaci flava senecta cadi.
 17 Vina levant animos, augmentaque viribus addunt.
 18 Vincula tristitiae solvis Iacche pater.
 19 Significant nomen, jus in triclinia nobis.
 20 Summum, meque adeo principis esse loco.
 21 Arma gerant alii macrum spirantia fastum :
 22 vestiati ardenti murice sicca chlamys.
 23 Adque latus laevum dependant aurea clavis :
 24 qua tamen admissi nil reserare valent.
 25 Ast ego nec specie, nec cura fungor inani.
 26 A nobis pendent Bacchus et alma Ceres.
 27 Idcirco longe magis observamur in Aula.
 28 Re potior. Nil me nomina cassa juvant.
 29 Nec steriles tituli, nec vanus fulgor obumbrat,
 30 officii partes utilitate probo.
 31 Non minor est virtus instructam ponere cenam,
 32 ordine servato, tempore, sede, loco.
 33 Martis adornatas acies quam ducere campo,
 34 auditus fuerat dicere Caesar Otho.
 35 Refert : quadrata sedeas mensave rotunda.
 36 Posterior plures orbe figura capit.
 37 Signa probaverunt veteres Lunamque, Latini.
 38 Oblongis usus nunc prope major adest.
 39 Ars nova successit, non longo more recepta.
 40 Dapsilibus quadris lintea fusa jacent :
 41 sed tamquam in scaena. Spiras, variosque ferarum
 42 ac volucrum vultus carbasus alba refert.
 43 Assimulat saltum praedantis linea vulpes :
 44 assimilant dubiam linea cerva fugam.
 45 Velifera ex velo formatur longa triremis.
 46 Formatur torto stamine parva casa.
 47 Alarum gyros imitatur textilis ales :
 48 jam ferus accipiter, jam Jovis arma gerens.
 49 Miratur mimos lini conviva sequacis,
 50 miranti novitas ingeniosa placet :
 51 do signum. Lavat unda manus : mantelia tergunt.
 52 Quisque suo moniti discutere toro.
 53 Mox pleno incipiunt se Bacchanalia vultu
 54 prodere. Cum nardo regnat ubique rosa
 55 quid si me videas carpentem fercula dextre :
 56 seu fera silvestris, Pontica seu fit avis.
 57 Est aliquid, multis de milibus altile quodvis
 58 in partes scite posse secare suas.
 59 Ut sine conflictu, sine vi, quod in aere pendet,
 60 in patinam recidat : praecipitetque nihil.
 61 In leges peccat, qui vel primoribus escam
 62 contigerit digitis : polluiturque cibus.
 63 Mensam ac si, Phineus foedasset dira Celaeno
 64 unguibus, et rostro, proluvieque tuam.

65 Usque adeo certam juvat, atque experta requirit
 66 temperiesque manum, temperiemque manus.
 67 Pygargum scindam, sectumque in membra locabo.
 68 Iste, videns dices, ingeniosus homo est.
 69 Talia regales oculos spectacula pascunt.
 70 Crede mihi, ars pretio constat et ista suo.
 71 Gallia me docuit : praeceptaque sumptibus emi.
 72 Parisiis melior nemo magister erat.
 73 Prae Triphero docti sumus, et celebramur uterque :
 74 qui tamen Ausonia structor in Urbe fuit.
 75 Nam quoties fervet regalis coena : vocamur.
 76 Mirandum est, quod non Juppiter ipse vocet.
 77 Est urbs imperii, divo famosa Saboldo :
 78 laxat ubi primos Norica terra sinus.
 79 Nobilis hic vivo consurgit Curia saxo ;
 80 grandis symposii facta repente locus.
 81 Tempore quo laetis oleae redimita corymbis,
 82 in campos rediit Pax, Alemanne tuos.
 83 Pax epulabatur ; Pacis fuit ille triumphus.
 84 Ex phiala Pacis vina bibere duces.
 85 Misti Itali, Belgis, Suecus cum Teutone nostro,
 86 pascere concordem sustinere gulam.
 87 Intereram. Nam cuncta meo sub jure fluebant.
 88 Sedimus ad clavum : reximus arte ratem.
 89 Per vada, per syrtes et stagna tumentia musto
 90 ebria, me tenuit praeside navis iter.
 91 Quid confecta tibi jam vesca emblemata narrem ?
 92 Tota quibus procerum mensa referta fuit,
 93 expressus Brasila concrescit harundine sucus :
 94 dulcior ille favo, candidiorque nive.
 95 Materies habilis ducendis mille figuris,
 96 in genus aligerum, pinnigerumque genus.
 97 Quod natat, it, volitat ; Plastes dulcissimus auctor
 98 efficit, et vivis temperat ora notis.
 99 Ergo formosis simulacris omnia plena,
 100 arte voluptatum congeminante novam.
 101 Composui stabant inter bellaria Fauni ,
 102 cum lepido Dryadum, Nereidumque choro.
 103 Quattuor ex rigida castella siligine ducta,
 104 stabant cum pinnis (bina minora) suis.
 105 Hinc atque hinc fossae fossas impleverat humor
 106 citreus. In citreo gurgite lusit olor.
 107 Tritones suberant, conchas utrimque tenentes :
 108 unus odoriferas ejaculatus aquas.
 109 Stillavit croceus prasinis ex nubibus imber.
 110 Manarunt pressi vellera rore thymi.
 111 Manarunt liquidi Baccheo nectare fontes,
 112 gaudebat falli prodigiosa sitis.
 113 Inque comas fluxere rosae, fluxere ligustra
 114 fusilibus nimbis : sed tamen arte mea.
 115 Crateras magnos statuunt : dulcique Lyaeo
 116 et simul accensa est, relevata sitis.
 117 Tunc vero primum certatur amystide crebra.
 118 Vina coronantur : dempta corona fluit.
 119 Et quoties cyathi : tormenta coralia mistis
 120 ad numerum toties intonuere tubis.
 121 Haec super accessit fidibus Polyhymnia motis,
 122 in symphonicos ducta puella choros.

123 Continuo multae voces sonuere per auras :
 124 centum ac si Cumis ostia aperta forent.
 125 Ex uno ; vivat Caesar per secula, vivat :
 126 Austriaque incolumi Caesare, salva domus.
 127 Intulit et madidos titubans comoedia soccos
 128 sobria, Teutonico more, nec ipsa fuit.
 129 Nec sic displicuit : belleque et gnaviter actum est.
 130 Pacis agebatur, gloria, nomen, honos.
 131 Illi deliciae factae. Tegeaticus Ales
 132 Mercurius cum diis adfuit aetheriis,
 133 et diis aequoreis, et semideis Satyricis.
 134 Acclinis viridem praebuit herba torum
 135 Orpheus in silvis, silvam ad convivium traxit.
 136 Gressus ad numerum composuere ferae.
 137 Intentos citharae licuit spectare leones.
 138 Simia cum pardo visa ferire lyram.
 139 Caesaream rorans aquilam monstraverat Iris,
 140 fulminibus positus, hostis habere nihil.
 141 Ecce, trahebatur bellum ferale catenis.
 142 Haerebat nodis utraque vincta manus.
 143 Mulciber adveniens conflatos abstulit enses.
 144 Cyclopes pyrios eripuerunt tubos.
 145 Pro gladiis promunt falces, fit vomer aduncus
 146 cassis, et ex clipeo fit radiante ligo.
 147 Surgit laeta Ceres : et postquam sparsit aristas,
 148 alternos fecit ludicra Diva pedes.
 149 Vera loquor memori sunt haec mandata metallo :
 150 publicaue argenti sparsio testis erit.
 151 Hoc pueri norunt equites in arundine longa.
 152 Hoc videre senes : conscia vidit anus
 153 fixa refulgebant mediis umbracula campis.
 154 Frondibus intextis longior una domus.
 155 Cetera surgebant niveo tentoria panno :
 156 quae Tyrio ; summis plena fuere viris.
 157 Spectavere faces, discurrentesque pyropos.
 158 Festivo Siculus luserat igne faber.
 159 Stridebat totus flammis saliaribus aether.
 160 Evomuit rapidas plurima trulla faces :
 161 o si tunc coram, mea Lux, mea sola fuisses
 162 spectatrix operum, magnificaeque dapis !
 163 Me puto, Fortunae felicis imagine capta
 164 ambisses ultro : quam precor ipse modo.
 165 Fide tamen. Dabitur non una occasio talis
 166 laetitiae : referent gaudia pulsa pedem.
 167 Tempus erit, cum Rex Leopoldus primus habenas
 168 ceperit imperii, maxima Roma, tui.
 169 Augustam novus Augustus, Moenoque relicto,
 170 invisit, famulo qua fluit amne, Lycum :
 171 altera spes certa est. Invitat Boica tellus,
 172 Isara jam placidas obvia sternit aquas.
 173 Tunc epulis iterum geniosque vacare licebit,
 174 me sine nulla dies laeta futura redit.
 175 Ibimus, Uranie. Simul hinc, simul ibimus ambo.
 176 Te faciet comitem taeda petita meam.
 177 Signaturus eram : cum sculpta affertur imago.
 178 Artificis magni dicitur esse manus.
 179 Urbem, Epulum, fontem rubroque alboque scatentem,
 180 templaque, et immensas Urbis adumbrat opes.

181 Adjeci plenam vino spumante lagenam :
 182 Suecorum Regem quale bibisse ferunt :
 183 Cum Norimberga sua castra locasset Adolphus.
 184 Ejus reliquias credimus esse sacras.

URANIA DIDACO CAMPEGIO VILLARONAE ARCHITRICLINO REGIO.

U4_6 v.1 Labere cycnaea, qua scripta es, epistola penna :
 2 et pete monstrandas aere lapsa vias.
 3 Hic habitat noster Campegius. Hujus ad aures,
 4 inque manum, recto tramite ducta, vola.
 5 Forsitan invenies illum inter pocula laetum,
 6 curantemque penum, pampineosque cados.
 7 Aut sperata tori quaerentem foedera nostri,
 8 num rata sint : (spes est anxia dulce pati)
 9 respondebis ad haec : frustra te in vota retorques.
 10 Illa tulit Boreas trans glaciale fretum.
 11 Spes tua non placido pelago, ventisque secundis
 12 fertur arenosum, Didace, litus aras.
 13 Uranie Scylla est nautasque absorbet hiantes.
 14 Scylla quoque in Siculo gurgite Virgo fuit.
 15 Mille petita procis omnes eluserat una :
 16 te quoque Glauce deis annumerate maris.
 17 Donec ab infami Circe mutata venenum
 18 gurgitis et magicos horruit ipsa canes.
 19 Certius Uranie lenoni obnoxia nulli
 20 perstat in inceptis : nec timet esse rea.
 21 Nec timet haerentes latratoriosque molossos :
 22 si fuget aut fugiat mille petita procos.
 23 Tunc formidaret, si partiretur amorem
 24 rivales pepulit jam suus alter amor.
 25 Desine promissis speratam flectere velle
 26 nil profecturas ejice corde faces.
 27 Caelestis pharetrae gremio deprompta sagitta,
 28 altius in nostrum pectus adacta fuit.
 29 Nec, quia structorem te scripseris esse peritum ;
 30 artis ludibrium, Didace, curo tuae.
 31 Atque adeo jam nunc jubeo desistere coeptis !
 32 Sis licet oeconomus chironomusque simul
 33 prodigus emisti volucres praecepta secandi.
 34 Impensi census cui, precor, ede bono.
 35 Heu ! quanto satius bona Mens his empta fuisset
 36 sumptibus ! Annaei perlege scripta Sophi.
 37 Tu Senecam legeres indoctus, et osor honesti !
 38 Missa quoque, alterius littera ducta manu est.
 39 Quanta superstitione ! Tot ludere gestibus ante
 40 fercula, moroso cor subeunte metu :
 41 ne secet abrupte : ne culter futilis ictum,
 42 frustratamque manum ludificetur avis.
 43 Pallet ad errorem ; seu rupto fune securim
 44 fugerit attoniti victima torva popae.
 45 Ergo sollicito vultu ridendus inhaeret
 46 perdisci, et trepidus singula membra notat.
 47 Qualem nec Tuscus fortasse assumat aruspex :
 48 sacrificae quoties inspicit exta bovis.
 49 Rusticus ad stivam nugis non utitur istis,
 50 jucunde subigit non minus ille famem.
 51 Dente nigrum panem, vel glandes frangit arator :

52 quodque capella facit, Pastor et ipse facit.
 53 Vultus non variat : nullus tremor occupat artus.
 54 Suspensamque negat ludificare gulam.
 55 Et tamen haud paullo communi laetior esca,
 56 ridet pavones, carptor inepte, tuos.
 57 Et varios ridet mimos, quos edis edendo
 58 culter ei manus est. Hac capit ille salem,
 59 ille sub illicibus prandet, vivitque beate :
 60 et movet Assyriis Regibus invidiam.
 61 Quo pepones ? Sumit permixtis allia caepis.
 62 Quod sapit, hoc nutrit, regula ventris habet.
 63 O bone Campegi, si scires vivere laete,
 64 exires Aula : rus patet omne tibi.
 65 Addideras etiam, mutas te fingere posse
 66 formas ex lino. Textile surgit opus.
 67 Surgunt pantherae : fluitant delphines in undis ;
 68 in mappa varias te simulante feras.
 69 Carbaseae spectantur aves : in Sindone praesens
 70 psittacus. Et stricto corpore pavo sedet.
 71 Dic mihi : quid prodest operosas texere nugas ?
 72 Venter, non oculus, se saturare cupit.
 73 Displicet infelix industria. Quadra levatur :
 74 qua mota ingenium totaque pompa petit.
 75 At non in nugis vinum numerabitur, inquis.
 76 Quod Rex signavit de meliore nota.
 77 Nempe propinabis Gustavi Massica Sueci :
 78 quae Norimbergae postuma cella tenet.
 79 Omnis enim laticis, quem Rex admoverat ori,
 80 relliquias etiam creditis esse sacras.
 81 Sume, nec invideo, quantum potes ebibe, castam
 82 non premit Uraniam tam rabiosa sitis :
 83 ut veterem exstincti vappam desideret hostis !
 84 Ah ! quid sub tumulto jam bibet umbra suo !
 85 Ne mihi suspectos infundas, quaeso, liquores.
 86 Lesbia juncta viro, Lesbia vina bibat.
 87 Virginibus teneris libatur tutius unda ;
 88 quae nitet illimi puraque fonte fluit.
 89 Ebrietate calor geminatur, et inde libido ;
 90 Flammaque dat flammis, ignis in igne furit.
 91 Nonne vetat Sapiens flamenti intendere vitro ?
 92 In quo blanda natant vina, venena latent.
 93 Regulus interior, serpente nocentior omni,
 94 toxica diffundit, nec sinit esse merum,
 95 Ergo haustum virus cerebrum vertigine turbat.
 96 Mente caret ratio : mens ratione caret.
 97 Virginibus teneris libatur tutius unda.
 98 Vina levant animos : est, ubi vina gravant.
 99 Triste furensque caput nebulas exhalat opacas :
 100 inque humeros cervix fessa reclinat onus.
 101 A puteo nullum lymphatum lympham remittit.
 102 Insanos faciunt orgia, Bacche, tua.
 103 Tunc subit insuetis titubans audacia factis :
 104 cautior et rigidus desinit esse pudor.
 105 Paulatimque levem jacturam censet honoris
 106 avolat et numquam casta columba redit.
 107 Virginibus teneris libatur tutius unda,
 108 quae tacito passu culta per arva fluit.
 109 Rivulus ingenui trahitur sine labe liquoris.

110 Nullus Castalias inficit anguis aquas.
 111 Ah ! quotiens Virgo male fidens pocula sumpsit :
 112 moxque suum nomen perdidit atque decus !
 113 Florentem, ah, quoties Nympha invitatur in hortum :
 114 in quo flos, Fauni sectus ab ungue, perit !
 115 Vitrea virginitas, puroque simillima vitro.
 116 More vitri fragilis frangitur, inque vitro
 117 digna novem sertis, et adhuc sua lilia gestans,
 118 forte foris cenam casta puella petit.
 119 Post aliquot calices, lacerato stemmate, jam nil
 120 pota domum, praeter stramen inane, refert.
 121 Virginibus teneris libatur tutius unda.
 122 Nescio quid crudi vina saporis habent.
 123 Scilicet Uranie propter tua Caecuba nubet !
 124 Hoc pretium nostri vile pudoris erit !
 125 Captivam faciet Liber, vincitque Lyaeus !
 126 Ipsa tamen contra nomina stant, et agunt.
 127 Certe me, sensum complexa, monere videntur,
 128 istud ne fieri, serva futura, sinam
 129 nescio quae Pacis formosa tragemata jactas :
 130 laxat ubi primos Norica terra sinus,
 131 symposium, vidit quod quinquagesimus annus,
 132 symposium suppar, Sardanapale, tuo.
 133 Quamquam figmentis multum indulsisse videris :
 134 Uranie tanti non ea monstra facit.
 135 Pax epulabatur : pacis fuit ille voluptas,
 136 scribis, et Irenen apposuisse dapes.
 137 Si verum excutimus, si me non omnia fallunt :
 138 Pax ibi consumpta est. Sic epulata fuit.
 139 Audio : cum bellum, vinclis traheretur ahenis,
 140 artaretque seris nexa catena pedes ;
 141 subrisisse duces. (Flens riserat ipse Gradivus .)
 142 Praebuerit causam forsitan ipse jocus,
 143 vero : bella fuit pax haec comoedia belli.
 144 Sic et apud Plautum fabula bella datur.
 145 Inter abundantis Bacchi carchesia, sese
 146 ebria pro pacis pignore Larva stitit.
 147 Hoc pueri discent equites in arundine longa.
 148 Hoc sene cum tremulo curva videbit anus.
 149 Nonne vides iterum stringi pro falcibus enses ?
 150 Martia conflatus transit in arma ligo.
 151 Tolle, precor, Brasilis efficta crepundia cannis.
 152 Ad stomachum non est ista sagina meum.
 153 Prandia tu memoras : sed enim mihi coena paratur.
 154 Magna triumphalis ; nomine digna suo.
 155 Aurea convexo radiant triclinia caelo :
 156 astrigerae sedes, purpureique tori.
 157 Hic Epulum dabitur claudendum tempore nullo :
 158 quale nec Assuerus Persa dedisse datur.
 159 Tale nihil, quamvis supraque infraque rotentur
 160 sidera cum Phoebo, mensa Neronis habet.
 161 Ipse meus sponsus mensam praecinctus obibit :
 162 ipse feret lances : ipse minister erit.
 163 Divinusque latex una pendebit ab uva.
 164 Una, (triplex eadem) me satiare potest.
 165 Musteus Autumnus semper praestabit abunde :
 166 ut sitiensque bibam, ne sitiamque bibens.
 167 Signatura sui : cum picta affertur imago.

168 Archetypi fama nobilis auctor erat :
 169 et plus quam Zeuxis, Romae celeberrimus olim.
 170 Territat hic homines : luserat alter aves.
 171 Sistitur extremi (quid jam pallescis et horres ?)
 172 Iudicii Extremi sistitur atra dies.
 173 Illa dies Irae : quae solvet saecula favilla :
 174 si qua fides verbis, cana Sibylla, tuis.
 175 Si qua tuis (potiorque tuis) Rex inclite vatum,
 176 supremum Mundi vaticinante rogum.
 177 Quis tremor invadet : venturo iudice Manes ?
 178 Cuncta novo stricte discutiente Foro.
 179 Cum tuba terrificis quatiet clangoribus Orbem :
 180 spargetur mirus perque sepulchra sonus.
 181 Ante thronum coget suspensum nubibus omnes.
 182 Surgite jam Iudex Iride cinctus adest.
 183 Momento surgent Mors et Natura stupebit :
 184 Funera cum sistunt se rediviva Deo.
 185 Quod punctum causae est, responsa petentur ab illis.
 186 Lege agitur. Prima est quaestio : Quis ? Quid ? Ubi ?
 187 Altera erit : quibus auxiliis ? Cur ? Quomodo ? Quando ?
 188 Rhetoris hinc pendet discutienda salus.
 189 Quisque suum portabit onus. Mens conscia librum
 190 proferet. Ille foris scriptus et intus erit.
 191 Parebunt secreta : nihil remanebit inultum.
 192 Ferrea divinum iura tribunal habet.
 193 Ah miser, ah quid tunc reus es dicturus ad urnam ?
 194 Aut quem patronum supplice voce roges ?
 195 Vix justus securus erit. Trepidante columna
 196 marmorea, fulcrum straminis ecquid aget ?
 197 Examen virtus etiam, Librae atque lucernae
 198 scrutantis Solymam, nuda pavensque subit.
 199 Haec ita cum fient : ubi Norimberga jacebit,
 200 laetitiae sedes, emporiumque gulae ?
 201 Aut, ubi taediferae noctes ? Irenica busta ?
 202 Vulcani lusus ? Quos bene potus amat.
 203 Dic : ubi tunc stridens flammis saliaribus aether ?
 204 Aut ubi festivis ignibus aura tonans ?
 205 Fumabit pontus : solventque incendia rupes ;
 206 Aetnaque, non simplex, totus hic Orbis erit.
 207 Nec procul ista dies. Praenuntia signa notantur
 208 turbinis, et fumi, luctificique metus.
 209 Terra movet : nutant urbes : subsidere montes
 210 vidimus. A fundo fervet arena maris
 211 convasare monet Figulus sua vascula : rubra
 212 ficta prius rursus fracta refinget humo.
 213 Tibia Chaldaee statuae pervenit ad imum.
 214 Vix superet ferrum testaque mixta pedum.
 215 Incipiunt etiam digiti decrescere deni !
 216 Vanescunt ungues, non sine faece sua.
 217 Olim praevalidus pollex attritus uterque.
 218 Quot modios scobis hinc jam cecidisse putas ?
 219 Si multum restat : restant tria saecula mundo.
 220 Forsan et hoc minus est. Cras minus illud erit.
 221 Expende ; et solitum dedisces, Didace, luxum.
 222 Atque, ut dedisces, haec tibi imago datur.
 223 Hoc condimento sapientibus imbue mensam
 224 Villarona tuam. Nam salis instar erit.
 225 Adjeci plenam vitali fonte lagonam

226 qualis fons Egrae, non sine mente, fluit.
 227 Egrae ; caesus ubi Scota fataliter hasta
 228 Fridlandus, multo sanguine sparsit humum.
 229 Fons ubi, dico salit juxta confinia Lethes :
 230 Lethaeis tamen est fons inimicus aquis.
 231 Quippe facit memorem, cerebrique oblivia tollens
 232 aegros instaurat, restituitque sibi.
 233 Ille salutare, medicasque, acidique saporis,
 234 frigidus aestivo tempore fundit aquas.
 235 Ebibe, vel misce, post pocula dena manebis
 236 sobrius, et dices : hic liquor ante merum est.

SENSUS V. TACTUS EPISTOLARIUM LIBER QUINTUS

COSMUS ACOSTA MERANTIUS, CAUPO MUNDI PUBLICUS URANIAE.

U5_1 v.1 Cosmus ab ornatu sortitus nominis usum,
 2 invitat Dominam sub sua tecta suam.
 3 Uranie : non me nosti ? Divertere tardas ?
 4 Ad quem reginae visere saepesolent.
 5 His modo perlectis nosces, et amabis amantem :
 6 dummodo non spernas ; meque, ut ameris, ames.
 7 Ille ego sum toti caupo notissimus orbi ;
 8 dives agri, nullo limite ; dives opum.
 9 Non est divitiis instructior ulla taberna.
 10 Imperio parent cuncta elementa meo,
 11 quidquid vota valent capere aut optare potentum :
 12 quidquid Achaemenius fingere luxus ; adest.
 13 Non de plebe caput media ad subsellia tollo.
 14 Totum ad me Mundum pertinuisse scias.
 15 Quamquam aliquem partem spoliator ab aethere missus
 16 abstulit ; est Mundi pars quoque magna super.
 17 Statque patens immensa domus mihi : pluribus annis,
 18 seu rate, seu celeri vix obeunda rota.
 19 In qua cum densis cernas viridaria silvis,
 20 piscosos amnes, squamigerosque lacus.
 21 Arboribus junctis colles umbrantur opaci.
 22 Quincuncem, certis legibus ordo facit.
 23 Ad me divertunt reges, summique dynastae.
 24 Me sine desperant esse, quod esse volunt.
 25 Praesertim Dominae, Tyria quae cyclade verrunt
 26 marmora : quae gemmas, seque, sub aure ferunt.
 27 Continuos numero convivas. Semper abundo
 28 hospitibus numquam nostra popina vacat.
 29 Utque fluens Luna refluensque urgente vicissim
 30 aestuat, et vertit terga, reditque mare :
 31 sic ingens populi fluctus venientis inundat :
 32 accurrunt homines more fluentis aquae.
 33 Cur non accurrant ? Sunt omnibus omnia praesto :
 34 vina dapes, epulae, cum citharisque lyrae.
 35 Me penes Utopia est, decantatissima vulgo
 36 insula, fortuna prodigiosa sua.
 37 Lactea ubi coctos eructant flumina pisces :
 38 ora per, in fauces, tosta columba volat.
 39 Labitur ex truncis, sicut de palmitibus, mustum :

40 ebriaque undanti nectare, ripa fremit.
 41 Huc ades Uranie : nostroque assuesce vocari
 42 nomine purpureis excipienda toris.
 43 Si dubitas, visura proba non somnia narro.
 44 Fluctuat in nostris fabula nulla bonis.
 45 Aedibus in latis se mutua gaudia trudunt :
 46 alternas variant irrequieta vices.
 47 Jam fidibus jam voce canunt : choreasque sequaces
 48 tempore noctis agunt, tempore lucis agunt.
 49 Luditur : et pictis succedit eburnea chartis
 50 alea, totque oculos paene quot Argus habet.
 51 Haurit in hoc lusu cupidos pavor atque voluptas.
 52 Nec refert : canis hic jacta sit, ane Venus.
 53 Ditescunt omnes ego deficientibus aera
 54 suggero. Majores nullus habebit opes.
 55 At quid si in tabula videas bicolore fritillum !
 56 Implebit felix tessera Coa manum.
 57 Huc ades Uranie : promissam amplectere fortem.
 58 Constantem veniens experiere fidem.
 59 Forte petes signum caupona ad limina fixum,
 60 quale fit ; ut caupo publicus esse probet.
 61 Vix errare potes. Medio Globus aere pendens,
 62 descripti partes quattuor Orbis habet,
 63 Africa, cumque Asia spectatur America late :
 64 insidet Europe vecta puella bovi.
 65 Huc Dea caelestis, Juno dignissima dici :
 66 huc ades, o oculis carior una meis.
 67 Cur sterilem carpis captiva domestica vitam ?
 68 Numquam aurae spatium liberioris ames ?
 69 Custodita seris, membrorumque abdita claustris
 70 degis, ut obscuro carcere septa fera.
 71 Sic et Hypermnestram crudus pater abdidit antro :
 72 compacta in stabulum sic Philomela fuit.
 73 Tereus et Danaus parili feritate tyranni,
 74 dignus uterque pari clade perire fuit.
 75 At tu, quae clathris includi sponte videris ;
 76 laxa animum curis, anxia Virgo, tuum.
 77 Per licitas saltem, Dulcissima, quinque fenestras
 78 prospicias. Sensus exsere quinque tuos.
 79 Turribus inclusam Danaen quoque flexit amator.
 80 Illapso rimam tegula rupta dedit.
 81 Quid me Nympha fugis ? Tentes licet omnia : totum
 82 effugisse nequis. Te quoque Cosmus alit.
 83 Ut nolis nostro censuque ac munere vivis.
 84 Certe aliquo titulo cogaris esse mea.
 85 Si non in mundo es, dic ergo, ubi degis alumna ?
 86 Quis tibi dat victum ? Quis tua membra tegit ?
 87 Largior ignem et aquam : Bacchum Cereremque ministro.
 88 Et possum, Uranie , displicuisse tibi ?
 89 Ah ! si oculos posses in pectora figere nostra !
 90 Cessares longas nectere lenta moras.
 91 Huc generosa veni. Veniens miraberis ipsa,
 92 insimulare meam te potuisse fidem.
 93 Innumera aulaeis, ostroque cubilia fulgent.
 94 Missus ab Aegypto vestiit illa tapes,
 95 sed tibi selectum majusque cubile paravi.
 96 Quem stravi lectum, candidus implet olor.
 97 Funibus intextus Serum te exspectat, et auro ;

98 sindoneque ornatus multicolore torus.
 99 Aspersique aloe, myrrhae, et cinnama fregi
 100 desuper. Assyrii germinis, halat odor.
 101 Pro te dulce caput. Mihi crede, tuaque salute
 102 vovimus : inque aram victima multa cadit.
 103 Tres hodie dedimus vitulos : cras addere taurum
 104 constitui, sertis cornua vinctus erit.
 105 Ergo veni : optatis amplexibus atque cupitis
 106 dicto, felices ambo fruamur, ave.
 107 Et cur non placide noctem jungamur in unam ?
 108 Donec ab aurora pulsa recedat equo.
 109 Nemo sciet, nisi nos, nam qui deprendere possent
 110 observatores, hinc abiere procul.
 111 Tuta mora est. Totam elabi patiere juventam ?
 112 Nec disces : quid sint gaudia, quid sit amor ?
 113 Dum virides anni, vernantque in corpore sanguis,
 114 utere cauponae commoditate meae.
 115 Lux genialis adest. Flagra et jejunia differ.
 116 Utere nunc vitae flore jocosa tuae.
 117 Dura, licet, tunc sis, cum ruga senilis arabit :
 118 et nivibus squalens tempora sparget hiems.
 119 Illud tempus ages curis et fletibus aptum :
 120 utque voles, Superis tura precata ferēs.
 121 Sed jam non tetricam, jam non decet esse severam.
 122 Optima pars aevi, primaque forma vetat.
 123 Invitat Majus : ver se formosius offert.
 124 Eia, coronemus tempora nostra rosis.
 125 Festino occasu videas marcescere flores.
 126 Primo mane rubens, vespere canus erit.
 127 Nullum sit pratum, quod non pertranseat ardor
 128 luxuriae nostrae : nulla platea vacet.
 129 Vita brevis, velut umbra fugit. Sperantibus annos
 130 Nestoris, obrepit saepe suprema dies.
 131 Nunc cane, nunc salta. Post mortem nulla voluptas.
 132 Sero Phryges sapiunt. Nunc ede, lude, bibe.

URANIA COSMO ACOSTAE MERANTIO FAMOSO CAUPONI.

U5_2 v.1 Vix tua lustravi ceratae signa tabellae :
 2 pallida permixtus venit in ora rubor.
 3 Nil pudet hunc, dixi, dat splendida verba puellis :
 4 et, si posset, adhuc splendidiora daret.
 5 Cosmus ab ornatu sortitus nominis usum,
 6 ecce subornatis oblinit ora favis.
 7 Ecquid ais caupo ? Quid gannit callida vulpes ?
 8 Mene vocas Dominam sub tua tecta tuam?
 9 Nimirum agnosces Dominam, quam perdere quaeris.
 10 Cogis enim nuptas verbera saeva pati.
 11 Principio blandus, fallax in fine Lycaon.
 12 Hospes convivis sic bonus esse soles.
 13 Atque ego juncta tibi conjunx praeclara videbor,
 14 jussa gravi scelerum subdere colla jugo.
 15 Numquid avarities, fastus, furor, ira, libido
 16 non juga sunt ? Durum vincla ferentis onus ?
 17 Heu mihi ! quos montes argenti auri que feraces
 18 promittis ! Si te digner amore meo.
 19 Digner ! Et aetherii jam sponsa ac Filia Regis

20 cauponi nubam ! Caupo maritus erit !
 21 Ante tuus, quem sic laudasti, Mundus utrimque
 22 partibus abruptis in sua frustra ruet.
 23 Utopiam jactas et lacte et melle fluentem.
 24 Assarum hic avium pervolitare greges :
 25 conditos passim rhombos ex flumine carpi.
 26 Delabi in mensas ostrea, more nivis.
 27 At non esse locum talem, testabitur ipsum
 28 nomen. At haec nullo Terra sub axe, jacet.
 29 Si dens excideret, quoties mentiris ; inermi
 30 dens tibi jam dudum nullus in ore foret.
 31 Ad te divertunt reges : sed et omnia monstra :
 32 quo vita pejor, gratior hospes erit.
 33 Divertunt scurrae, nebulones, scorta, lanistae ;
 34 et vespillonum carnificumque globus.
 35 Haud equidem soleo suspectum limen adire.
 36 Infames cellas virgo pudica fugit.
 37 In primis illas ; ubi virtus exsulat omnis,
 38 Mensque bona, et vili venditur aere Pudor.
 39 Lex ubi dira jubet plenos haurire culullos ;
 40 dum gravis ebrietas : et caput omne tremat.
 41 Exoritur clamor : qualis, cum littore toto
 42 remigibus Batavis plena carina fremit.
 43 Me miseram ! resonant ululatibus atria quantis !
 44 Ad thyasos thyrsis impia turba coit.
 45 Non amo Curetes, Lapithas, Corybantiaque aera.
 46 Fastidit strepitus virgo quietis amans.
 47 Corporis irridens miseranda ergastula nostri.
 48 Quod morer, ut cavea clausa tenetur avis.
 49 Insuper in latebras, desertaque tesqua recedam :
 50 sensibus indomitis et sua vota negem.
 51 Indulgere mones genio, et perrumpere clathros :
 52 ut mundi spatio liberiore fruar.
 53 Cosme : male emotam quae mentem insania vexat !
 54 Non sentis fraudes, caupo, patere tuas ?
 55 Qui te noverunt, se claustris abdere malunt :
 56 ac, ne te videant, ne videare, cavent.
 57 Rupibus in summis, lustrisque antrisque ferarum
 58 tutius hospitium se reperisse putant.
 59 Fugit in obscurum Romana Euphraxia lucum :
 60 despiciens circos, Roma superba, tuos.
 61 Fugit ab Antiochi muris celeberrima mima :
 62 quae sumpta a Pelagi nomina traxit aquis
 63 insedit scopulos Thais praeruptaque saxa :
 64 secretas cautes circumeunte freto.
 65 Flebilis horrendas penetravit Silvia silvas.
 66 Erenam texit devia et alta specus.
 67 Te quoque tot titulis famosa Aegyptia paelex,
 68 in latebris Nili paenituisse ferunt.
 69 Has sequar Uranie. Contemno palatia Mundi,
 70 plenaque funeribus pulchra sepulchra suis.
 71 Namque cadaveribus tua, quae certissima fama,
 72 funesta ac foetens dicitur esse domus.
 73 Hic inter choreas ; ille inter pocula praiceps
 74 labitur. Hic hasta fixus, hic ense perit.
 75 Qualem cauponam dicas ? Spelunca latronum, est
 76 verius. Hanc Sciron incolat atque Scinis .
 77 Crederis et socerum genero, fratrique sororem,

78 natorumque patri membra epulanda dare.
79 Coctum apponis Ityn : simulas, iteransque Mycenas,
80 foeda Thyesteis polluis ora cibis.
81 Ignosces vanis oneranti forte querelis.
82 Plurima quis Famam fingere posse neget.
83 At certe tua, non uno rumore taberna,
84 Mundus, ab his vitiis audit ubique male.
85 Hoc quoque, ne ignores, diversi saepe notarunt :
86 (argue, et audaci, si potes, ore nega.)
87 Quas palpo mulces sponsas ; quibus oscula nectis :
88 Quando tuas pupas deliciasque vocas.
89 Effers extinctas cum risu, et pollice verso.
90 Impositas trabibus ludicra pompa praeit.
91 Multas sandapilae nullo dignaris honore.
92 Mordent suppresso nomine, putre solum
93 dumque alii plorant : tuus, (o comoedia Mundi,)
94 exsequias inter sacra cachinnus agit.
95 Hunc ego habebō virum ! Talis me duxerit Atreus !
96 Diis jurata palus hauriat ante, precor.
97 Multa quidem spondes, sed inania : multa resorbes,
98 verba tua in Scythiam pontus et aura ferunt.
99 Me tamen invitas, gratis alimenta daturus ;
100 defluaque ex veteri vina Falerna cado.
101 Tunc aliquid gratis. Hoc Cosme, quod audio, primum est.
102 Non favet ingenio tam bona vena tuo.
103 Tu gratis aliquid ! Nullus magis Hospes avarus :
104 decidit ex mensa mica nec ulla tua.
105 Nec me suspectes, quasi non bene cognita narrem.
106 Quaerendi de te maxima cura fuit.
107 Euclio terribilis traduceris : Euclio turpis.
108 Omnis odor lucri ; falsa moneta placet.
109 Tu gratis ! qui cum semesa obsonia ponis,
110 dure convivas imperiosus habes.
111 Gratis ! quem nuper peram et nova pallia tergo
112 hospitis ignoti diripuisse scio.
113 Gratis ! qui vino torrentem infundis aquarum :
114 ut sitiens lacrimas combibat ipse suas.
115 Diceris et duplici creta fallaciter uti.
116 Plena statim niveis nigra tabella notis.
117 Horret ad aspectum summa lanianda crumena :
118 qui solvit, verpos mallet adisse Getas.
119 Quod loquor, expertus (refero pro milibus unum)
120 Filius est damno prodigus ille suo.
121 Annon hic tecum patrium confregerat assem ?
122 Perdidit immensas immoderatus opes.
123 Excussis oculis, cum nil restaret in arca :
124 jussisti validis ictibus ire foras.
125 Moestus, egens, et vix lacero centone retento,
126 heu, custos vilis denique factus harae.
127 Visus adulari porcis, pro paupere victu :
128 auditus siliquas poscere : nemo dabat.
129 Scilicet afflicto succurrens aera dedisti.
130 Scilicet auxilio caupo futurus eras !
131 Improbe detector. Juvenile, hortaris, ut aevum
132 transmittam luxu ; nullaque pensa traham.
133 Nil operis peragens tantummodo mollia secter
134 otia : delicias, cantica, vina, rosas.
135 Quippe voluptati blandae nunc esse litandum.

136 Sat cito ; si sero tus Metanoea ferat
 137 at vere sentis toto contraria caelo.
 138 Ficum aliam demens excute : Laurus ego.
 139 Laurus ego Daphne : non sum ficulnea Virgo :
 140 Nec prendes cursu. Mens animosa volat.
 141 Tu popa per nubes volitantem crasse sequeris !
 142 Non adeo stringor corpore tota meo.
 143 Dum virides anni ; Virtus adolescit in herba.
 144 Sic quoque radices altius arbor agit.
 145 Mollia cum fibris vitia expurgare monemur.
 146 Eruitur facili sic quoque planta solo.
 147 Vim patitur regum Caelorum. Viribus ergo
 148 utendum est. Centum vis adhibenda seris.
 149 Portam aries creber feriat : jejunia pulsent :
 150 flagra, cruces, lacrimae, cum lacrimisque preces.
 151 Caelestis Solyma intranda est. Testudine quassa
 152 dant aditus arcta moenia rupta via.
 153 Quid faciet vetulus tanti sub cardine belli ?
 154 Qualia vibrabit debilis arma manus ?
 155 Ille nec insistet, nec scalam aptabit Olympo.
 156 Ah, quando fusos diruet aere polos !
 157 Finge tamen caelum liquidum ; et revoluta natatu
 158 Astra, velut pisces, molle per aequor agi.
 159 Nequidquam enabit virtus effeta tremensque.
 160 Siderei lactis gurgite mersa cadet.
 161 Ad portum Probitas assueta virilibus annis,
 162 ut reor, incolumis sola natare potest.
 163 Hellespontiaco Leander tutus in alto,
 164 per rapidas juvenis bracchia movit aquas.
 165 Non tamen ista senex ausus tentare fuisset :
 166 quamvis mandasset Sesta puella proco.
 167 Utilis est aetas ad honestos prima labores :
 168 quae sequitur, venae deterioris erit.
 169 Hanc tremor, et morbi comitantur ; corpus ut umbra :
 170 curaque mordacis suspiciosa mali.
 171 Interea sensim minuuntur ad ardua vires :
 172 quae fractae luxu desidiaque jacent.
 173 Infelix igitur, quicumque piacula seram
 174 in mortem differt : nec sua Fata praeit.
 175 Rarius emendant cani, quae crimina flavi
 176 patrarunt crines. Forfice nulla cadunt :
 177 sectaque recrescunt, quia radix altior haeret,
 178 vellere quam fundo pigra senecta queat.
 179 Quis dolor aut fletus culpas aetatis adultae
 180 expiat ? Aut quotus est, qui lavet imbre genas.
 181 Sed neque ad aegrotum longis nisi tracta capillis,
 182 ambiguo passu tunc Metanoea venit.
 183 Cosme vale. Mollem thalamum mihi sternere parce.
 184 Suavius in terra dormio. Caupo vale.
 185 Cantio stultorum est : ex qua tua Epistola finem
 186 accipit, a casto rejicienda choro.
 187 Nunc cane. Nunc falsa. Sed Fauni talia suadent.
 188 Nunc ede, nunc pota. Vox bovis, immo suis.
 189 Vive dies laetos : post mortem nulla voluptas.
 190 Instat enim tergo proxima poena tuo.
 191 Sero Phryges sapiunt. Numquam sapuisse videris :
 192 et numquam sapiens perfide Munde vale.

U5_3 v.1 VERALLUS BANZA CARONTONUS NOBILIS AULICUS URANIAE.
 2 Banza Carontonus tibi, qua sine vivere nollet,
 3 Virgo, suo ductum pollice mittit ave.
 4 Redde vicem : precibusque meis mitissima cede.
 5 Cetera, quae recolas, scripta papyrus habet.
 6 Dic, precor, hoc saltem : noster nos Banza salutat.
 7 Carnis eum frustum sat reor esse bonae.
 8 Sum quoque : ne dubites ; et non ignobile frustum.
 9 Meque Palatinum nobilis Aula vocat.
 10 Stirps antiqua mihi praeclaro a sanguine Teucrum
 11 sanguine ab Aenea surgit origo mea.
 12 Nomen ad Anchisen refero : Simoentis ad undas
 13 fecundum fecit quem Cytherea patrem.
 14 Me fratrem magni dignatur frater Iuli,
 15 (Gloria qua major nulla) vocare suum !
 16 Heu mihi ! cognatum nimium te, blande Cupido,
 17 sentio : et experior tres, tria tela faces.
 18 Et Deus ille Deum est : cujus quoque Juppiter arcu
 19 saucius, in furias et sua vota ruit.
 20 Flos aviae roseo percurrit sanguine malas.
 21 Arguit hoc tenero non minus ore color.
 22 Quodque tener dicar, non est haec fama pudori.
 23 A proavis nollem degenerare meis.
 24 Non sumus excisi scopulis : nec tigridis uber
 25 suximus Hyrcanae Marmaricaeve leae.
 26 Sed neque decidimus querno de stipite. Silva
 27 numquam vagitus audiit ulla meos.
 28 Infantem numen Lucinae mite resolvit :
 29 excepit molli Gratia blanda sinu.
 30 Dic, age : terribilem malles crudumque maritum :
 31 ponentem in rigida squalida membra nive ?
 32 Massagetamve aliquem telis arcuque tremendum :
 33 pocula qui caesi sanguine miscet equi ?
 34 Efferat assuetos victus sibi durus et asper,
 35 vir quoque in uxorem durus et asper erit :
 36 te, bona, mulcebo : quia nos mulcemus et ipsos.
 37 Ordo meae vitae, fiet et ordo tuae.
 38 Laetitiae dulces fructus carpemus uterque.
 39 Non est, plebeio vivere pane, meum.
 40 Delicias sector : ventri servitur. Opima.
 41 Quaerimus. Haec vita est, vivere posse bene.
 42 Nulla voluptatum varias mixtura per artes
 43 praeterit ; aut series ingeniosa fugit.
 44 Seu sopor invitat ; substratis dormio cygnis.
 45 Mollibus in plumis languida membra cubant.
 46 Seu vigilo : fomenta, joci, convivia, saltus,
 47 ludi succedunt ; continuantque diem.
 48 Purpura me byssusque tegunt : mihi vellera Seres
 49 pectunt Sithonia candidiora nive.
 50 Vestibus Attalicis, subsutoque induor auro.
 51 Quo pretio constant, ipsa videre potes.
 52 Ipsa quoque accipies tales. Incedere nolim
 53 solus ego cultus : tu decoranda magis.
 54 Sunt mihi thermarum fontes : ubi sulphure multo
 55 fervida devexi pumicis antra calent.
 Aestuat arcanus vivis fornacibus ignis,

56 subter anhelantes irrequietus aquas,
57 ne noceat, frangit spumosum lympha calorem.
58 Truditur ex duplici fusilis aere vapor.
59 Hic ego considens corpus foveoque lavoque ;
60 (ante et post cyathi) visceraque ima rigo.
61 Humida flamma salit. Neque nulla intermeat aura.
62 Non credis, quantum me juvet iste tepor.
63 Sunt mihi et argentes, aestivo sole recessus.
64 Plurima seductum diluit umbra locum.
65 Hinc atque hinc vernant implexus frigora ramis :
66 cum canis aestivos Sirius urit agros.
67 Causa, nemus lambens fluvium cingensque corona ;
68 in medio cedrus est, effigiesque mea.
69 Qualem si videas ; hic, opto, noster amator
70 esse velit, dices hic mihi sponsus erit.
71 Dic quoque et unus erit. Lucum veniemus in istum.
72 Foederibus pactis tunc tuus unus ero.
73 Quotidiana placet novitas. Novitate tenemur.
74 Quod vetus est, languet ; projiciturque foras.
75 Quod rarum, carum est inventa novissima laudo,
76 majori pretio stantia : reque probo.
77 Tondeor, accingor, discingor : mutor in horas.
78 Jam mihi barba brevis, jam fruticosa placet.
79 Jam braccæ tenues ; jam laxis follibus amplæ
80 quodque novum est hodie, non fuit illud heri.
81 Inventum mirare recens. Mihi pulvis odor
82 de balani nucibus malobathroque fragrat.
83 Nec reputes canum, si sparsum videris illo :
84 nam capiti prodest, caesariemque fovet.
85 Inque juventutem longam transcribere vitam
86 creditur : et canos adproperare vetat.
87 Tu quoque (nam quid te celem, cui nostra paravi
88 munera) si utaris : florida semper eris.
89 Quis pudor : ac dolor est in calvescente puella !
90 Si fluit, aut nudo vertice rara coma est.
91 Me medicante tamen semper crinita manebis :
92 damnosum capitis nec patiēre probrum,
93 dedecus avertes praedicti pulveris usu :
94 succrescent longæ per tua colla comæ.
95 Aequabis Cereris flavos ornata capillos :
96 aequabis Triviam, florilegamque Deam.
97 Singula quid memorem ? Saltantes vinco sodales.
98 Tota Carontono non habet aula parem.
99 Aspiceres, quæ sit pompam ducentis imago.
100 Haec Satrapes oculis, hac placet arte magis.
101 Invitant reges avidi spectare choreutem.
102 Ignis ut exsiliens, utraque planta micat.
103 Nam modo, ut Hispanus, lenta gravitate, superbos
104 ad numerum passus molior, inque vices.
105 Et modo, ceu Galli, velox contorqueo corpus.
106 Misceo nonnumquam : mixtaque forma placet.
107 Italus hos inter medium tenet. Anglus in omnes
108 molle latus rhombos flectit, in omne genus.
109 Tunc levibus soccis, caligisque astrictius utor :
110 quales aestivo tempore messor habet.
111 O si te, Uranie, liceat quoque ludere coram !
112 Ad modulus o si ludere et ipsa velis.
113 Non ut Teutonico ritu (mos rusticus ille est.)

114 ansatum gyres circumagenda latus.
 115 Cura pudicitiae primaria semper habetur :
 116 nec damus insertas accipimusque manus.
 117 Qualis Maeander Phrygiis exercet in undis
 118 circuitus dubios. Ante retroque suus :
 119 sic ego te aversam nunc adversamque relinuens,
 120 persequar errores obvius ipse meos.
 121 Atque ut idem facias, phonasci voce movebunt.
 122 Dant citharae certos plectra fidesque modos
 123 hinc tu, nos illinc : sequimur fugimusque vicissim.
 124 Quam mora festinat, tam fuga saepe redit.
 125 Tu raperis laeva : dextra mihi parte recursus
 126 carpitur : atque iterum terga, vel ora damus.
 127 Corpore librato quoties attollor in altum :
 128 suspensos aequa lance repono pedes.
 129 Vix adeo tenuis plantis intervenit aer.
 130 Tam nullo strepitu, tam cito rado solum.
 131 Nonnumquam scindo modulatis passibus auras :
 132 ut niti grallis, vel volitare putes.
 133 Ad tales choreas nec Virgo severa triformis
 134 ire reformidet : nec veneranda Themis.
 135 Nec, reor, Uranie, si sum modo dignus, adire
 136 saltantem metuas hac praeunte Dea.
 137 Incipe tam votis sollemnibus, incipe flecti,
 138 o tu pars Hominis carior una tui.
 139 Ne mihi dura velis, aut Virgo ferrea dici,
 140 deprecor : ex ferro nec tua mater erat.
 141 Haec si sprevisset thalamum, nihil ejus haberes,
 142 unde fores jam nunc sollicitanda mihi.
 143 Cede etiam Fatis : quae, qua mihi cognita narro,
 144 accipe cum plena non dubitanda fide.
 145 Carpebam placidum media de luce soporem :
 146 (post epulas sequitur dulcis et alta quies)
 147 candida ludebant sopito somnia sensu :
 148 inter quae puer est visus adesse mihi.
 149 Arcum cum pharetra, phialamque alatus habebat.
 150 Haec erat ex auro, sicut et arcus erat.
 151 In phiala jacuere apices : quibus indiget usus :
 152 cum scriptis animus prodere sensa cupit.
 153 Constitit : ac misce temere et juveniliter, inquit,
 154 quas tibi non vana porrigo forte notas.
 155 Numen habent aliquod, tectas Fortuna gubernat.
 156 Assistet coeptis Diva secunda tuis.
 157 Exoptas sponsam : votis sed inanibus haeres
 158 anxius et nescis quae sit. Ut ergo scias,
 159 misce literulas : disces ubi Virgo moretur.
 160 Cujus enim nomen finxeris, illa tua est.
 161 Pareo : et Uranie felix nomenque beatum
 162 prodiit. O dulces in mea vota notae !
 163 Evigilo : geminasque manus ad sidera tendens,
 164 haec igitur, dico, sponsa futura mea est.
 165 Ingens stat platanus Laribus contermina nostris ;
 166 et sparsis umbras frondibus alta jacit.
 167 Protinus inscindo venerabile nomen in hujus
 168 cortice ; et afflatu ter, lacrimisque rigo.
 169 Servat adhuc illud liber, et servabit in aevum.
 170 Uranie cresces munere magna meo.
 171 Pro quo si recipis devotum nomen amantis,

172 sufficit. In portu stant mea vela suo.
 173 Te peto, non aliam : quamvis stent mille petendae.
 174 Debita tu Fatis, prospera Fata sequar.
 175 Te peto, quam pepigit praesens in imagine somni
 176 fatidicus nobis visus adesse Puer.
 177 Te peto : qua conjunx nobis conjunctior esse,
 178 salvis Naturae legibus ulla nequit.
 179 Te peto jure meo : propriam ne despice carnem.
 180 Sum consanguineus. Regia Virgo tuus.
 181 Utque suum debent Animae mea membra vigorem :
 182 pendet ab Urania sic quoque nostra salus.
 183 Quam si forte neges : (Dii laevam avertite mentem)
 184 invitum coges immeritumque mori.

URANIA VERALLO BANZAE CARONTONO SARCOPHILORUM NOBILISSIMO AULICO.

U5_4 v.1 Te legi, et timeo : dubitoque, et cunctor et uror :
 2 non possum carnem tota negare meam.
 3 Sed praevenit Hymen, quem vix de nomine nosti :
 4 sed distrinxit Amor, qui tuus esse nequit.
 5 Sed mihi caelestes accendunt sidera taedas.
 6 Sed non mortale est, quod mea vota petunt.
 7 Sed multa occurrunt, quae nondum exacta relinquo.
 8 Plura quoque in scripto displicuere tuo.
 9 Banza potes Dominam sub jura vocare mariti :
 10 meque capistratam subdere velle jugo ?
 11 Spes tua tam praeceps tenera latescit in herba.
 12 Cur vix jacta solo femina prima metas ?
 13 Differ in aestatis maturae gaudia falcem.
 14 Tunc laetae segetes : tunc bona messis erit.
 15 Tantane te fragilis tenuit fiducia formae :
 16 appeteres conjunx talis ut esse meus !
 17 Nube pari, dixit quidam, quae nubere gaudes.
 18 Ducere vis ? Regero : duc quoque Banza parem.
 19 Portio ego caeli : tu Terrae filius imae es.
 20 Terra tua est nutrix, barbara Terra parens.
 21 Uranie nil debet humo, cretaeque tenaci.
 22 Discreti tota sic regione sumus.
 23 Vividus emicui divino flatu ab ore.
 24 Inspirans faciem contulit esse mihi.
 25 Haud equidem poteram, cum sit caelestis origo,
 26 ordiri vitam nobiliore modo.
 27 At tu Trojanus cupis Aeneadumque videri
 28 progenies. Nescis, heu, genus ipse tuum.
 29 Et decus, et cunas. Nam longe antiquior exstas,
 30 per priscos proavis annumerandus avos.
 31 Nos melius documenta tui cognovimus ortus.
 32 Conditus es, postquam conditus orbis erat.
 33 Jam Sol jamque ignes fulgebat Luna minores
 34 inter, et astrorum promicuere faces.
 35 Cum tua de costa genetrix educta parentis,
 36 de limoque parens editus ante fuit.
 37 Editus hoc ille est, a quo descenditis omnes
 38 jactantes clarum, stemmata longa, genus.
 39 De qua primus homo, formata prodiit ansa,
 40 gleba Damasceno rubra jacebat agro.
 41 Utque solet figulus testam facturum, aquosum

42 permiscere lutum : mox glomerare rotam :
 43 nec cessat pedibus teretem versare cylindrum :
 44 donec ab artificis prodeat urna manu.
 45 Sic limum gyrante Deo, vas illud Honoris
 46 prodiit, electa fictus Adamus humo.
 47 Hinc caput erexit sacrum, caelumque tueri
 48 jussus, ad alta pias sustulit astra manus.
 49 Post ea seductus deceptae uxoris amore
 50 corruit, et fracto corpore plausit humum :
 51 vas ignominiae visum deforme jacere :
 52 jamque obtrita suo pulvere frusta jacent.
 53 Hinc Anchisiades tuus Anchisesque profecti.
 54 Ista Carontoni stirps et origo fuit.
 55 Quod fueras, es, eris disces ex simplice versu :
 56 massa putris, ventris sarcina, matris onus.
 57 Ah, quoties mater, cum te portavit, abortas
 58 emisit lacrimas, parturiitque gemens !
 59 Ah ! quoties dixit : "Cur est mihi pronuba Juno
 60 cognita ; et, o spretae virginitatis honor !"
 61 Nasceris in mediis deflendus sordibus infans :
 62 nasceris ad luctum, continuosque metus.
 63 De quo conceptus, Naturae lege, fuisti :
 64 semine gustato sit rabiosa canis,
 65 i nunc, et jacta primordia Laomedontis,
 66 o gravis, o foetens, o speciosa Caro.
 67 Tu speciosa quidem tibi et admiranda videris :
 68 allinis et minio splendida larva crocum.
 69 Ante nitens speculum stricto te pectine comis,
 70 Atque tibi, velut ex sole reflexa, places.
 71 Ut placeas, testamque tuam pretiosius ornes,
 72 infectum cocco ceu videaris ebur :
 73 pulvis es atque lutum : (quid enim jam pulvis odorosus
 74 de balani nucibus malobathroque fragret ?)
 75 Pulvis es atque lutum, mi Banza, iterumque futurus
 76 pulvis : et ex Cyprio frigidus igne cinis.
 77 Frigidus. Egelidum cinerem tua flamma minatur
 78 quid sine me corpus, quam glacialis hiems ?
 79 Sarcophilus si sarcophagum consideret, alti
 80 fronte supercilii gloria vana cadet.
 81 Frange miser formae censoria vitra probandae.
 82 Iste nihil certi vitra tenoris habent.
 83 Pone tibi ante oculos, anima fugiente, cadaver.
 84 Hoc satis in scopulo, quod speculeris, erit.
 85 Ecquid enim nudae videas in imagine calvae ;
 86 quam similis capiti quod sit imago tuo.
 87 Uno differtis tantum discrimine : calva
 88 hujus perfecta est : perficienda tua.
 89 Clamant ex tumulis pleni putredine Manes :
 90 omnia testantur funera : talis eris.
 91 Cum truncae nares, vacui stant luminis orbes,
 92 rictus hiat : possis quaerere ; fastus ubi es ?
 93 Ille jacebit humi pedibus prostratus : et inter
 94 serpentes serpet, vipereosque greges.
 95 Haec ego te credam nostris expendere verbis !
 96 Ut decet, ut fas est, ut medicina monet.
 97 Vana fides meliora vides, pejora capessis.
 98 Frena lupos petulans excutit ore Caro.
 99 Qui nomen famamque proci sectatur honesti.

100 Militiae laudat praemia digna suae.
 101 Splendida facta refert, et caesum fortiter hostem :
 102 quotque suos titulis nobilitavit avos
 103 arma per et brumas, actosque in pulvere soles,
 104 ad sibi praefixum gloria sternit iter.
 105 Res nova : tu nobis commendas otia ; luxum :
 106 et cum laude cupis criminis esse piger.
 107 Aut bibis, aut dormis : labor est venatio totus,
 108 in studium veniunt alea, charta pila.
 109 Haec forsitan toleranda mihi : sed abuteris anno.
 110 Totus in his sterilis volvitur ille rotis.
 111 Balnea delectant. Facis hoc, quod Salmacis olim,
 112 mollis et in tepidis Hermaphroditus aquis.
 113 Strymona bellator spumantem tranat, et Hebrum :
 114 aut quos torrentes nix Rhodopaea movet.
 115 Heroes se Marte probant, et aguntur in hostem :
 116 fessaque Bistonio sanguine membra lavant.
 117 At certe Seres pectunt tibi vellera : pectant.
 118 Vellera non faciunt atra vel alba virum.
 119 Scilicet Uranie bombycis stamina curet !
 120 In cerebro vermibus non erit iste meo :
 121 sit satis esse tuo. Totam reor esse Medusam.
 122 Quantus stultitiae pullulat inde globus !
 123 Audes inductos digitis jactare smaragdos.
 124 Qui nitet a gemma, non nitet : illa nitet.
 125 Nempe choros agiles ducis, trepidasque decore.
 126 Ignis ut exsiliens, utraque planta micat
 127 Hoc tibi cum Satyris commune putabis et hircis.
 128 Non ideo heroem te mihi, Banza, probas.
 129 Nubere si vellem, mallet Briseis Achillem
 130 ad citharam Paridis nil mea chorda facit.
 131 In Veneris castris nutritus Martia nescit.
 132 Cui nocturna placent bella, diurna fugit.
 133 Est aliud, strictis aciem mucronibus ante,
 134 conseruisse manum, quam retulisse pedem.
 135 Vidi aliquem, medio cum straverat agmina campo,
 136 indutum spoliis. Tu nihil ejus habes.
 137 Quum crines alii ferrata casside turbant :
 138 tu vibras crispas, vane Veralle, tuos.
 139 Quum plaustris ripas, constrictaque flumina rumpunt,
 140 tu post fornacem desidiose lates.
 141 Quumque alii inducunt ocreas, et pondera baltei,
 142 tu molles crepidas astrologosque geris.
 143 Ensis adest lateri vinctus : sed inutile ferrum
 144 vaginam propriam quam geris, ipse times :
 145 ne discissa crepet, cuspisque notetur abesse.
 146 Gemma, caves, capulo ne cadat ulla suo.
 147 Hicne meus Dominus ! Cum tali foedera jungam !
 148 Quaeret amicitiam sed prius agna lupi,
 149 quid mihi blandiris ? Tamen adversaris, ut hostis.
 150 Semper rixantur Spiritus atque Caro.
 151 Sentio, et ah, quoties sensi obluctata rebellem !
 152 Saepius oblatas, officiumque negas.
 153 Cum dico : Thebas proficiscere ; vadis Athenas.
 154 Cecropios linques, me prohibente, Lares.
 155 Noctua Palladia, si mandem, ex arce feratur :
 156 cuculus affertur, vel maculosus epops.
 157 Niteris in vetitum. Vota in contraria tendis.

158 Quod volo, tu non vis, quodque ego nolo, facis.
 159 Orandum est ? Taedet. Labor instat ? Languida torpes.
 160 Ut vigiles, jubeo : lumina somnus habet.
 161 Atqui ego si cupiam defessa quiescere caste ;
 162 non sinis et turbas, et fera bella cies.
 163 Quo magis et palpum suspecto placere volentis :
 164 et metuo structos in mea Fata dolos.
 165 Munera missa quidem : cum picto taenia peplo,
 166 et crinalis acus, chrysolithusque duplex.
 167 Accepisse pudet. Non te missime pudebit !
 168 Quid mihi cum donis, Aulice vane, tuis ?
 169 Nequidquam phaleris contemptrix gaudet Amazon.
 170 Sprevit puniceas Penthesilea togas.
 171 Ipsa quoque aspernor : neque me delecto rubenti
 172 Cyclade, quam cocto laverit imbri Tyros.
 173 Sperabam Scythicos arcus, tinctasque sagittas
 174 sanguine, et a duris cingula rapta Getis
 175 si mihi monstrares vexilla ablata Suecis :
 176 cum Lycio campo detonuere tubae.
 177 Dicere si posses : cepi regale tropaeum.
 178 Hoc Dorstensonii, Panneriive fuit.
 179 Tunc ego mirandum decora inter opima referrem,
 180 testari magnum voce parata virum.
 181 Sed quid ego Ajacem mihi te promitto ferocem ?
 182 Cui clipeus septem terga fuere boum.
 183 Nam tibi septemplex (tenero quia mollior haedo es)
 184 sufficit in scuto picta columba tuo.
 185 Evitare nequis ridenda Cupidinis arma.
 186 Si vir es : hunc puerum vincere disce prius,
 187 at stimulos inquis, patior. Tamen ipse petulcus,
 188 quae tua nequitia est, te stimulare soles.
 189 Sponte tua turpes vergit Caro mollis ad actus.
 190 Insano subdis cur tibi calcar equo ?
 191 Aut asinum cur non aliis calcaribus urges ?
 192 In te Centaurum sis eques ipse tuus :
 193 et fodices, donec non dedignetur habenas :
 194 hordea dimenso desque minora suo.
 195 Subtrahe ligna foco, si vis extinguere flammam.
 196 Scis bene, quae taedae sint alimenta tuae.
 197 Nox, et amor, vinumque nihil moderabile suadent.
 198 Absque cibo mellis friget amara Venus.
 199 Mella putes lautam Cererem, nimiumque Lyaeum.
 200 Castius algebis subtrahe ligna foco.
 201 Vitandi socii : vitanda occasio culpae :
 202 quam nisi praecaveas, culpa aliena, tua est.
 203 Sicut enim fures, ita non minus improba moechos,
 204 Aegisthos. Phaedras fronte comata facit.
 205 Quod si jam Paphio corpus fervescit ab aestu :
 206 et vomit indomitas pectoris Aetna faces :
 207 Bernardi stagno, Benedicti immergere spinis ?
 208 Francisci patulo sub Jove quaere nives.
 209 Squalentes tunicas, setosas indue pelles :
 210 horrida nodosum vexet abolla genu.
 211 Opta sexcentis centum ex vibicibus ictus :
 212 da mihi loricae ; dic, Guilielme, tuam.
 213 Quid Meinardus agat, quid Bruno, Arsenius, Ephrem :
 214 ossaque Gualberti semisepulta, vide.
 215 Arboreumque cavum Gualfrardi turbidus intra.

216 Hic vigila somnos, hic, bone Banza, cuba.
 217 Siqua tibi ad durum dependet taurea lectum,
 218 (turpe, virum molli sternere membra toro.)
 219 Corripe, nec cessa pulchro saevire duello ;
 220 fortiter armata corripe lora manu.
 221 Armata dico : stellatum sume flagellum :
 222 quod plagas faciat, ferricrepumque sonum.
 223 Alcides caeli stellis ardentibus apti
 224 totum submoto pondus Atlante tulit.
 225 Tu paucas aliquot stellas : errantia, sive
 226 fixa, neges tergo sidera ferre tuo !
 227 Subde, humeros moli, quamvis impressa cruentet.
 228 Sanguineo non est imbre pluuisse novum.
 229 Quot rubro validos dorso versaveris ictus :
 230 tot te caelestes crede agitare globos.
 231 Si tuleris constans atque imperterritus : ipso
 232 Hercule, et Herculeo nomine major eris.
 233 Hic reliquis astris liceat praeferre cometam.
 234 Sanguine stella rubens, illa salubris erit.
 235 Tu praepone trucem : cujus longissima cauda
 236 in speciem virgae prosilientis abit.
 237 Non est, quod metuas a tali sidere mortem.
 238 Quippe sub hoc venae sectio sana magis.
 239 Ergo supervacui saniem demitte cruoris.
 240 Crede mihi, multum puris adustus habet.
 241 Morbus Acidalius latet (abdita febris) in illo :
 242 et quaedam nullo nomine digna lues.
 243 Chirurgus tantum persuade, ne sit avarus.
 244 Saucia scalpello prodiga vena fluat.
 245 Tabida manabunt morbi per vulnera causae :
 246 aeternae mortis quae tibi causa forent.
 247 Incipe Mopse prior : torto mox fune priorem
 248 insequare : et si vis, ingeminabo flagra.
 249 Si verum est, quod amas : dabis hoc urbanus amatae ;
 250 me propter cupias dura et acerba pati.
 251 Semper enim visa est, per aquas, per tela, per ignem,
 252 et per mille neces digna puella peti.
 253 Fertur Abydenus juvenis secuisse natando
 254 aequora. Pro portu proxima Sestos erat.
 255 Priamides classem Phrygio de monte cecidit :
 256 nobile qua scortum vecta Lacaena fuit.
 257 Saepius audieris (quid enim notissima narrem
 258 Mygdoniis nuribus ? Sed memorabo tamen)
 259 Amphitryoniaden famosum, saepius inquam
 260 audieris Joles pertimuisse minas
 261 illum, illum celebrem variarum strage ferarum :
 262 seu leo, seu taurus, seu gravis hydra foret :
 263 qua domuit Mundi tot monstra immania clavam
 264 ante pedes Dominae deposuisse suae.
 265 Linea vidisses dilectae pensa trahentem :
 266 et, si rupisset mollia fila manu ;
 267 averso vultu, ne Lydia rupta notaret,
 268 conatum tussi dissimulare metum.
 269 Sic quoque et in terris tolerata est altera Juno,
 270 in caput impacta terque quaterque colu.
 271 Hujus ad exemplum : neque enim es vel fortior illo,
 272 vel melior : disces ardua posse pati.
 273 Verbera si fugias ; mollis diceris amator ;

274 nec dignus, qui sic nomen inane geras.
 275 Militat omnis amans, vulgata paroemia clamat :
 276 clamaret potius : litigat omnis amans.
 277 Ecquid enim dicam ? Non possum vivere tecum :
 278 Tu sine me multo vivere, Banza, minus.
 279 Saepe ego contristor ; quoties parere recusas :
 280 Tu, quoniam nolo cedere, saepe furis.
 281 At si vera velim, neque jam celandam fateri.
 282 Plus tibi mollitiae, plus mihi amore nocet.
 283 Ergo odisse velis, sic me sapienter amabis.
 284 Odero te posthac : sic sapienter amem.
 285 Elige : detractas caedi ? Me senseris hostem.
 286 Caedere te non vis ? Hostis es ipse tuus.
 287 O si mandatis, tibi quae dedimusque, damusque,
 288 o si consiliis obsequerere meis.
 289 Quid prodest totos nugis impendere menses.
 290 Omnibus ex horis, non vacat ulla tibi.
 291 Vix jubar Oceano lampas Phoebea levavit,
 292 pronaque nocturnos Delia flexit equos :
 293 Continuo redeunt curae, sentesque rubique :
 294 tritus Sisypheo volvitur orbe labor.
 295 Itur in antiquam, fugienda palatia, silvam :
 296 Unde redis sera non nisi nocte domum.
 297 Stas in procinctu, nutum mutandus ad omnem.
 298 Ora suam speciem dant aliena tibi.
 299 Proteus es : talisque invitatus cogaris esse.
 300 Ridentem mimum flebilis intus agis.
 301 Quantula res, lunare genu ? Pede carpere gyrum :
 302 insertare manum : principis aure frui !
 303 Saepe favor lactans exhalat aromatis instar :
 304 imbutus Bacchi quo fuit ante liquor.
 305 Prima nocte merum, fiet tibi vappa secunda.
 306 Plectitur eluso gutture vana sitis.
 307 Omnia transpirant, quae duratura putabas,
 308 vix manet afflatus parvus honoris odor.
 309 Lubrica quam facili glacies discedit hiatu :
 310 tam fragili in casum gratia rupta perit.
 311 Quique places hodie, meritisque accepta reportas
 312 praemia : cras idem displicuisse potes.
 313 Interea stando varices acquiris : eundo
 314 lassa, fatigatos, crura pedesque trahis.
 315 Omnia transcribis tamen Aulae tempora : quid das
 316 Uraniae, quam te fingis amare, tuae ?
 317 Negligis, heu ! animam. Justas habet ira querelas.
 318 Me tecum perdis. Testor utrumque caput.
 319 Somnia te mulcent. Dicas : temeraria ludunt :
 320 nescis fallaci serpente nocte dolos ?
 321 Ergo tibi (o Morpheus !) nupturum somnia dictant !
 322 In primis me sunt vaticinata tuam !
 323 In somnis temere vestigia velle videris
 324 figere : ne casu praecipitere, cave.
 325 Ah, quanto satius foret indagare futuri
 326 certa nimis tumuli tempora, quam thalami.
 327 Prospiceres utinam ventura sequentibus annis.
 328 Annis ! cum restet forte nec una dies.
 329 Hoc minimum est, debere mori : debere renasci,
 330 ad stygia, vel caelum ; majus, opinor, opus.
 331 Tempus erit, cessent quo tempore cuncta, necesse est :

332 claustra sepulchrorum concutiente tuba.
 333 Tunc omnis rediviva Caro de pulvere surget.
 334 Inter quas omnes et tua Banza ; Caro est.
 335 Haec Caro, vel nolens tumulo prodibit aperto :
 336 abdere quae tenebris facta pudenda solet.
 337 Haec Caro, nuda, pavens, nudoque sub aere stabit :
 338 quam modo Sidonio murice lana tegit.
 339 Haec Caro, delicias inter nutrita salaces.
 340 Fumida sulphureis mersa coquetur aquis.
 341 Haec Caro, Setinae saturata liquoribus uvae,
 342 Cocyti lacrimas, toxica mista bibet.
 343 Haec Caro fixa veru, flammis torrebitur atris :
 344 quam prius aurata cuspide fixit Amor .
 345 Haec Caro, lasciva, quae nunc vitulatur in umbra,
 346 usta velut Siculi mugiet aere bovis.
 347 His saepe consiliis, o noster Dulcis amare :
 348 parebis, siquid Dulcis amare sapis.
 349 Ultima sincero claudatur Epistola voto.
 350 Ut melius valeas, jam male Banza vale.

GASPAR ARUNCUS VENANTIUS AFER, BELLI DUX URANIAE.

U5_5 v.1 Tertia jam surdos pulsavit Epistola postes :
 2 nullaque responsi mentio facta fuit.
 3 Unde hic contemptus ? Quae talis causa repulsae ?
 4 Casta superciliis, ut puto Virgo caret.
 5 Stet penes incultas Scythiae rigor iste puellas :
 6 quas gelidus Tanais Thermoodonve lavat.
 7 At tu molle genus, nec non tractabile votis.
 8 Uranie : qualem candida Fama notat.
 9 Cur igitur duras aures, oculosque severos,
 10 ad mea, quae scripsi, non patienter habes ?
 11 Aut periere meae, dolet ah ! periere tabellae :
 12 aut interversa est littera missa tibi.
 13 Dii servum perdant ad limina cara sedentem.
 14 Bis pereat cultris turpibus ille spado.
 15 Sin rea sit, certo quod suspicor omine nutrix ;
 16 improba membratim dilanietur anus.
 17 Illa, (nihil dubites) et Colchica carmina novit :
 18 et magicas artes, foedaque sacra colit.
 19 Docta citos lapsus fluviorum avertere cantu :
 20 inque caput fontis praecipitare sui.
 21 Docta cavas sudo nubes inducere caelo ;
 22 Cum ranis loquitur, brutaque saxa movet.
 23 Tum quoties cinerem cribro jacit, et pede pulsat ;
 24 sidera sanguineis stant pavefacta comis.
 25 Illa laboranti subducit splenia Lunae :
 26 tristius ut tenebras sentiat atra suas.
 27 Nec tulit auxilium, quatiendo cymbala matrum :
 28 sed jubar afflictae torsit inane Deae.
 29 Cornua foedavit sputis : tunicamque recinctam
 30 cum socco attonitos exuit ante boves.
 31 Huic vetulae credas ! Huic sis obnoxia Virgo !
 32 Ante tuas custos excubet ista fores ?
 33 Pelle sepulcralem larvam lectoque, domoque.
 34 Impia quid nostris rebus Erinys obest ?
 35 Deme fidem monstro : qua sum tibi parte pudendus ?

36 Ede : quid in nobis displicuisse potest ?
 37 Quod si plebe satus cophinosque ferentibus essem :
 38 secretus posset forte silere dolor.
 39 Atqui miles ego, nec de vulgaribus unus ;
 40 publica qui paucis mensibus aera merent.
 41 Magnanimus ductor legionibus impero tantis ;
 42 quantis nec Xerxen imperitasse ferunt.
 43 Et noster terras Pontumque exercitus implet.
 44 Campus equis tegitur : classibus unda latet.
 45 Quantus in aetherio stellarum Lucifer ardet
 46 agmine, et occursu Dux, premit astra suo :
 47 tantus ego ! Nullumque parem, nullumque priorem
 48 culmine vel fama, qui ferat arma, fero.
 49 Africa me genuit : nomen Venantius Afer.
 50 Quamvis Aruncus Gaspar ubique vocet.
 51 Quis genitor ? Non ille Gigas, qui sidera tergo :
 52 uno sed tantum pollice fulcit Atlas.
 53 Ulterius quaeris ? Scripto complexa priori,
 54 quae vafer eunuchus, vel vitiavit anus ;
 55 interversa queror. Totam tamen accipe summam :
 56 uror. Habes animi conscia signa mei.
 57 Uror : ut in stipulam subitus cum decidit ignis :
 58 et furit in segetes fax agitata Noto.
 59 Ut siquis tinctas. Ardente bitumine taedas
 60 immittat silvis : conflagrat omne nemus
 61 omnia tentavi, coepto ut desistere vellem :
 62 sed nimium facies est violanda tibi.
 63 Annuis optanti : subsidet forte favilla :
 64 plura, negans, flammae das alimenta meae.
 65 Quae tales oculos, castigatumque capillum,
 66 purpureasque genas altera Chloris habet ?
 67 Aurorae digiti ; cervix erecta Dianae :
 68 docta tibi toto pectore Pallas inest.
 69 Ipsa mari surgens si posthabeatur amatae :
 70 iudicio veniam det Cytherea meo.
 71 Te visa, Hypsipylen pulchram contemnat Iason :
 72 nec damnet profugum nata Thoante virum.
 73 Phyllida Demophoon, Briseida spernat Achilles :
 74 quamquam oculis conjunx utraque grata fuit.
 75 Desertaque sua dilecta Laodameia,
 76 Uranien solam Protesilaus amet.
 77 Ipse ego te propter Labyrinthum intrare dolosum
 78 nil dubitem : pugnax Theseus alter ero.
 79 Saeva licet rapidi committant proelia venti :
 80 nos quoque scindemus per vada salsa fretum,
 81 o utinam tauro, pluviave vel alite muter :
 82 ut potiar, quidvis Proteus esse velim.
 83 Me miserum ! ventis haec si loquor atque procellis.
 84 Me miserum ! si non par tibi surgit amor.
 85 Aut dicas : quid enim Virgo conubia poscam !
 86 Num mihi sit tanti, qui simulatur Hymen ?
 87 Si simulatur Hymen, feriat me fulmen ad umbras :
 88 imaque sub pedibus fissa recedat humus.
 89 Accipe, daque manus : veniant in foedera dextrae.
 90 Sint Superi testes, accipe, daque manus.
 91 Quae tam formosa est, ut nec sit naevus in ungue ;
 92 aut amet, aut faciem negligat illa suam.
 93 Aspice convexum, quanto patet aethere Mundum.

94 Quidquid ubique vides, nil sine amore vides.
 95 Phoebus amat Phoeben, seseque indulget amanti :
 96 nec patitur vacuum lucis egere diu.
 97 Oscula fraterno quoties decerpit ab ore ;
 98 plena suo toties fulget in ore Soror.
 99 Stella benigna Venus sidus non mite Gradivi ;
 100 cetera conjugiiis Hesperus astra ligat.
 101 Ipsa elementa suis mire complexibus haerent.
 102 Naturae gremio nupta fuisse putes.
 103 Ignem aer, auram Nereus terramque maritat.
 104 Divide : non unus fiet, ut ante, Globus.
 105 Ecquid amabilius volucrum grege ? Mutua rostris
 106 basia pangendo, nos quoque amare docent.
 107 Fecundas facit unus amor, sic ova locantur :
 108 quod probat in nido casta columba suo.
 109 Contemplare feras, cornu, seu dente timendas :
 110 terribiles saetis, calcibus, ungue, jubis.
 111 Pantheram panther, sequiturque leaena leonem.
 112 Blanditur trucibus femina saeva viris.
 113 Immanes phocae mediis luctantur in undis.
 114 Delphinum citharis conciliatur amor.
 115 Solane perpetua maerens carpere juventa,
 116 nec Venerem noris ! dixerat Anna Soror.
 117 Audiit hoc Dido ; cineresque abolere Sichaei
 118 coepit, et Aenean, Ascaniumque sequi.
 119 Si refugis quemcumque virum : quo corporis usus ?
 120 Malaque malarum, fontis et oris ebur ?
 121 Cur habiles natura tibi circumdedit artus ?
 122 Si prohibes uti, grata repende vices.
 123 Candida quid prosunt, stringant nisi colla lacerti ?
 124 Brachia idem faciunt, quae sine mente virent.
 125 Sic hederam quercus, sic pampinus implicat ulmum ?
 126 Sis hedera et vitis : quercus et ulmus ero.
 127 Omnes, si, veluti Daphne, conubia vitent :
 128 exiguo vacuus tempore Mundus erit.
 129 Cum deerunt homines, iterumque Epimethide cretos
 130 substituet saxo vindice Pyrrha redux ?
 131 Consule naturam : Naturae consule Virgo.
 132 Fertilis hac Mater iudice major eris.
 133 Forte times culpam ? Simplex, ne rustica dicam.
 134 Audacem et timidam non decet esse nimis.
 135 Pecca, sed retice modo casta silentia serves.
 136 Quis prohibet taciti dulcia furta tori ?
 137 Delectant secreta magis : mea gaudia certe
 138 furtiva sapiunt dulcius inter aquas.
 139 Inconcessa juvant. Posuit lex invida metas ;
 140 humano generi pernicioosa nimis.
 141 Tuta times : et non metuis metuenda vicissim.
 142 Sic desideriiis plecteris ipsa tuis.
 143 Quam bona praeteriit, numquam revocabitur aetas.
 144 Debilis angusto margine forma perit.
 145 Utque rosas Auster necat atro turbine : florem
 146 corporis ingenui vestra trucidat hiems.
 147 Tunc subeunt morbi : frontem cutis arida laxat.
 148 Fitque albus crinis, qui modo flavus erat.
 149 Tyndaris in speculo cum vultum aspexit anilem ;
 150 quaesivit quonam tempore rapta foret.
 151 Exigit a senio Nemesis justissima poenas.

152 His, quos sprevisi, spreta carebis, ait.
 153 Vidimus a vetulis pandi et discedere frustra ;
 154 quae prius occlusae vecte fuere fores.
 155 Praetereunt, circumque proci frigentia rident
 156 limina : pro sertis stramen inane jacet.
 157 Haec ; reor, Uranie, nisi nos, nisi fallimus ipsos ;
 158 haec potius justi causa timoris erunt.
 159 Utendum est annis. Fugiunt, dum dicimus ire :
 160 utque manum inicias, non retinere potes.
 161 Sol redit, et redeunt Lunae. Sed quando redibit
 162 obsita frons rugis in juvenile decus ?
 163 Dum calidae prima vires aetate supersunt ;
 164 cura voluptatis semper habenda prior.
 165 Quid dubitas, et longa trahis per jugera mentem ?
 166 Da modo consensum : cetera linque mihi.
 167 Efficiam, ne sint tibi gaudia nostra pudori.
 168 Praecipuam partem criminis ipse feram :
 169 stent fulti postes adamante et ahenea claustra :
 170 servetur centum janua saepta seris :
 171 perrumpam. Neque me nutrix odiosa venire,
 172 nec vigil eunuchus sentiet esse prope.
 173 Ascensu superabo domum, de nocte fenestram
 174 non novus est nobis pandere posse dolus.
 175 Laneus incedam. Sic multas cepimus arces.
 176 An fraudes belli dedecueru duces ?
 177 Admissus faciam : famulas sopor obruat altus :
 178 nulla canis latret. Non erit ullus obex.
 179 Utque magis fidus, et fis segura futuri :
 180 tutior armatas suscipe Virgo preces.
 181 Armis defendam, raptam victricibus armis.
 182 Accedes praedae gloria rara meae.
 183 Clarior Uranie fies certata maritis.
 184 Ambiri digna es bellipotente manu.
 185 Solane Troja sapit Spartanis nota puellis ?
 186 Egregios fratres unicus Hector habet ?
 187 Consortem alterius Menelao abducere lecti,
 188 pastor in Idaeis montibus ausus erat.
 189 Quid faciat miles ? Lituo num fistula praestat ?
 190 Pulchrum : si baculus pugnat, et ensis hebet !
 191 Ille puer : vir sum magna de stirpe gigantum.
 192 Nos regimus gentes : ille regebat oves.
 193 Si Boreas auferre suam valet Orithyiam :
 194 et mihi sunt vires, nec sine Marte manus.
 195 Proelia monstrabunt, quae sit mensura lacerti.
 196 Immensum nervis robur inesse scias.
 197 Non est in terris nostrae collata potestas.
 198 Oppositas, veluti stramina, difflo mina.
 199 Non vis ista nova est. Raptae nupsere Sabinae :
 200 rapta parens Calais, rapta Lacaena fuit.
 201 Da mihi te facilem : vel, quod mihi paene perinde est,
 202 da te difficilem, munere utroque places.
 203 O Dea, si quae alia est terris caeloque profecta ;
 204 quasque vehit liquidi caerula concha maris.
 205 A Jovis armigero non digna, sed ad Jovis altum
 206 digna torum conjunx a Ganymede rapi.
 207 Quid Phryge nunc opus est : rapiam te Juppiter ipse :
 208 Sidonidenque novam trans mare nauta veham.
 209 Atque ubi te, formam mutans, in litore sistam :

210 accurrent matres Gasparis atque nurus.
 211 Celsa triumphali curru per castra veheris :
 212 plausibus et festis excipienda tubis.
 213 Succinctae stabunt acies, et signa refigent,
 214 obsequio Dominam devenerata suam.
 215 Ter flictu clipei, galeaeque, ter arma sonabunt.
 216 Laetus in Uraniae nomine miles erit.
 217 Quae me regna manent, tecum miraberis ipsa.
 218 Et dices : non sic sollicitanda fui.
 219 Ultro debueram tantis occurrere votis.
 220 Damnabis resides tunc pudibunda moras.
 221 Ecce quater scripsi. Sed littera quarta liquore
 222 non atro, tota est sanguine tincta meo.
 223 Venam incidit Amor, tetigitque Cupido sagitta.
 224 Heu, nimium vehemens illa sagitta fuit.
 225 Uror : habes iterum notum tibi vulneris ignem.
 226 Heu ! nimis infelix uror amore tui.
 227 Quod si dura manes, precibusque immota resistis :
 228 te dicam aequoreas evomuisse feras.
 229 Excisam scopulis, ejectam fluctibus atris ;
 230 quos sorbet refluo torta Malea vado.
 231 Sint procul hae Dirae ; curaeque, meique pavores.
 232 Anxietas poenam digna subire mea est.
 233 Heu mihi ! peccavi, fateor, correptus inani
 234 et prorsus fatuo cor subeunte metu.
 235 Promittunt aliud mores et gratia formae.
 236 Tam tetricus non est vultus in ore tuo.

URANIA GASP. ARUNCO VENANTIO AFRO, MILITI GLORIOSO.

U5_6 v.1 Quid quereris toties, et nostra silentia culpas ?
 2 An non respondet Virgo silendo satis ?
 3 Saepius ad surdos, ut scribis Epistola postes
 4 impegit, fructu deficiente, tua.
 5 Non sane ; quod eam custos eunuchus abire
 6 jusserit in furnum : vel lacerarit anus.
 7 Quae mecum degunt, Agapeque, et Pistis ; et Elpis,
 8 sunt juvenes triplex aspicienda Charis
 9 has fidas habeo comites : transitque per harum
 10 experienda prius littera missa manus.
 11 Legerat ex missis unam doctissima Pistis :
 12 protinus exclamat : subdolos hostis adest.
 13 Nosco characterem : suspectis venit ab oris.
 14 Illita fraus Stygium littera sulphur olet.
 15 Militis ambigui malefida encomia vita
 16 Uranie laus est insidiosa tibi.
 17 Illaqueare cupit, praedamque latentibus hamis
 18 ducere : et idcirco gurgite turbat aquam.
 19 Quid tibi cum gladiis et bellatore superbo ?
 20 Vis ducis ignoti barbara castra sequi ?
 21 Non semel audieris de quodam milite : praeceps
 22 qui datus ex alta sede repente fuit.
 23 Fulgere discessit caelum : pepulitque rebellem
 24 in barathrum, tota cum legione, ducem.
 25 Forsitan hic ipse est. Quid dico ? Forsitan : ipse est.
 26 Praesentis signum tinnit in aure mea.
 27 Exul, inops, tristis modo fertur ubique vagari.

28 Si sapis et sentis ; iste cavendus erit.
29 Nomina confingit : jamque est Venantius Afer ;
30 Gasparis Arunci jam grave nomen habet.
31 Mentitur vultus, et se transformat in omnes.
32 Unus personas histrio mille gerit.
33 Quamque hodie larvam sumit ; cras ponere gaudet :
34 rursus et in juvenum transit et ora senum.
35 Nunc leo, nunc vulpes. Agnus mutatur in hircum.
36 Sibilat interdum. Sibila Virgo cave.
37 Quin dubito ; num sit Carthagine natus hic Afer,
38 sicut ait constans in levitate sua.
39 Carthago modica ferrugine tingit : at iste
40 supra carbones dicitur esse niger.
41 Ex alia fortasse calet fornace caminos
42 Hic color accensos sub Phlegethonte refert.
43 Dum tempus, dum fata sinunt, discrimina vita :
44 tuta minus credas, quo speciosa magis.
45 Nec te commoveant promissae foedera taedae.
46 Punicus est : fallit Punica nulla fides.
47 Quae tibi promittit ; promisit mille puellis.
48 Credulitas damno pluribus esse solet.
49 Offert delicias, et plenum montibus aurum.
50 Ipse tamen Codri pauperis ora gerit.
51 Insidiatorem fuge Virgo miserrima saevum.
52 Ni fugis, ingenui praedo pudoris erit.
53 Finierat Pistis discisa in frusta papyro
54 senserunt Agape prorsus et Elpis idem.
55 Jam, puto, Venanti, causas intelligis : et quae
56 scripturam potuit detinuisse mora.
57 Scribere non licuit. Nec, sum quia regia Virgo,
58 idcirco nobis cuncta licere putes.
59 Nec tu me solam credas, ut libera peccem :
60 aut facilem culpa dixeris esse viam.
61 Nam praeter comites vigilat ; curaque fideli
62 sedula maternum Gratia munus obit.
63 Arcta, mihi credas, posita est custodia valli.
64 Sub tam sollicita praeside pauca licent.
65 Pulchra quidem, gratoque nitet venerabilis ore :
66 sed magis in tetricam vergit adulta Deam.
67 Imperat, et terret. Comitatur, praevenit, instat,
68 sollicitatque metu pectus, et urget opus.
69 Absque ejus nutu (tanta est vigilantia) tergum
70 vertere vix possum ; vixque movere pedem.
71 Poenas cunctanti parere, abiturque minatur :
72 scitque supercilio signa loquente dare.
73 Hanc moderatricem mea sustinet Aula potentem :
74 vivo, ut sub Domina degit alumna sua.
75 Non ausim minimum tam dulcem laedere Matrem.
76 Pupilla est oculi Gratia cara mei.
77 Desine meque tuis incendere teque querelis.
78 Firmari pactum quod cupis, ista vetat.
79 Praescripsitque modum : quo, si quod foedus inissem.
80 Ceu contra leges, foedus inane foret.
81 Verbaque dictavit : calamo dictata recepi.
82 Servo perpetuum mente recepta mea.
83 Exsecror, ejuro, detestor, abominor, odi
84 quina beneficiis verba repono tuis.
85 Ut dona accumules, ut temet in omnia cogas :

86 ut mihi blanditias vimque adhibere pares :
 87 exsecror, ejuro, detestor, abominor, odi.
 88 Haud alias voces exprimet ullus amor.
 89 Ullus amor ! sed nec rabies, odiumque tyranni
 90 nullus ab angue timor : nullus in igne dolor.
 91 Fige rotas ; incende bovem ; dispone sarissas :
 92 multiplica caedes : inice membra rogo,
 93 exsecror, ejuro, detestor, abominor, odi :
 94 mille parata cruces, mille subire neces :
 95 nil mihi sit tecum nequissime ; nil tibi mecum.
 96 Una convenient nox prius atque dies.
 97 Tu tamen his prodīs tua vota et crimina verbis :
 98 uror : habes animi conscia signa mei.
 99 Eia age, Riphæis nivibus restingue calorem.
 100 Ferventem gelidis abluat Hister aquis.
 101 Ureris ? Uraris. Meritos Deus augeat ignes.
 102 In pice pax tua sit, sulphureoque lacu.
 103 Tamne levem fore me sperasti scurra puellam ?
 104 Nil, ut amem, prorsus dotis et artis habes.
 105 Sed neque forma placet : quamvis celare venusto
 106 schemate coneris : dissimulesque tuam.
 107 Qui te viderunt, praecinctum cornibus aiunt :
 108 et bifidos, quales Faunus habere pedes.
 109 Lumina stant flamma. Mento capricornus adhaeret.
 110 Hostibus obveniat sponsus hic, opto, meis.
 111 Me tenet alter Hymen, castissima dixerat Agnes.
 112 Cur ego non repetam ? Me tenet alter Hymen.
 113 Cujus vir matri nescitur, femina Patri :
 114 bis genitum Numen, Virgine natus homo.
 115 Ille meis gemmas pretiosas auribus, ille
 116 sidereum circum colla monile dedit.
 117 Hujus in amplexu niveo castissima Virgo,
 118 tactu candidior fio recente nive.
 119 Plura petis ? Quamquam formam non nosse mereris :
 120 illius effigiem degener hostis habe.
 121 Dilectus meus est, qui candidus et rubicundus
 122 lilia purpureis miscuit alba rosis,
 123 fulget, et ex vivo caput altum germinat auro.
 124 Sunt Elatis similes sunt violisque comae.
 125 Quo corvos tenebris plumarum lucet in ipsis :
 126 illo caesaries uncta colore nitet.
 127 Quae sedet ad rivos satur hausti lactis, aquarum :
 128 sicut ab areolis spirat aroma satis.
 129 Cujus labra mihi gratas redolentia guttas,
 130 Myrrham distillant : primaque myrrha fluit.
 131 Tornataeque manus hyacintho divite plenae :
 132 venter ebur : circum plurima gemma viret.
 133 Par cedro Libani species : sectasque columnas
 134 fortia de Pario marmore crura putes.
 135 Suave fragrat guttur ; loquiturque suavia valde :
 136 o desideriiis unica meta meis.
 137 Cordis, ad hunc, jaculum flammatis dirigo pennis.
 138 Hic Scopus est : Scopulus qui fuit ante tibi.
 139 Hunc nec adorasti : coleret nec ut ullus, inique,
 140 constant de sociis te voluisse tuis.
 141 Quomodo de caelo cecidisti Lucifer alto.
 142 Mane oriebaris vespere casus eras.
 143 Sordide trans Erebum, saeptus bubonibus atris,

144 Cumque satellitio leno facesse tuo.
 145 Hoc quoque inaudivi : (docuit nos omnia Pistis.)
 146 Immansueta tuum cingere monstra latus :
 147 Cum turpi procerus anu, vix ossibus haerens,
 148 continuus lateri dicitur ire comes :
 149 qui, cum sit caecus surdusque, et naribus orbis,
 150 falce tamen curva proxima quaeque metat.
 151 Nescio, quas alias crinitas fontibus hydris,
 152 more Mimallonidum Bassaridumque sequi.
 153 Sint procul hae pestes venientibus obsero portas .
 154 Pectoris objiciam moenia, si sit opus.
 155 Quo minio pictae facies ? Quid in agmine longo
 156 personata cohors ; quid sibi signa volunt ?
 157 Ecce, procax mulier, tumidas nudata mamillas,
 158 infert sublimem se petulante gradu.
 159 Lumina transparens velata sagittifer Ales,
 160 supra maternum provolat, ecce, caput.
 161 Ducitur ut passer religatus pusio filo.
 162 Dextra manus quassat spicula, laeva faces.
 163 Scilicet haec pompa est, qua se Venantius Afer
 164 astutum nobis insinuare cupit !
 165 Nil moror illecebras, discede Thalassio, tales.
 166 Quas spargis, verae sunt, tua dona, nuces.
 167 In nucibus numeres cum sertis flammea, peplum,
 168 annulum, et in quinas pinea torta faces.
 169 In nucibus numeres vagitus, pignora, curas
 170 quot mala nux talis saepe vel una creat ?
 171 Quare adeo desiste tuas mihi comere nugas :
 172 sub quibus exitii femina sparsa latent.
 173 Aucupis indicium, fallacia sesama, nosco.
 174 Altera captanda est, ut capiatur avis.
 175 Adverto viscumque et conubialia vincla.
 176 Nescio quid stantis littore virga tenet.
 177 Quaere lacus alios : vetita piscaris in unda.
 178 Nympha suum Dominum gurgitis hujus habet.
 179 Si nescis, etiam taedas aspernor honestas.
 180 Nedum quae foedo Ditis amore calent.
 181 Nam quid conjugio queat esse molestius usquam ?
 182 Servit enim, servit, quae sibi quaerit herum.
 183 Par status Oceano volventi ad littora fluctus
 184 nulla fides pelago : nulla quies thalamo.
 185 Proxima naufragio puppis, torus esse videtur.
 186 Ut Boreas cesset ; saeva triremis erit.
 187 Nam vir ubi mulierque, jugum coguntur in unum :
 188 vincula captivos, et mala longa tenent.
 189 Gutta voluptatis pensatur amystide luctus :
 190 melque venenatum est, gaudia felle madent.
 191 Dicunt nupturae : noctem veniamus in unam :
 192 candidior medio nox erit illa die.
 193 Ast ubi parturiunt, et in horas hora timetur ;
 194 fessaque maturum viscera tendit onus :
 195 tunc primum matres ululant : tunc vapulat Eva :
 196 tunc pomum arrodunt exitiale nurus.
 197 Tunc gula damnatur tantorum causa malorum.
 198 Optatur lecti caelibis alta quies.
 199 Ingemuit moribunda Rachel : uterumque ferentem
 200 gentes contorsit maesta Rebecca duas.
 201 Ipse novas partus curas parit : inque dolores

202 fecundus saniem matris ad ossa trahit.
 203 Pica parit morbos : pariunt fastidia cunae.
 204 Vagitusque frequens taedia longa parit.
 205 Quid memorem lites ? Violenti jura mariti
 206 saepius uxori sunt onerosa nimis.
 207 Illa flet : hic ridet. Gemet haec : laetabitur ille.
 208 Verum erit o quoties ? Hic bibit, illa sitit.
 209 Tale nihil timeo : sed nec vicina timebat
 210 Thestylis ; elusa est non minus illa dolo.
 211 Juncta viro totos urenti ad dolia soles,
 212 Nocte nihil praeter verbera saeva tulit.
 213 Et velit huic quisquam sanus se addicere vitae !
 214 Sponte velit nassam quaerere truta suam !
 215 Caudinis praestet submitti corpora furcis :
 216 et juga taurorum qualiacumque pati.
 217 Virgo puerperii morosis libera curis,
 218 incipit in terris caelum habitare suum.
 219 Expertem luctus, formidinis atque doloris,
 220 securam placido Pax fovet alta sinu.
 221 Mutua tranquilla, non libant jurgia noctem :
 222 sed neque zelotypam cura molesta coquit :
 223 subjectos sensus tamquam Regina gubernat.
 224 Hanc vere Dominam dixeris esse sui.
 225 Mens niveis volitans pennis, sine crimine pura ;
 226 Stratus liliolos lectulus, ille meus.
 227 Non opus est myrtum, Paphiosque intendere flores :
 228 suavius aspirat virginitatis odor.
 229 Ut nitens speculum, jaculis a Sole reflexis,
 230 ingeminat radios, Sol velut ipse suos :
 231 sic anima illustris, jugi satiata sereno,
 232 in castum sponsi transit et ipsa jubar.
 233 Utque scatet vivo de fonte volubilis unda ;
 234 perque recens gramen limpida currit aqua :
 235 sic anima illimis, liquido de Numine manans,
 236 undique deliciis innatat hausta suis.
 237 Hunc thalamum tubare paras foedissime miles.
 238 Pulsus abi. Reddo symbola : pulsus abi.
 239 Quid ? quod et amplexum per vim, raptumque minaris ?
 240 Abstrahe lascivas improbe leno manus.
 241 Non fuit et primis lenonibus ullus amator,
 242 tam sermone procax, ingenioque levis.
 243 Non, ut honestus, amas : nec vis, ut honestus, amari.
 244 Armatas odit libera Virgo preces.
 245 Siccine me invita tentas scelerate potiri ?
 246 An quia digna rapi, credor et apta rapi !
 247 Thesea, vel Paridem quamvis imitere protervum :
 248 infames Helenas non imitabor ego.
 249 Scilicet Uranie fuerit tractabilis hirco !
 250 Abstrahe lascivas improbe leno manus.
 251 Debeat satis esse semel Proserpina rapta.
 252 An plures genuit ludificanda Ceres ?
 253 Aetna fuit quondam rapiendis apta puellis.
 254 Sed non praebet idem noster Olympus iter.
 255 Quidquid id est, quod tu nimium profiteris amorem :
 256 exoranda prius, quam rapienda fui.
 257 Caeli progenies Hecaten aget, et tibi nubet !
 258 Abstrahe lascivas improbe leno manus.
 259 Cingere me frustra speras mortalibus ulnis :

260 quantumvis Briareus, centimanusque gigas.
261 Qualiscumque tui pateat mensura lacerti :
262 abstrahe lascivas improbe leno manus.
263 Invide cur nostro sic insidiaris honori ?
264 Non satis est, ipsum te cecidisse semel !
265 Hoc nempe est, nullumque parem nullumque priorem,
266 ut mihi scripsisti, culmine posse pati.
267 Exsolvit meritas prostrata superbia poenas.
268 Fulmine dejectum fastus ad ima trahit.
269 Visne tuam nostro quoque damno implere ruinam ?
270 Abstrahe lascivas improbe leno manus.
271 Aurae particulam divinae, et aethere ductam
272 miscebo siliquis, inficiasque luto ?
273 O merito ad Scythiam rupem religande Prometheu !
274 Dignus, quem Titii vultur obuncus edat.
275 Suadetur nobis male sana brevisque voluptas :
276 tamque fugax, quam quae lympha, vel aura fugit.
277 Momentum delectat enim, cruciatque Aeternum.
278 Abstrahe lascivas improbe leno manus.
279 Impia Tartareis torrentur viscera flammis :
280 aridaque in primis, quae calefecit amor.
281 Hic nescit frigere Venus : neque munere Bacchi
282 indiget. Hic Cereris filia supplet opem.
283 Utque rogo lignum numquam non desit alendo :
284 adjicit alatus plurima tela Puer.
285 Silva ingens pharetrae, totum durabit in aevum.
286 Non extinguendam conficit illa pyram.
287 Non vacat arsuram tales haurire sagittas,
288 abstrahe lascivas improbe leno manus.